

T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI

3 ADIM AYT

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

“3 Adımda Üniversiteye Hazırlık”

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYINLARI • 7882
YARDIMCI KAYNAK EĞİTİM MATERYALİ • 1810

3 ADIM AYT
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

1. Baskı 2022

Basım Adedi 458.958

ISBN 978-975-11-6000-3

Yazar
KOMİSYON

Türkçe yayın hakları MEB, 2022

Tüm yayın hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz ve kullanılamaz.

Baskı: Cem Web Ofset San. ve Tic. AŞ.
Ostim OSB Mah.
Alınteri Bul. No: 29/A
Ostim / ANKARA
Tel.: 0312 385 37 27

Sertifika No.: 41739

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlahî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlahî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif ERSOY

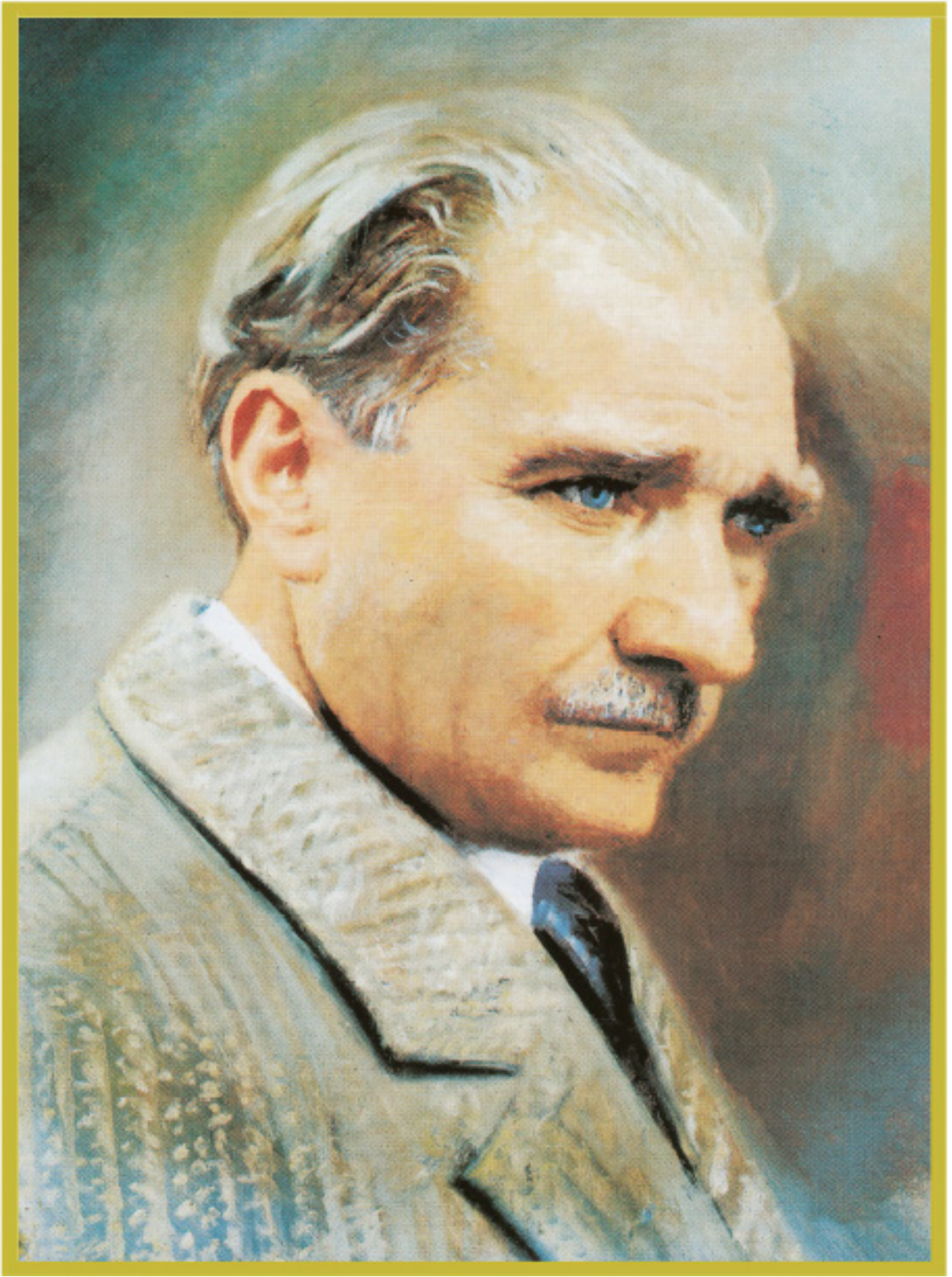
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyen dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namûsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

1. Anlam Bilgisi	11
2. Hikâye	17
3. Şiir Bilgisi	23
4. İslamiyet Öncesi - Geçiş Dönemi	29
5. Halk - Divan Şiiri	35
6. Edebî Akımlar ve Dünya Edebiyatı	41
7. Batı Etkisinde Gelişen Türk Edebiyatı - 1	47
8. Batı Etkisinde Gelişen Türk Edebiyatı - 2	53
9. Masal - Fabl - Destan - Efsane	59
10. Roman	65
11. Tiyatro	71
12. Öğretici Metinler - 1	77
13. Öğretici Metinler - 2	83
Cevap Anahtarı	89

TESTLER

1. Hayatı farklı şekilde algılayıp hissedenlerin üslubu (içerik) da
I
orijinal oluyor. Kalıplaşmış bir hayat görüşü, kişinin kendi mi-
zacını öldüren başmakalıp (özgünlüğü olmayan) bir ifade
II
tarzını kabule zorluyor. Kendini hür (özgür) hisseden sanatçı,
III
dile ruhunun bütün heyecan ve neşesini (sevincini) aktarabi-
IV
lir. Sait Faik bunun son örneğidir (temsilcisidir).
V

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin hangisi, ayrıç içinde verilen açıklamayla anlamca uyuşmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. “Düşmek” **sözcüğü**, **aşağıdaki cümlelerin hangisinde pa-
rantez ( ) içinde verilen açıklamayla uyuşmamaktadır?**
- A) Fırtınanın başlayacağını anlayınca hepimiz bir telaşa
düştük. (kapılmak)
- B) Sana düşen, kardeşlerinle konuşup bu sorunu bir an
önce çözmektir. (yakışık almak)
- C) Yapılan onca mücadeleye rağmen kale düşmüş, tüm as-
kerler şehit olmuştu. (eksilmek)
- D) Havalının soğumasıyla birlikte balık fiyatları da düşüşe
geçti. (değeri azalmak)
- E) Okulun karşısına düşen evleri gün boyu çocuk sesleri ile
dolu olurdu. (bulunmak)

3. Teknoloji kullanımı hayatımızı büyük ölçüde kolaylaştırmak-
tadır. Ancak ---- teknoloji kullanımı bağımlılık olarak kabul
edilmektedir.

**Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre
aşağıdakilerden hangisi getirilemez?**

- A) bilinçsiz B) aralıksız
C) ölçsüz D) kontrolsüz
E) yerli yersiz

4. Bir sanat eseri hem bir saat gibi içinde yaşadığımız zamanı
hem de pusula gibi gidilmesi gereken yönü göstermelidir.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümleye anlamca en yakındır?

- A) Başarılı bir sanat eseri, çağının ve o çağın kişilerinin bir
tanığı olarak kalmalıdır.
- B) İyi bir sanat eseri sadece yaşanan çağın olaylarını değil,
o olaylar içindeki kişileri de çözümlemelidir.
- C) Kişisiz bir çağı düşünmek mümkün olmadığından bir sa-
nat eseri kişiyi çözümlemekle çağı da çözümler.
- D) Çağının tanığı olmakla beraber sanat eseri, günümüzden
geleceğe doğru yol gösterici olmalıdır.
- E) Toplumların uygarlıkça yücelmeleri, çağların değişmesi
büyük eserlerin öncülüğü sayesinde.

5. (I) Bir araştırmada her biri yirmi lisans öğrencisinden oluşan
üç farklı gruba çalışılmıştır. (II) Bu gruplardaki öğrencilere
kırk film den yirmi dört saniyelik bölümler izlettirilmiş ardın-
dan farklı zamanlarda öğrencilere filmlerle ilgili neler hatırla-
dıkları sorulmuştur. (III) Üç grubun da ortak noktası zaman
geçtikçe filmlerle ilgili daha az ayrıntı hatırlamaları olmuştur.
(IV) Ancak aralarında yalnızca bir grubun -izledikten hemen
sonra filmleri birbirlerine anlatmaları istenen öğrencilerin-
aradan uzun zaman geçse bile ayrıntıları çok daha iyi hatırla-
dığı gözlemlenmiştir. (V) Araştırmacılar bu yöntemin sadece
sınavlar için değil hatırlamak istediğiniz her durum için kulla-
nılabileceğini belirtiyor.

**Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakiler-
den hangisi söylenemez?**

- A) I. cümlede araştırmanın yapıldığı kişi sayısı ve kişilerin
özellikleri hakkında bilgi verilmiştir.
- B) II. cümlede araştırma kapsamında uygulanan yöntemden
bahsedilmiştir.
- C) III. cümlede araştırma sonucunda elde edilmesi beklenen
veriler ifade edilmiştir.
- D) IV. cümlede araştırmadaki en önemli bulgu üzerinde du-
rulmuştur.
- E) V. cümlede araştırma sonucuyla ilgili elde edilen bilgiler-
den yola çıkılarak öneride bulunulmuştur.

6. Her insan gibi şair de kendine hayrandır, bu yüzden yazıp bitirince şiiri bir süre dinlendirir zira yeni yazdığı şiirde noksan bulamaz.

Bu cümledeki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şiirin popüler olması için uğraşmak
- B) Şiirle ilgili birkaç değişiklik düşünmek
- C) Şairin dikkatini çekip çekmeyeceğini irdelemek
- D) Şiirdeki kusurları görmek için bekletmek
- E) Şiire gösterilecek ilgiyi düşünmek

7. (I) Onların bölgesinde kışlar sert geçer, bütün otlakları kar örterdi. (II) Malinka Dağı'nın güney etekleri ise açıklıktı. (III) O yakada Gorička, Sarıgöl kar tutmazdı. (IV) Her yıl ekim başında oralarda kiraladıkları kışlık otlaklara inerdi sürüleri. (V) Nisan ayında uzun bir kışın ardından Bogradiç'e dönerdi.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede deyim aktarması vardır.
- B) II. cümlede yan anlamda kullanılan sözcük vardır.
- C) III. cümlede "tutmak" sözcüğü yüzeyde görünür durumda olmak anlamında kullanılmıştır.
- D) IV. cümlede birden fazla gerçek anlamlı sözcük vardır.
- E) V. cümlede mecaz anlamlı sözcükler vardır.

8. Necati Cumalı'nın ilk oyunu olan *Boş Beşik*, konusunu bir halk baladından alır. Eserde Anadolu insanının çocuk sahibi olmaya verdiği önem, kısır olduğu düşünülen kadının üzerindeki toplumsal baskı ve törelerin kadını ezen yapısı oyunun temasına ve seyirciye iletmek istenen mesaja toplumsal bir boyut kazandırır. Cumalı, bu oyununda diğerlerinden farklı olarak, alegorik bir teknik kullanarak ağaç ve rüzgârı da oyun kişisi yaparak konuşturmuştur. İstanbul Gençlik Tiyatrosu tarafından Erlangen Festivali'ne götürülen *Boş Beşik*, "En İlginç Oyun" olarak ödül alır. Yıllarca Türk halkının beğenisiyle karşılanan oyun 1969 yılında Orhan Elmas tarafından sinemaya uyarlanır. Şiirsel bir dile sahip olan, yerel motiflerin ve renkliliğin bolca kullanıldığı oyun yıllarca büyük bir başarıyla karşılaşır.

Bu parçada *Boş Beşik* adlı oyunla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Sahnелendiği tarihe
- B) Toplumsal bir sorunu işlediğine
- C) Yazarının sanat yaşamındaki yerine
- D) Dil ve üslubuna
- E) Kazandığı başarıları

9. Yeni şair, yeni sanat adamı insanda kendisinden önce bilinmeyen birtakım duygular bulan yahut o duyguları yaratan kişi midir? Hayır, hiçbir sanat adamı insanda yeni bir duygu bulmaz, yeni bir duygu yaratmaz. Zaten var olan duyguları söyler. Ancak öyle söyler ki biz o duyguların, o şairlerin söylediğinden başka türlü söylenmeyeceğini, o şairin duygularına en uygun deyişi bulduğunu anlarız.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisinden söz edilmektedir?

- A) İyi şairlerin kalıcı eserler vermek için çalıştıklarından
- B) Özgün konular bulan sanatçıların azlığından
- C) Sıradan olayları anlatmanın kolay olduğundan
- D) Sanatçının bilineni etkileyici şekilde anlatmasından
- E) Her sanat eserinin gerçeği anlatmayı hedeflediğinden

10. 80 öncesi şairlerin dünyası sınırlıydı. Şiirlerde hep belli konu ve motifler işlenirken zoraki yani yapay duygusallık göze çarpıyordu. Sınırlanan bu şiir, hayatın insani boyutunu yansıtmayı önlüyordu hâliyle. 80 öncesi şairleri yaşananı yazdılar başlangıçta. Bunu yaparken şiirinin edebî yönünü hep ihmal ettiler. Şiir düzyazılaşma yoluna evrildi. Yaşanan olayların tarihsel boyutunu kavrayamayışları, estetik meseleler üzerinde hazırlıksız olmaları, belirgin kamplaşmalar olumsuzluğu geliştiren faktörler arasındaydı. Mitler, olağanüstülükler oluşturuldu. Hep aynı sözlük kullanılırken konular çeşitlendirilmedi. Durum böyle olunca şairler kendi sözlüklerini oluşturma çabasına girmediler.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi 80 öncesi şiirinin olumsuzluklarından biri değildir?

- A) Konu zenginliğinin olmaması
- B) Kelime hazinesinin yetersizliği
- C) Samimilikten uzak kalınması
- D) Sanatsallığın ihmal edilmesi
- E) Kullanılan dilin özensizliği

11. Yüz sayfada anlatabileceğimiz bir öyküyü üç yüz sayfaya yaymak bir beceri midir? Üç yüz sayfa boyunca okuru sıkılamayı başarabiliyorsanız buna "evet" de denebilir. Ama şu bir gerçek: Öykümüz, karakterlerimizin renkliliği, olay sayısı, dokunmak istediğimiz konular bu kadar sayfayı kaldırmıyorsa metni okurun çok da merak etmediği ayrıntılarla doldururuz. Bu nedenle yazar, elindeki öykünün çapını iyi ölçüp biçmeli.

Bu parçada yazarlara önerilen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İyi bir kurguyla oluşturulmuş öykü yazmak
- B) Öyküyü sürükleyecek renkli karakterlere yer vermek
- C) Öykünün konusunu iyi seçmek
- D) Kendisinin iyi bir öykücü olup olmadığını iyice tartmak
- E) Öyküyü gereksiz ayrıntılara boğup uzatmaktan kaçınmak

1. ---- dünyayı değiştirmeye, var olan dünyanın karşısındaki öteki seçenekleri ---- yarar. Sonra beni neşelendirir, eğlendirir, zenginleştirir, başka derin zekâlarla karşılaşmanın mutluluğunu verir ve buna ---- olarak kendimde zeki olma, daha akıllı olma, olamıyorsam da öyle görünme isteği uyandırır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A) Araştırmak - özümsemeye - bağlı
B) Yaratıcılık - araştırmaya - örnek
C) Gezmek - keşfetmeye - dâhil
D) Okumak - bulmaya - koştur
E) Yaratıcılık - keşfetmeye - bağlı

2. Bakımlı bir şiir Ahmet Hamdi Tanpınar'ın şiiri. Aydınlıktan alıyor mayasını. Doğa içinde ufak ufak geriniyor. Aslında onun şiirimizdeki eylemi kendi şiirlerini aşmaktadır. Şiirimize an içinde değil de süreç içinde bakmaya çalışalım, bakın bu gerçeği nasıl göreceğiz? Şiirimize an içinde bakarsak Ahmet Hamdi, pek de öyle bir varlık göstermez. Ama süreç içinde baktığımızda onun lif lif, damar damar türlü şairlere yayılmış olduğunu göreceğiz. Bu bakımdan bütün yapıcı şairlerin özelliklerini taşır. Bir yerde Yahya Kemal'den aldığı espriyi Oktay Rifat'a ulaştırmayı başarmıştır. Şiirimizdeki rolü daha çok, bu noktadadır.

Bu parçada Ahmet Hamdi Tanpınar ile ilgili asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eserlerinde biçimsel yönün ağır bastığı
B) Dilinin yalın ve anlatımının açık olduğu
C) Eski şiirle yeni şiir arasında bir köprü oluşturduğu
D) Kendinden önceki ve sonraki şairlerden etkilendiği
E) Yaşadığı dönemde değerinin anlaşılmadığı

3. En küçük ideal kırıntısı, aşılmış en yüksek dağdan yeğdir.

Bu cümlede anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İdeallere genellikle çok zorlu yollardan sonra ulaşmak mümkün olabilir.
B) İdealler üstün karakterli insanların sahip olabileceği bir yolda bulunur.
C) İdeallerimiz yolunda en büyük desteği daha önce oraya ulaşmış kişilerden görürüz.
D) İdeallere sahip olmak başarılımış en önemli işlerden üstündür.
E) İdeal uğruna yaşamak, ideal uğruna ölmekten daha zordur.

4. Dünyadan el etek çekmek (kendi hâlinde yaşam sürmek)

I

istediğimizde, karşımıza ilk çıkan yine dünya olur. Muzipçe

II

(çekingin bir şekilde), "Nereye gidiyorsun? diye sorar bize; "Daha aramızda görülmesi gereken bir sürü hesap var!" der ve vakit kaybetmeden tamahkârlığımızın (açgözlülük),

III

korkaklığımızın, arzularımızın kapılarını bir bir açmaya başlar. Bir kapıdan, yükselme arzumuzu (heves); bir başka kapıdan,

IV

bulduğumuz yerden aşağılara düşme korkumuzu çıkarıp diğer karşımıza. Oldum bittim (kendimi bildim bileli) bu durum

V

hep böyledir.

Bu parçadaki numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı parantez ( ) içinde verilen açıklamayla uyuşmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Sanatı bilen ama bilgilerini gösterişli bir cevher gibi eserlerinde kullanmayan (yansıtmayan), yazdıklarına yediren

I

bir yazardır o. Ben, okura yazılarıyla değil, yaşamıyla da mesaj verecek (örnek olacak) yazarların büyük yazar olaca-

II

ğına inanırım. Yazar, düşüncelerini yazınsallığın toprağında büyüten (birleştiren), bunları yalın bir dille (anlaşılır bir üslupla)

III

IV

anlatmayı bilen kişidir. O, gözlem ve incelmeleriyle elde ettiği ayrıntıları doğrudan değil, yapıtın hamuruna katarak (yedirerek)

V

sunuyor. Her ayrıntıyı, her görüntüyü en küçük değişiklik bile yapmadan gerçekçi yazarların eserlerinde gözler önüne seriyor.

Bu parçadaki numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı yay ayrıç ( ) içinde verilen açıklamayla uyuşmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Giysi, insan vücuduna giyilen parçaların bütünüdür. Aynı zamanda toplumsal rolün, sosyal statünün ve karakterin de ifadesidir. Günümüzde artık insanların giysi tercihlerine bakarak karakter analizi bile yapılır oldu. Fakat Osmanlı'nın özellikle ilk dönemlerine baktığımızda bu durumun çok da böyle olmadığını görüyoruz. Giysi tercihi bireysel değil toplumsaldı. Sadece süs eşyalarında çeşitlilik olabiliyordu. Böyle olunca da aslında giysi kültürü bize kültürel kodların şifresini veriyordu. Ama giysiler de zamanla değişim ve dönüşüme maruz kalmaktan kurtulamadı. Eskiden millîyken şimdi küresel oldu. Kültürel kodların yerini moda aldı. Giysilerin ruhu da gitti. Ama son zamanlarda modacılar arasında ruh çağırma seansları artar oldu. Sokaklarda gezerken görüyoruz ki bitparına çoktan nur yağmış.

Bu parçada altı çizili cümle ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Giysilerin önemi
- B) Modaya karşı çıkıldığı
- C) Evrensel olmanın gerekliliği
- D) Eskiye doğru bir dönüş olduğu
- E) Çevrenin değiştiği

7. Çağımızın en önemli sorunlarından olan iklim değişikliği, atmosferdeki karbondioksit miktarının giderek artmasından kaynaklanıyor. Pek çok doğal süreç atmosfere karbondioksit salımla sonuçlanıyor. Ancak artışın ana nedeni, özellikle Sanayi Devrimi'nden sonraki süreçte insan etkinlikleri sonucunda atmosfere salınan karbondioksit miktarının artmasıdır. Örneğin günümüzde atmosfere salınan karbondioksitin önemli bir kısmı otomobillerde tüketilen akaryakıtlardan kaynaklanıyor. Bir grup araştırmacının yayımladıkları bir makaleye göre, iklim değişikliğiyle savaşmanın en iyi yolu ağaç dikmek olabilir. Çünkü ağaçlar fotosentez sırasında atmosferdeki karbondioksiti tüketirken oksijen ve besin üretiyor. Özellikle hızlı büyüme sürecindeki genç ağaçlar atmosferden yüksek miktarda karbondioksit alıyor.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Atmosferdeki karbondioksit miktarının giderek artmasının iklim değişikliğine sebep olduğuna
- B) Sanayi Devrimi'nden sonra atmosferdeki karbondioksit miktarının arttığına
- C) İklim değişikliği ile savaşmanın tek yolunun çevreyi yeşilendirmek olduğuna
- D) Genç ağaçların büyürken çok yüksek miktarda karbondioksit tükettiğine
- E) Dünyadaki karbondioksitin önemli bir kısmının otomobillerdeki yakıtlardan kaynaklandığına

8. (I) Kimse dil kurallarının doğuştan geldiğini söylemiyor, durum bu değil ancak dil yetisinin çok önemli bir genetik bileşeni bulunuyor. (II) Eğer böyle olmasaydı çocukların dil öğrenmesi mucize olurdu. (III) Çocuk, sesli ortamdan gerekli bilgileri dil bilimsel olarak seçmeye doğum anında başlar; zaten dil yetisi denilen şey, kendini bu andan itibaren belli eder. (IV) Daha sonra da tahmin edilebilir bir dil edinim sürecine girilir. (V) Söz konusu süreç, elimizde bulunan kanıtların ötesine geçen bir süreçtir ve basit kelimelerden başlayarak karmaşık yapılara ve bu yapıların yorumlamalarına doğru giden bir rotada ilerler.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) I. cümlede dil yetisinin tamamen genetik olduğu belirtilmiştir.
- B) II. cümle I. cümlede açıklanan durumun nedenidir.
- C) III. cümlede dil yetisinin işlev kazandığı sürece değinilmiştir.
- D) IV. cümle III. cümledeki yargının gerekçesidir.
- E) V. cümlede dil gelişimi örneklerle açıklanmıştır.

9. (I) Çocuğu kendine has, bütünlüklü ve tam bir birey olarak değil de oluşunu tamamlamamış, eksik, henüz doğru düzgün düşünme becerisini edinmemiş, doğruyla yanlış ayırt edemeyen, çabucak yanılıp kandırılabilir eksik bir insan olarak görüyoruz. (II) Aslında kendimizi onlardan daha bilinçli, ayırt etme gücü daha yüksek büyümüşler olarak gördüğümüz için çocukları küçümsüyoruz. (III) Bu yüzden de yetişkini çocuktan daha üstün ve akıllı gören, dolayısıyla çocuğu hayatın ve insanın kötü, olumsuz yönlerinden korumaya çalışan suya sabuna dokunmayan metinleri çocuklarımız için uygun görüyoruz. (IV) Fakat sürekli kendini yineleyen kalıplara dayanan bu metinlerin sıkıcı olması doğal değil mi? (V) Böyle metinler ne yaratıcılığa yer açar ne de hayal gücünü harekete geçirebilir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede bir tutumun yanlışlığı vurgulanmıştır.
- B) II. cümlede bir karşılaştırma yapılmıştır.
- C) III. cümlede kendisinden önceki yargının sonucu ortaya konmuştur.
- D) IV. cümlede konunun farklı bir yönü ele alınmıştır.
- E) V. cümlede nesnel bir değerlendirme yapılmıştır.

2018 AYT

1. Dünya çapındaki bazı çevre sorunları, ---- ilkesine en açık kanıtları sunuyor. Karadeniz'in öbür tarafında, Kiev civarında kurulan nükleer reaktör, İzmir'deki çay tiryakisini neden ilgilendirsin? Ama ilgilendiriyor. Tropik ormanların tahribi, ozon tabakasının incilmesi ve sera etkisi ---- değil midir?

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) dünyanın değişimi - artık hemen hepimizin bildiği tehditler
B) doğanın bütünselliği - tüm dünya insanların ortak sorunu
C) evrenimizin hassaslığı - üzerine konuşulmaya değer konular
D) kelebek etkisi - Türkiye'de de karşılaştığımız problemler
E) hassas ayarlar - doğanın sonsuz cömertliğinin sonuçları

2019 AYT

2. Yeşil tasarım (zihinde canlandırılan biçim), insan ve çevre I
üzerindeki zararlı etkileri en aza indirmeyi hedefleyen
bir yaklaşımdır. Öncelikle binanın yapımından yıkımına ka-
dar olan zamanı kapsayacak (sınırları içine alacak) şekilde II
korunmasını hedefleyen genelgeçer (hemen herkesçe III
benimsenen) kurallar koymak gerekiyor. Enerji kaynakla-
rını üst seviyede değerlendirmeye (denetlemeye) olarak IV
sağlayan uygulamalar; doğal, geri dönüşümlü (yeniden V
değerlendirilebilir nitelikte) ve zararlı olmayan malzeme kulla-
nımıdır.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı parantez ( ) içinde verilen açıklamayla uyuşmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. **dinlemek:** Birinin sözünü, öğüdünü kabul edip gereğince davranmak
şekil: Davranış biçimi, tutum, yol, tarz
ses: Herhangi bir davranış, tutum karşısında uyanan ruhsal tepki

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “dinlemek, şekil, ses” sözcükleri belirtilen anlamlarını karşılayacak şekilde kullanılmıştır?

- A) Uyarılarımı artık dinlemiyor, günler geçtikçe garip bir şekilde sesini duymak mümkün olmuyordu.
B) Dinlemeyi öğrenince çocukların sesini bu şekilde duyurmaya çalıştığını anladım.
C) Beni dinlersen konuşmanı hitap şeklinde yaptığında vicdanların sesini harekete geçirirsin.
D) Aklımın sesini dinlediğim, bu şekilde davrandığım için hayatta pek zorluk çekmedim.
E) Dinlediğim radyonun sesini kısınca öğretmenin anlattığı şekilde çalışmayı başardım.

4. I. Dijital çağ olarak adlandırılan yeni dönemde bireyin yeni sosyalleşme mekânları Facebook, Instagram, Twitter, Snapchat gibi sosyal medya platformlarıyla WhatsApp gibi yeni iletişim kanallarıdır.

II. Tüm iletişimsel faaliyetlerin mobil iletişim araçları ve sosyal medya aracılığıyla gerçekleştirilmesi; yabancılaşma, toplumsal izolasyon ve yalnızlaşma gibi bireyin ruh hâlini ve davranışlarını olumsuz yönde etkileyen bir dizi psikolojik ve sosyolojik durumla karşı karşıya kalınmasına neden olmaktadır.

Numaralanmış II. cümle ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) I. cümlede belirtilen durum karşılaştırma yapılarak açıklanmaktadır.
B) I. cümledeki tespitin etki grubunun sosyal statüsüne değinilmektedir.
C) I. cümlede ifade edilen konuyla çelişen farklı bir durumdan söz edilmektedir.
D) I. cümledeki açıklamayı çürütmek için yeni bir bilgi sunulmaktadır.
E) I. cümledeki tespitin olumsuz sonuçları belirtilmektedir.

5. Atlantis, Platon'un Timeos ve Critias diyaloglarında ulusların kibirlerini alegorik bir şekilde anlatmak için kullandığı kurmaca bir adadır. Platon'un hikâyesinde Atlantis; "Herkül Sütunları'nın ötesinde" yer alan, Batı Avrupa ve Afrika'nın birçok kısmını fetheden ve Solon'un zamanından 9000 yıl önce (yaklaşık MÖ 9500) Atina'yı fethetmeye çalışan ancak başarılı olamayıp bir gecede okyanusa batan bir uygarlıktır. Platon'un eserlerinde kayda değer bir öneme sahip olmasına rağmen Atlantis'in edebiyat alanında önemli etkileri olmuştur. Atlantis'in alegorik yanı, Francis Bacon'ın Yeni Atlantis ve Thomas More'un Ütopya gibi eserlerinde de işlenmiştir. Öte yandan 19. yüzyılın amatör bilginleri Platon'un tarih anlatma üslubunu yanlış yorumlayarak bilimsel temeli olmayan pek çok spekülasyona neden oldular. Bu spekülasyonlar sonucunda Atlantis, tarih öncesinde yaşamış ve ileri teknolojiye sahip sözde kayıp uygarlıkların ortak adı hâline geldi ve çok sayıda kurmaca esere, çizgi romana ve filme ilham vermiştir.

Bu parça ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Atlantis'in kaynağı ve neyi simge ettiği belirtilmektedir.
- B) Atlantis'in tarihçesi ve yok oluşuna değinilmektedir.
- C) Atlantis'in Platon'un eserlerinde mihenk taşı olduğu vurgulanmıştır.
- D) Platon'un tarihi anlatma yönteminin yanlış yorumlandığı belirtilmektedir.
- E) Atlantis'in sanat eserleri üzerindeki etkilerine değinilmiştir.

2021 AYT

6. Freud, histerinin nedenlerine dair yaptığı araştırmaların bulgularını, 21 Nisan 1896'da, Viyana Nöropsikiyatri Birliğinin düzenlediği toplantıda sunmuştur. İlk kez kamuoyunun karşısına çıkan bu çalışma çok tartışılmış ve epeyce olumsuz eleştiri almıştır. Bu eleştirilerden biri çağın otorite hekimlerinden olan Richard Kraft-Ebing'e aittir. Ebing, Freud'un çalışması için bilimsel bir peri masalı ifadesini kullanmıştır.

Bu parçada altı çizili sözle Freud'un çalışmasıyla ilgili anlatılmak istenen aşağıdakilerin hangisi olamaz?

- A) Kanıtlanması mümkün olmayan tespitler içermesi
- B) Gerçek ile hayalî olanı bir arada sunması
- C) Elde edilen sonuçların beklentinin üzerinde çıkması
- D) İnandırıcılıktan uzak akademik çıkarımlar barındırması
- E) Kesinliğiyle ilgili şüphe uyandıran yargılar taşıması

2019 AYT

7. (I) Ergenlikten sonra büyümesi duran insanların aksine pek çok balık yaşamları boyunca gelişimini sürdürüyor. (II) Örneğin, bir mersin balığı yüzyıldan fazla yaşayabiliyor ve iki buçuk metreden uzun olabiliyor. (III) Ancak dünya genelindeki aşırı avlanma, balıkların uzun bir yaşam sürmesini engelliyor. (IV) Bunun sonucunda da dünya, büyük balıklarını yavaş yavaş kaybediyor. (V) Buna rağmen balıkçılığın sınırlandırıldığı ender bölgelerde balıkların büyüklüğüyle ilgili yeni rekorlar kırılmaya devam ediyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede insanlarla balıklar, belirli bir özellik üzerinden karşılaştırılmıştır.
- B) II. cümlede bir balık türünün yaşam süresiyle boyu arasında ilişki kurulmuştur.
- C) III. cümlede balıkların yaşam sürelerini uzatan bir faktörden söz edilmiştir.
- D) IV. cümlede bazı balıkların neslinin tükenme nedenleri üzerinde durulmuştur.
- E) V. cümlede balıkçılığın dünya genelinde kısıtlanması gerekliliği vurgulanmıştır.

8. I. Dijital teknolojiler, doğru kullanıldıklarında hayatımızı kolaylaştırırken doğru kullanılmadıklarında olumsuz durumlara neden olabilmektedir.

II. Dijital araçlarla çok fazla sürelerde ve amaçsızca zaman geçirdikçe özellikle çocuklar ve gençler fiziksel ve ruhsal rahatsızlıklar yaşamaktadır.

Numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede iki neden-sonuç cümlesi bulunmaktadır.
- B) I. cümlede karşılaştırma yapılmıştır.
- C) II. cümle aşamalı bir durum bildirmektedir.
- D) II. cümlede nedeni I. cümlede belirtilmektedir.
- E) II. cümledeki genel anlam I. cümlede sınırlandırılmıştır.

Hikâye

1. Küçürek hikâyeler; betimlemeye ve çözümlemeye dayanmayan, yalnızca bir anın saptaması olan anlatılardır. Çok kısa olmalarına rağmen bu hikâyeler yazarının dile hâkimiyetini, kelime dağarcığını, kurgu yeteneğini, duygu ve düşünce dünyasının derinliğini gösteren yoğun anlatımlardır. Küçürek hikâye uzadıkça okuru uyaran vurucu etkisini yitirir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada tanıtılan hikâye türünün temsilcilerinden değildir?

- A) Ferit Edgü
B) Haydar Ergülen
C) Necati Tosuner
D) Adalet Ağaoğlu
E) Vüs'at O. Bener

2. **Aşağıdaki yazar-eser eşleştirmelerinin hangisinde yanlışlık yapılmıştır?**

- A) Sait Faik Abasıyanık – *Hava Parası*
B) Memduh Şevket Esendal – *İhtiyar Çilingir*
C) Sabahattin Ali – *Kamyon*
D) Refik Halit Karay – *Şeftali Bahçeleri*
E) Peyami Safa – *İstanbul Hikâyeleri*

3. Sabahleyin Ali'nin bir semaver, bir de fabrikanın önünde bekleyen salep güğümü hoşuna giderdi. Sonra sesler. Halıcıoğlu'ndaki asker mektebin borazanı, fabrikanın uzun ve bütün Haliç'i çınlatan düdüğü, onda arzular uyandırır; arzular söndürürdü. Demek ki Ali'miz biraz şairce idi. (...) Evin küçük bahçesindeki saksıların içinde fesleğenler vardı. Ali birkaç fesleğen yaprağını parmaklarıyla ezerek avuçlarını koklaya koklaya uzaklaştı. Sabah serin, Haliç sisli idi. Arkadaşlarını sandal iskelesinde buldu; hepsi de dinç delikanlılardı. Beş kişi Halıcıoğlu'na geçtiler. Ali bütün gün zevkle, hırsıyla, iştiyakla çalışacak. Fakat arkadaşlarından üstün görünmek istemeden. Onun için dürüst, gösterişsiz işleyecek.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Durum hikâyesinden alınmıştır.
B) Üçüncü kişi anlatıcı kullanılmıştır.
C) Hâkim bakış açısıyla yazılmıştır.
D) Kahraman ön plandadır.
E) Bireyin iç dünyasını esas alan hikâyenin özelliklerini taşımaktadır.

4. Refik Halit Karay, hikâyeleriyle bu harekete önemli katkılarda bulunmuştur. İlk hikâyeleri ile sürgün yıllarına dair gözlem ve izlenimlerine dayanarak yazdığı hikâyelerini, memleket veya Anadolu edebiyatı konusunda bir çıkış açan ---- adı altında kitaplaştırmıştır. İstanbul'un kenar semtlerinde oturan orta ve alt gelir gruplarındaki insanlarla Anadolu'nun çeşitli köy ve kasabalarında yaşayan insanların hayatlarından çeşitli kesitler sunan bu eserde işçi hakları, batıl inançlar, bürokrasinin uyuşukluğu, Anadolu ve insanının hayat mücadelesi ve içinde bulunduğu yoksulluklarını anlatır. Refik Halit Karay'ın gözlem ve izlenimlerinin ürünü olan ----' de en önemli tema, vatan özlemi ve yabancılık duygusudur.

Aşağıdakilerden hangisi boş bırakılan yerlere getirilmelidir?

- A) *Dağa Çıkan Kurt - Kubbede Kalan Hoş Sada*
B) *Bir Serencam - İzmir'den Bursa'ya*
C) *Memleket Hikâyeleri - Gurbet Hikâyeleri*
D) *Gurbet Hikâyeleri - Memleket Hikâyeleri*
E) *İzmir'den Bursa'ya - Bir Serencam*

5. Türk öyküsü deyince sanatçıları kadar tanınmış bazı eserler öncelikle akla gelir: *Eskici, Kaşığı, Ses, Semaver, Mesut İnsanlar Fotoğrafhanesi, Korkuyu Beklerken, Uzun Hikâye...*

Bu parçada aşağıdaki sanatçılardan hangisinin eserine yer verilmemiştir?

- A) Oğuz Atay
B) Mustafa Kutlu
C) Refik Halit Karay
D) Sait Faik Abasıyanık
E) Memduh Şevket Esendal

6. Kara Memiş, cesur ve kahraman bir Türk denizcisiyken Malta Adası Kuşatması'nda esir düşmüş, Malta korsanları tarafından gemilerde çalıştırılmıştır. Yaşlanınca korsanlar onu bir adaya bırakmışlardır. Sürekli vatan hasreti çeken Kara Memiş, bir gün Türk denizcilerinin geleceğini ve kendisini bu adadan kurtaracaklarını hayal etmiştir. Rüyalarında Türk gemileri buraya gelmiş ve onu kurtarmıştır. Kırk yıl boyunca bu umutla beklemiştir.

Bu parçada sözü edilen kahramanın yer aldığı hikâye ve yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Eskici* - Refik Halit Karay
B) *Son Kuşlar* - Sait Faik Abasıyanık
C) *Forsa* - Ömer Seyfettin
D) *Kurban* - Güngör Dilmien
E) *İhtiyar Çilingir* - Memduh Şevket Esendal

7. Modern Türk hikâyesinin, içerisinde bir gencin yaşadığı hayal kırıklığının anlatıldığı “Hiç” ve ağaç kesiminin tabiatı seven bir insanın dünyasını nasıl yıktığının anlatıldığı “İki Yüz Elli Kuruşa Bir Asır” isimli hikâyeleri barındıran ---- le başladığını düşünüyorum. Bu eserden önce Emin Nihat’ın yayımladığı ve yedi hikâyeden oluşan ---- ve Ahmet Mithat Efendi’nin ---- isimli eserindeki kısa hikâyeleri ise türün hazırlayıcısı olarak kabul edilebilir. Üç eserde de geleneksel anlatıdan büyük ölçüde yararlanılmıştır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) *Letaif-i Rivayat - Müsamere-name - Küçük Şeyler*
 B) *Küçük Şeyler - Kıssadan Hisse - Letaif-i Rivayat*
 C) *Letaif-i Rivayat - Kıssadan Hisse - Müsamere-name*
 D) *Müsamere-name - Küçük Şeyler - Kıssadan Hisse*
 E) *Küçük Şeyler - Müsamere-name - Letaif-i Rivayat*

8. Yıllardır bu tozlu, örümcekle karanlığa çıkmamıştı. Işığı gören bazı böcekler kaçıştılar. Korktu, çıkmasa mıydı acaba? Fakat yararlı olacağını düşünmek kuvvetlendirdi onu. Gerçekten yardım etmek miydi bu? Acele etmeliydi öyleyse. Feneri yakın bir yere tuttu. Annesiyle babasının resimleri... Aralarında eski bir ayakkabı torbası, kırık birkaç lamba. Ne kadar da sevmişlerdi birbirlerini? Torbayı karıştırdı ve nihayet aradığını buldu: Mezuniyette giydiği o kırmızı elbise. Nişanda ne giyeceğine karar veremeyen kızı bunu beğenir miydi?

Bu parçada aşağıdaki çatışma türlerinden hangisi vardır?

- A) İnsan ile insan
 B) İnsan ile toplum
 C) İnsan ile kendisi
 D) İnsan ile doğa
 E) İnsan ile teknoloji

9. Türk edebiyatında modern hikâye, Osmanlı-Türk toplumunun Batı’ya yönelmesinden sonra 1870’li yıllardan itibaren görülmeye başlar. Bu hikâye, Cumhuriyet’e gelinceye kadarki Tanzimat, Servetifünun, Fecriati ve Millî Edebiyat Dönemleri içinde “modern” olarak niteleyebileceğimiz bir forma sahip olur. Özellikle ---- hikâyecileri, ---- hikâyesinin hem hazırlayıcıları hem de ilk yazarları olması bakımından büyük önem taşırlar. Onlar II. Meşrutiyet sonrasında tanınıp şöhrete ulaşmışlarsa da Cumhuriyet sonrasında da hikâye yazma ve yayımlamayı sürdürürler.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A) Tanzimat I. Dönem - Tanzimat II. Dönem
 B) Tanzimat II. Dönem - Servetifünun
 C) Servetifünun - Fecriati
 D) Fecriati - Millî Edebiyat
 E) Millî Edebiyat - Cumhuriyet

10. Küçürek öyküde diyalog tekniği bu yazarımız için önemli bir yer tutar. “Yaşam Öyküsü I”, “Gece Bekçisi”, “Rastlantı”, “Zaman”, “Keşke”, “Kısa” ve “Yanıt” adlı öykülerinde diyaloglar kişilerle ilgili uzun betimlemelerin yerini tutacak nitelikte söylemsel bir işlev üstlenir. Uzun satırlar yerine kısa kısa konuşmalar aracılığıyla öyküdeki kişilerin ilişkisine ve onların kendi gerçeklerine ulaşır.

Bu parçada sözü edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ferit Edgü
 B) Necati Tosuner
 C) Tarık Günersel
 D) Vüs’at O. Bener
 E) Tarık Dursun K.

11. İzmir’e gitmek için evvela Konya’dan otobüse binmek lazımdı. Beyşehir, Karaağaç, Ödemiş üzerinden iki üç günde varılıyordu. Yol parası beş lira idi. İzmir’e varınca hemşehrileri bulup ötesini onlardan öğrenmek lazımdı. Delikanlı bunun üzerine yol parası tedarikine çıktı. Fakat evindeki eski bir çifteye bir liradan fazla veren bulunmadı. Beş lira gibi mühim bir parayı köyde bir araya getirebilmek, bir hafta uğraştığı hâlde, mümkün olmadı. Ne yapacağını şaşırılmış bir hâlde iken bakkalın oğluna rastladı. Bu çocuk bir zamanlar babasının yanından kaçıp şoför muaviniği yapmıştı. Kendisine akıl öğretti: “Ülen, sen deli misin? Otomobile de para mı verilmiş?..” dedi ve ona, şoföre yarım lirayı peşin verdikten sonra bir daha beş para vermemesini, İzmir’e yaklaştıkları zaman usulca arkadan atlayarak tüymesini, İzmir’e yayan girmesini söyledi.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İç konuşma tekniğinden yararlanılmıştır.
 B) İlahi bakış açısı ile yazılmıştır.
 C) Olay hikâyesinden alınmış bir metindir.
 D) Olaylar kronolojik olarak sıralanmıştır.
 E) Yöresel dillin özellikleri görülmektedir.

12. Sosyal ve toplumcu gerçekçiliğin kuşağından olan ---- hikâyelerinde ülkenin tamamı veya bir bölgesindeki sosyal problemleri eleştirel bir yaklaşımla ele alır. Özellikle köy ve köylü, alt gelir grupları, köyden şehre göç etmiş insanların hayat mücadeleleri, bu mücadele esnasında yaşanan çatışmalar hikâyelerinin temel konuları olur.

Bu parçaya göre boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) Kemal Bilbaşar
 B) Necati Cumalı
 C) Reşat Nuri Güntekin
 D) Bekir Yıldız
 E) Fakir Baykurt

Hikâye

1. Haldun Taner'in 1954 yılında yayımlanan kitabındaki yedi öyküden biri olan ve kitapla aynı adı taşıyan ---- öyküsü, insan ile zaman arasındaki ilişkiyi konu alır. Öyküde anlatıcı henüz dokuz yaşındayken bir özelliğini fark eder: Saate ihtiyaç duymadan saatin kaç olduğunu bilmektedir. Bu özelliği zamanla hayatının merkezine yerleşir ve saatlerle çevrili hayatında kendini bir saat gibi duymaya başlar. Öykü, insan hayatının zamana bağlı doğasını etkili bir dille aktarır. Kitap, 1955 yılında o yıl verilmeye başlanan Sait Faik Hikâye Armağanı'nı alır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Yaz Yağmuru
B) Yalıda Sabah
C) Dar Zamanlar Üçlemesi
D) Yedi Renkli Saat
E) On İkiye Bir Var

2. "Arkadaşım hangi felaketin beni bu hâle getirdiğini sormuyordu. Hayat böyleydi. İnsanlar ayrı ayrı yollara dağılırlardı. Kiminin tuttuğu yol insanı bu Cevdet gibi muvaffakiyete götürür. Kimininkini de benim vardığım şahikaya çıkarırdı. Bu bir talih, tesadüf meselesiydi. Niçinini, nasılını sormak beyhudeydi.

Cevdet,

— Sana bir muavenette bulunabilir miyim Mürşit, dedi.

— Geçti, dedim. Bu tesadüf bir iki sene evvel olsaydı belki eski arkadaşına bir iyilik edebilirdin. Fakat şimdi... Ölüler gibiyim. Hiçbir şeye ihtiyacım yok. Yuvarlanıp gidiyoruz..."

Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni öğrencilerine hikâye ünitesinde yukarıdaki örneği vermiş, "Parçanın birinci paragrafında anlatıcı, olay ile okuyucu arasına girerek ifade etme yoluna gitmiştir. Buna ---- tekniği denir. İki ve üçüncü paragrafta ise arada kimse olmadan olay doğrudan okuyucuya aktarılmıştır. Bu tekniğe de ---- tekniği denir. Görüldüğü gibi bu iki teknik birlikte kullanılmaktadır." ifadelerini kullanmıştır.

Buna göre parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) iç monolog - gösterme
B) gösterme - anlatma
C) anlatma - gösterme
D) betimleme - diyalog
E) özetleme - gösterme

3. Olayların ve insanların bir anlık görüntüleri üzerinde derinleşen bir sanatçıdır. İnsanların dış görünüşünden çok, içleri, duygu, düşünce ve ruh dünyalarıyla ilgilenmiştir. Bazı anları, kısa karşılaşmaları, kaçıcı yaşama kesitlerini hikâyeleştirmiştir. Şekilde ve özde yenilik getirmiştir. Sanatçı modern hikâyenin öncülerindendir. Gerçekleri kendine göre yorumlamıştır.

Aşağıdaki eserlerden hangisi sanat anlayışı ile ilgili bilgi verilen hikâyeciye aittir?

- A) Ses
B) Tanrı Misafiri
C) Eskici
D) Bir Serencam
E) Karanfiller ve Domates Suyu

4. Öykülerinde güçlü gözlemciliği ile birlikte, toplum yaşayışımızdaki aksaklıklara değinişi ile dikkat çeker. Günlük yaşamı dile getirdiği öykülerinin yanı sıra, kadınları ilgilendiren sorunlara, ekonomideki tutarsızlıkların aile yaşayışını etkileyeşine, Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra Anadolu'nun durumuna, Anadolu'ya giden memurların yaptıkları yolsuzluklara, yeni kurulan Türkiye'nin koşullarına uyum sağlamaya değindiği öyküler yazmıştır. Gözleme dayanan öykülerinde olaylara iyimserlikle yaklaşarak okuyucuyu rahatlatma yolunu seçen yazar, temiz dili ve güçlü anlatımıyla da okuyucunun dikkatini çekmiştir. Onun öykülerinde de "giriş-gelişme-sonuç" düzenini pek bulamayız. "M. Oğulcuk, İstemenoğlu" onun takma adlarındandır.

Yukarıdaki parçada hangi yazar hakkında bilgi verilmektedir?

- A) Memduh Şevket Esendal
B) Sait Faik Abasıyanık
C) Sabahattin Ali
D) Refik Halit Karay
E) Orhan Kemal

5. Hikâyenin kahramanı; korkuyla yaşayan, yalnız biridir. Evine dönerken köpekleri görür ve kaçarak evine gelir. Evinde eski bir dille yazılmış bir mektup bulur. Ölüler diller uzmanı bir arkadaşından mektubu okuması için yardım alır. Mektupta evden çıkmaması söylenmektedir.

Bu parçada sözü edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Korkuyu Beklerken
B) Bir Mektup
C) Ne Evet Ne Hayır
D) Tahta At
E) Demiryolu Hikâyecileri

6. Aşağıdaki parçalardan hangisinde bilgi yanlış yapılmıştır?

- A) Bilge Karasu, 1950 kuşağı öykücüler arasında adını duyurmuştur. Bireyin sorunlarına ağırlık veren, onun günlük hayatındaki açmazlarını derinlemesine işleyen bir çizgide eserler kaleme almıştır. Sanatçı *Gece* romanında düş ile gerçeği birleştirmiştir.
- B) Mustafa Kutlu, eserlerinde bireyin iç dünyasını yansıtmaya çalışır. Hikâyelerinde günlük hayatta her zaman karşılaşılan sıradan kişiler, köyden kente göç ile Anadolu insanının hayatı ön plana çıkar. Türk edebiyatında yazdığı uzun hikâyeleriyle anılmaktadır.
- C) Sait Faik, edebiyatımızda durum hikâyesinin (Çehov tarzı) temsilcilerindendir. Hikâyelerinde, genel olarak toplumun herhangi bir olaya ya da insana karşı gösterdiği tepkiyi, sınıf ayrılıklarının ortaya çıkardığı sakıncaları, işveren-işçi ilişkileri, toplumun düşkünlere karşı ilgisizliği, yoksulluk gibi toplumun sorunlarını dile getirmiştir.
- D) Tomris Uyar; genellikle günlük olayları, büyük şehrin kalabalığında kaybolan iyi insanları, özellikle kadınları öykülerinde konu edinmiştir. Ayrıca modern dünya edebiyatından yaptığı çevirilerle adını duyurmuştur.
- E) Nezihe Meriç, 1950 kuşağının ilk kadın öykü yazarlarından. Eserlerinde kadın karakterlere çokça yer verir. Eserlerindeki kişileri her sosyal tabakadan seçmektedir. Sade ve samimi bir üslupla kaleme aldığı *İpek ve Bakır* adlı eserinde kadın sorunlarına değinmektedir.

7. “Bacanak” adlı hikâyesinde bir toplum sorununu, miras karşısında köylünün davranışlarındaki temel motifi vererek anlatır. İddiasız, davasız, eski geleneklerin oluşturduğu anonim ruhu işlemeye ve değerlendirmeye çalışır. İlk kitabında “Havuçlu Pilav Meselesi”, “Buhran” ve “Ömer” hikâyeleri, yeni evlilerin aralarındaki anlaşmazlıkları gözlemci gerçekçilere has bir hava içinde verir. Bu eserler; onun bir hikâyeci olarak yolunu aradığını, önüne açılan anlatım tekniklerinin hepsinde başarılı olabileceğini gösteren denemelerdir. Hikâyelerini “Oğlumuz, Yarın Diye Bir Şey Yoktur, İki Uykuyu Arasında” adlı eserlerde toplamıştır.

Bu parçada tanıtılan yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tarık Buğra
B) Oktay Akbal
C) Haldun Taner
D) Samet Ağaoğlu
E) Aziz Nesin

8. Hikâye ve romanlardaki anlatım tekniklerinden birisi olan geriye dönüş tekniği kronolojik bir biçimde gelişen olay örgüsünde geçmişe yönelik bilgi vermek amacıyla kullanılır. Hikâyede olaylar belli düzende ilerlerken zaman durdurularak geçmişteki zamana dönülür. Bu zaman diliminde oluşan olaylardan söz edilir. Bu teknikte amaç; olayların geçmişini aydınlatmak, hikâyedeki kişiler hakkında bilgi vermektir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde geriye dönüş tekniği kullanıldığı söylenebilir?

- A) Buraya ay ışığında deniz kızları gelirmiş. Ben görmedim. Yalnız bir iki gece, adanın ay ışığında saldıği gölgede, denizi şapur şupur öttürdüklerini duydum. Dalgalar üstünde hayal meyal ağartılar yüzer gibi oldu. Çınlayan bir kahkaha, tüylerimi tuhaf tuhaf ürpertti. Korktum desem yalan, korkmadım desem de yalan. Benim de gülesim geldi. Aklimı oynatırım diye küreklere davrandım.
- B) Mehmet anlatırken güneş batıyordu. Adanın kayaları, yarları diklemesine denizden çıkıyor; evreni saran kızılık ortasında dev gibi bir orgun ateş sütunlarını andıran boruları uluyordu. Otuz mil eninde bir dalga, dünyanın bütün okyanuslarını dolaşıp geliyormuş gibi davranarak harlayan köpüklerinde taşıdığı gök gürültüsünü, adanın kıyılarına serdi.
- C) Bunlar da bitti, göz alabildiğine uzanan bir düzlüğe çıkmışlardı ne ağaç vardı ne dere ne ev! Yalnız ara sıra kocaman kocaman hayvanlara rast geliyorlardı. Çok uzun bacaklı, çok uzun boylu, sırtları kabarık, kambur hayvanlar trene bakmıyorlardı bile... Ağızlarında beyazımsı bir köpük çiğneyerek dalgın ve küskün arka arkaya, ağır ağır, yumuşak yumuşak, iz bırakmadan ve toz çıkarmadan gidiyorlardı.
- D) Sizlere uğramadan edemedim. Şehri çok güzel ve değişmiş buldum. Yeni taşındığınız evi bulmakta güçlük çekmedim. Oğlunuz çok büyümüş. İnşallah büyüyünce sen de Turgut amcan gibi mühendis olursun. Daha beter olsun. Nermin ne yapıyor. İyidir, selam ve sevgileri var. İnşallah bir dahaki sefere onu da getiririm. Sen derslerine çalışıyor musun bakayım? Kaşlarını çatı. Amcalar bazen kaşlarını çatar, onlara güven olmaz.
- E) Üniversitede ders çalışırken de Selim, arkadaşlarına böyle takılırdı. Kim çıkarmıştı bu sözü? Kenan çıkarmıştı. Yüksek matematikten hazıranda geçince, Selim’le bir olup etüt odasında, çalışmaya çalışan Turgut’un başucundan ayrılmamışlardı. Kenan, Selim’in okulda tanıdığı ilk insandı. Turgut’un onları ilk fark ettiği gün, sıranın üstüne bir şeyler yazıyorlardı.

Hikâye

1. Aşağıdakilerin hangisinde millî ve dinî duyarlılıkla yazılan hikâyeler ile ilgili verilen bilgi yanlıştır?

- A) Anadolu'ya açılma, Anadolu'yu görüp anlatma ve Anadolu insanını konu edinme öne çıkmıştır.
- B) Romantizm akımından etkilenilmiştir.
- C) Eskiye ve İstanbul'a karşı, yeni değerlerin ve Ankara'nın yüceltilmesi ve Ankara'daki hayat işlenen konular arasındadır.
- D) Maupassant tarzının (olay hikâyesi) özellikleri görülür.
- E) Batıl inançlar ve hurafeler eleştirilmiştir.

2. Aşağıdaki hikâyelerin hangisinde postmodernist öğelere yer verilmiştir?

- A) *Tante Rosa* - Sevgi Soysal
- B) *Yaz Yağmuru* - Ahmet Hamdi Tanpınar
- C) *Yüksek Gerilim* - Adalet Ağaoğlu
- D) *Hazır Dünya* - Nazlı Eray
- E) *Şişhane'ye Yağmur Yağmıyordu* - Haldun Taner

3. İlk öykülerinde, özellikle Anadolu kasaba halkının yaşayışını dile getirmesiyle tanınmıştır. "Anadolu'dan Hikâyeler" adlı kitabında bir araya getirdiği bu öykülerinde arada kent yaşamından örnekler de görülmekle birlikte, kasaba yaşayışının ağır bastığı görülür. Konularını Karadeniz yöresinden aldığı öykülerinin kimilerinde sorunlarla ilgili eleştirel bir tutum görülürken kimilerinde yöre halkının günlük yaşayışı sergilenir. Karadeniz'den Ege yöresine geçen yazar, bu öykülerinden II. Dünya Savaşı'nın getirdiği ahlak çöküntüsünü, savaş zenginlerine karşı küçük memurların gittikçe güçleşen yaşam koşulları altında ezilişlerini, orta hâlli insanların yaşayışlarını anlatır. Kimi öykülerinde de Söke Ovası'nda pamuk ekiminin köylünün yaşayışında oluşturduğu gelişmeyi ele alan yazar bu öykülerini *Cevizli Bahçe*, *Pazarlık* ve *Pembe Kurt*'ta bir araya toplamıştır. Daha sonra köy ve kentle ilgili çeşitli konuları, sorunları ele aldığı öykülerini *Üç Bulutlu Hikâyeler*'de bir araya getirmiştir.

Bu parçada sözü edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Samim Kocagöz
- B) Sadri Ertem
- C) Kemal Bilbaşar
- D) Cevdet Kudret
- E) Orhan Kemal

4. Ben öyle sürekli hareket olan hikâyeleri okuyamam. Benim okuyacağım bana kahramanın ruhunu hissettirmeli. Belki bir ânı, o ânın üzerine yıktığı duyguları, bir göz göze gelişi, bir fısıltının kulakta bıraktığı etkiyi... Kalabalık bir yerin içinde kopan fırtınaları değil de orada kenarda bir masaya çökmüş öylece duran birinin bakışlarındaki hikâyeyi okumak isterim. Öyle çok önemli işler başaran insanlar olmasın hatta bazen insan olmasına bile gerek yok.

Bunları söyleyen birine aşağıdaki eserlerden hangisi önerilebilir?

- A) *Falaka*
- B) *Değirmen*
- C) *Sinağrit Baba*
- D) *Memleket Hikâyeleri*
- E) *Sönmüş Yıldızlar*

5. Buraya kim bilir neler düşünerek gelmişti? Herhâlde dostumun kafasından geçen opera muganniliği ve fraklı Avrupa konserleri, ona yabancı idi. Olsa olsa Ankara'da "büyüklerden" birkaç kişinin kendisini dinleyeceğini, belki beş on kuruş vereceğini düşünmüş olabilirdi. Hatta belki de daha sağlam bir istikbalin (geleceğin) kendisini beklediğini sanıyor; beğenildiği takdirde hademelik, kapıcılık gibi bir işe konularak kayırılacağını ve ara sıra "büyük" meclislerde saz çalıp beş on kuruş alacağını ümit ediyordu. Bazen valilerin bile böyle âşıkları koruduklarını, onlara meclislerinde saz çaldırdıklarını herhâlde duymuştu.

Bu parça aşağıdaki sanatçıların hangisinin bir eserinden alınmış olabilir?

- A) Memduh Şevket Esendal
- B) Sait Faik Abasıyanık
- C) Sabahattin Ali
- D) Ferit Edgü
- E) Bilge Karasu

6. Aşağıdakilerden hangisi Memduh Şevket Esendal'ın hikâye türünde yazdığı eserlerden biri değildir?

- A) *Hava Parası*
- B) *Mendil Altında*
- C) *İhtiyar Çilingir*
- D) *Sancho'nun Sabah Yürüyüşü*
- E) *Kelepir*

7. Kapıdan girip de genç kadını bardaktan boşanırcasına yağın yağmurun altında, bir eli bahçenin ortasındaki kurumuş palmyenin gövdesine dayalı, yüzünde her şeyden habersiz, çok mesut bir gülümseme, âdetâ onu okşar görünce hakikaten şaşırdı ve kendi kendine güldü.

“Bu da bir başka türlü olacak.. Ne dersin Hacivat’ım!”
Hacivat omuzlarını silkti.

“Benim mecanin taifesiyle işim yok. Ben Karagöz gibi akıllı zevat isterim.” Çocukluğundan beri onun Karagöz ve Hacivat’la konuşmak âdetiydi. Uzun süren bir hastalık boyunca onlarla öyle haşır neşir olmuştu ki aradan otuz sene geçtiği hâlde yine benliğinin ayrılmaz parçaları gibiydiler.

Kadın kendi düşünceleri içindeydi. Ne Sabri’nin Hacivat’a yüksek sesle sorduğu suali ne de ayak seslerini işitişti. Ancak iyice yaklaştığı zaman farkına vardı. Elini ağaçtan çekti. Yüzünde bir lahza için suçüstü yakalanmış çocukların şaşkınlığı belirdi, sonra Sabri’nin güldüğünü görünce tekrar eski gülümseme yerine geldi. Küçük bir menüet figürüyle olduğu yerde döndü ve onu iki eli eteklerinde selamladı.

Bu parçada bir bölümü verilen eser ve eserin yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahmet Hamdi Tanpınar - *Yaz Yağmuru*
- B) Memduh Şevket Esendal - *Mendil Altında*
- C) Saîd Faik Abasıyanık - *Mahalle Kahvesi*
- D) Abdülhak Şinasi Hisar - *Boğaziçi Yalıları*
- E) Oğuz Atay - *Korkuyu Bekleyen*

2018 AYT

8. Toplumsal gerçekçilik akımının sanatkar hikâyecisidir. Halk şiiri geleneğini sürdüren ürünlerle edebiyat dünyasına giren yazar, sonradan hikâyeye geçmiştir. *Değirmen, Kağrı, Ses, Yeni Dünya, Sırça Köşk* adlı kitaplarda hikâyelerini toplayan yazarın üç de romanı vardır. Edebiyat ve sanatın bir nevi propaganda olduğunu belirten yazara göre sanatın bir tek ve açık maksadı vardır: “İnsanları daha iyiye, daha doğruya, daha güzele yükseltmek ve insanlarda bu yükselme arzusu- nu uyandırmak.”

Bu parçada söz edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sabahattin Ali
- B) Ahmet Hamdi Tanpınar
- C) Haldun Taner
- D) Kemal Tahir
- E) Tarık Buğra

2019 AYT

9. Hikâyelerinde tam bir gözlemci gibi davranır. Kaleminden çok silgisi çıkarır; gereksiz sözden olabildiğince kaçınır. Zaten büyük trajik olayların ve kahramanların öykülerinden çok gündelik olanın ve devlet dairesindeki, sokaktaki, evdeki insanın mütevazı dünyasını anlatan yazar; öykü çerçevesini kısacık ve sade cümlelerle çizer: “Ağustos, Cuma günü. Sicil müdürü Cavit Bey, yemekten sonra minderin üstüne uzanmış, uyu- mak istiyor.” diye başlayan *Mendil Altında* öyküsünde olduğu gibi... Köyün, köylünün sorunları, büyük toplumsal çatışmalar veya tarihimizin şanlı sayfaları ve kahramanları yoktur onun öykülerinde. Açıkça hedeflenmiş bir mizah tonu veya sivri bir eleştirelilik de yoktur ama gündelik olanın içerdği komik ayrıntılar pek çok hikâyede okuyucuyu güldürür. Onun hikâyeleri, gündelik yaşamın sıradanlığının içinde silikleşen insanların yaşadığı duygusal ve zihinsel çelişkileri aktarır.

Bu parçada tanıtılan yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Refik Halit Karay
- B) Orhan Kemal
- C) Sabahattin Ali
- D) Aziz Nesin
- E) Memduh Şevket Esendal

10. Hikâyelerinden bazıları *Türk Kalbi* ve *Türk’ün Kitabı*, *Bu Toprağın Kızları*’dır. İlk kitabındaki hikâyelerde Trablusgarp, ikincisinde ise Balkan Harbi sebebiyle yaşanan felaketlerin anlatımı öne çıkar. Kaybedilen topraklarda Türklerin karşı karşıya kaldıkları zulümler, savaşlarda gösterilen kahramanlıklar, Türk’ün vatanseverliği, bazı yozlaşmalar ve azınlıkların şımarıklıkları, hikâyelerin belli başlı konularını oluşturur. Osmanlı coğrafyasının farklı mekânlarında (Aydın, Sinop, Batum, Bingazi, Trablusgarp vb.) yaşanan olaylar üzerine kurulan bu hikâyelerde erkek kahramanlar öne çıkar. Hikâyelerini zaman zaman şiir parçaları ile zenginleştiren ----, kendini hikâyeden çekmez. Olaylar ve insanlar karşısında tavrını ve heyecanını ortaya koyar. Bu sebeple üslubu zaman zaman hitabeye kayar. Diyaloglara geniş yer verir. Yalın bir dille sıcaklığına günün olaylarını anlatması, dönemin edebiyat kamuoyu tarafından takdirle karşılanmasını sağlar.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Halide Edip Adıvar
- B) Refik Halit Karay
- C) Aka Gündüz
- D) Ömer Seyfettin
- E) Peyami Safa

Şiir Bilgisi

1. Akşamı duya duya,
Sular yattı uykuya;
Kızılık çöktü suya,
Sandım bir cenk akşamı...

Bu dizelerin tema bakımından özdeşi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yaş otuz beş! Yolun yarısı eder.
Dante gibi ortasındayız ömrün.
Delikanlı çağımızdaki cevher
Yalvarmak yakarmak nafîle bugün
Gözünün yaşına bakmadan gider.
- B) Ovada ince yollar gölgeleniyor işte.
Karşıdan renk içinde solgun ay görünüyor.
Güneşin son nurundan bir damlacık içmiş de
Şu karşiki kulûbe bir saray görünüyor.
- C) Bütün sevgileri atıp içimden,
Varlığımı yalnız ona verdim ben.
Elverir ki bir gün bana derinden,
Ta derinden bir gün bana "gel" desin.
- D) Dün ana dizinde uyurdu, bugün
Toprakları yastık eden başınız.
Nerdeler, nerdeler şimdi, sizin de
Vardı kardeşiniz, arkadaşınız!
- E) Söyle sevda içinde türkümüzü,
Aç bembeyaz bir yelken.
Neden herkes güzel olmaz,
Yaşamak bu kadar güzelken?

2. Aşağıdaki dizelerin hangisinde tam kafiye vardır?

- A) Lakin bu çocuk yolcu, habersiz yarasından,
Gül derlemek ister, şafağın manzarasından.
- B) Coştukça böyle sel gibi bağrında hisleri
Bir gün başında kalmayacaktır seyisleri!
- C) İstemem artık ışık, rayiha, renk âlemini,
Koklamam yosma karanfille, güzel yasemini.
- D) Kandilli yüzerken uykularda
Mehtâbı sürükledik sulara.
- E) Yaşamak zevki nedir bilmez ölümden korkan!
Gür bir imanla damarlarda ateşten bir kan..

3. Bir bıçak saplı durur göğsünde,
Hangi su tasına uzansan boş;
Hangi pencereye koşarsan koş
Aynı siyah güneş gökyüzünde.

Bu şiirdeki söyleyicinin ruh hâli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Umutsuz
C) Korkulu
E) Kuruntulu
B) Kaygılı
D) Tedirgin

4. Söz oyunlarına yer vermeyen; sade, açık bir dile sahip, söz tekrarları içeren ve serbest tarzda yazılmış şiirlere ilgi duyan bir kişinin aşağıdaki dizelerden hangisini sevmesi beklenir?

- A) Her şey birdenbire oldu
Birdenbire vurdu gün ışığı yere
Gökyüzü birdenbire oldu
Mavi birdenbire
- B) Seher vakti çaldım yârin kapısın
Baktım yârin kapıları sürmeli
Boş bulmadım otağının yapısın
Çıkageldi bir gözleri sürmeli
- C) Gün olur, alır başımı giderim
Denizden yeni çıkmış ağların kokusunda
Şu ada senin, bu ada benim
Yelkovan kuşlarının peşi sıra
- D) Bir sabah çıkmak güneşler, aylar bir sabah çıkmak
Bir ağacı bu evleri sarı ters bir kuşu düzeltmek
- E) Işık bulutları içinden geçiyor tren
sevinç mi tasa mı bilinmez
cama dayalı alnım
gün indi inecek
dilimin ucunda bir türkü

5. Bizdik o hücumun bütün aşkıyla kanatlı
Bizdik o sabah ilk atılan safta yüz atlı
Uçtuk Mohaç ufkunda görünmek hevesiyle
Canlandı o meşhur ova at kışnemesiyle

Bu dördlük aşağıdaki şiir türlerinden hangisine örnek oluşturur?

- A) Lirik
D) Satirik
B) Pastoral
E) Epik
C) Dramatik

6. Söyleyici; şiirde konuşan, şairin sesini ve söyleyişini emanet ettiği kişi veya varlıktır. Şair, her şiirde bir söyleyici belirler. Bu söyleyici, şairin kendisi değil yalnızca o şiire özgü kurgusal bir kişi ya da varlıktır. Söyleyici, şiirin içeriğine ve aksettirdiği ruh durumuna göre karakter ve ses kazanır; bu durum, şiiri okuma tonuna / tarzına etkide bulunur ve okuma faaliyetinde okuyucu bu söyleyici ile özdeşleşir.

Aşağıdaki dizelerin hangisinde söyleyicide diğerlerinden farklı bir duygu hâkimdir?

- A) Böyle sessiz ayrılıklarda,
her şey önceden belli olur.
en güzel zamanında, aşkın ve hayatın
insan deli olur...
- B) sanmıştık ki ikimiz
yeryüzünde ancak
birbirimiz için varız
ikimiz sanmıştık ki
tek kişilik bir yalnızlığa bile
rahatça sığarız
- C) potinlerime ve paltoma
teşekkür etmeliyim
teşekkür etmeliyim yağın kara
bu güne bu sevince
kara bastığım için şükür
- D) Ne hasta bekler sabahı,
Ne taze ölüyü mezar.
Ne de şeytan, bir günahı,
Seni beklediğim kadar.
- E) Ayrılık, demir çubuk gibi sallanıyor havada
Çarpıyor yüzüme yüzüme
Sersemledim

7. Ne zaman seni düşünsem
Bir ceylan su içmeye iner
Çayırıları büyürken görürüm
Her akşam seninle
Yeşil bir zeytin tanesi
Bir parça mavi deniz
Alır beni seni düşündükçe
Gül dikeyorum elimin değdiği yere
Atlara su veriyorum
Daha bir seviyorum dağları

Bu şiirin konusuna göre türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Epik
B) Pastoral
C) Didaktik
D) Lirik
E) Dramatik

8. Zülf-ü kâküllerin amber misali
Büy-u erguvandan güzelsin güzel
Kızarmış gonca gül gibi yüzlerin
Şâh-ı gülistandan güzelsin güzel
- Yüzünde yeşil ben aşikâr olmuş
Çekilmiş kaşların Zülfikâr olmuş
Gözlerin âleme hükümdâr olmuş
Mühr-ü Süleyman'dan güzelsin güzel

Bu şiirle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Her iki dörtlükte de redif kullanılmıştır.
B) Hece ölçüsünün 11'li kalıbıyla yazılmıştır.
C) Telmih sanatına yer verilmiştir.
D) "abcb, dddb" şeklinde kafiyelenmiştir.
E) Her iki dörtlükte de zengin kafiye kullanılmıştır.

9. I. Ana başa taç imiş,
Her derde ilaç imiş,
Bir evlat pir olsa da,
Anaya muhtaç imiş.
- II. Arzular başka şey,
Hatıralar başka,
Güneşi görmeyen şehirde
Söyle nasıl yaşanır.
- III. Beni candan usandırdı, cefâdan yâr usanmaz mı?
Felekler yandı âhımdan, murâdım şem'i yanmaz mı?

Numaralanmış dizelerde kullanılan ölçünün sıralanışı aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Serbest ölçü / hece ölçüsü / aruz ölçüsü
B) Aruz ölçüsü / hece ölçüsü / serbest ölçü
C) Hece ölçüsü / serbest ölçü / aruz ölçüsü
D) Aruz ölçüsü / serbest ölçü / hece ölçüsü
E) Hece ölçüsü / serbest ölçü / serbest ölçü

10. Akışta demetlenmiş büyük küçük kâinat
Şu çıkan buluta bak bu inen suya inat

**Bu beyitteki altı çizili sözcüklerde aşağıdaki edebî sanat-
lardan hangisi vardır?**

- A) İntak
B) İstifham
C) Tekrir
D) Teşbih
E) Tezat

1. I. Andırırsın beni bana, bana beni,
Dediklerinde, duyduklarında,
Yazdıklarında seni bana, bana seni,
Söylemesem bile saklamadıklarında.
(Aliterasyon)
- II. Adam aman kuzusu
Çay kuru çeşme kuru
Nerden içsin kuzu su
Beni yakıp yandıran
Bir ananın kuzusu
(Cinas)
- III. Kalbim yine üzgün seni andım da derinden;
Geçtim yine dün eski hazan bahçelerinden!
Üzgün ve kırılmış gibi en ince yerinden,
Geçtim yine dün eski hazan bahçelerinden!
(Nakarat)
- IV. Ufku tutuşturmadan fecrin ilk alevleri
Arkamızda kalıyor şehrin kenar evleri
(Tunç uyak)
- V. Sana bir karşılık vereceğim
toprağı deşen boğuk sesimle
sana bir karşılık vereceğim
amansız kum fırtınası altında
(Hece ölçüsü)

Numaralanmış dizelerin hangisinde parantez içindeki ahenk unsuru yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Aşağıdaki şiirlerin hangisinde söyleyici, imgeye başvur-
mamıştır?

- A) Âşığım, dağlara kurulu tahtım,
Çobanlar bağırmı dağlar da geçer.
- B) Göğsümden havaya kattığım zehir
Solduracak bir gül gibi ömrünü.
- C) Ben, gamlı, donuk kış güneşi,
Çıplak dallarda, sessiz dinleniyordum.
- D) Yolda bir kadın gördüm çapa çapalar,
Bebeği sallanır iki dal arasında.
- E) Bir sarı yaprak gibi düştü gönüm yoluna,
Buğulu gözlerimden geçmediğin gün olmaz

3. Örtüldü hafızanın örtüsü
Tasalarımın bittiği yerde.
Yükseliyor şimdi perde perde
“Geri gelen saadet” türküsü.

Bu dörtlük ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Ek hâlinde redife yer verilmiştir.
B) Sarmal kafiye düzeni ile oluşturulmuştur.
C) İki ve üçüncü dizelerde zengin kafiye vardır.
D) “s” ve “r” sesleri ile aliterasyon yapılmıştır.
E) 11’li hece ölçüsü kullanılmıştır.

4. I. Gelmiş dünyanın dört bir ucundan
Ayrı dilleri konuşur, anlaşırsız
Yeşil dallarız dünya ağacından
Gençlik denen bir millet var, ondanız.
- II. İy beni ayıblayan gel beni ışıktan kurtar
Ger elünden gelmezse söyleme fâsid haber
- III. Bulutta şaha kalkmış Fatih’ten kalma kır at;
Pırlantadan kubbeler, belki bir milyar kırat...
- IV. Ne yanar kimse bana âteş-i dilden özge
Ne çalar kimse kapım bād-ı sabâdan gayrı
- V. Sözün bilmez bazı nadan elinden
Erkân ağılar, usul ağılar, yol ağılar
Bülbülün feryadı gonca gülünden
Gülşen ağılar, bülbül ağılar, gül ağılar

Numaralanmış dizeler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. dize grubunda kafiye ve redif vardır, ölçü yoktur.
B) II. dize grubunda redif, uyak ve ölçü yoktur.
C) III. dize grubunda ölçü ve kafiye vardır, redif yoktur.
D) IV. dize grubunda ölçü vardır, kafiye ve redif yoktur.
E) V. dize grubunda redif, uyak ve ölçü vardır.

5. Üzgün bir çocuğun yalnızlığı
Kadar saydam kalabilseydim
Ömrüm derdim ömrüm nasıl da
Dolu geçmiştir ölebilirim artık

Bu dörtlük, içerik bakımından aşağıdaki şiir türlerinden hangisine örnek verilebilir?

- A) Dramatik B) Lirik C) Satirik
D) Epik E) Didaktik

6. I. Köroğlu'yum medhim merde yeğine
Koç yiğit değişmez cengi düğüne
Sere serpe gider düşman önüne
Ölümü karşılar meydan içinde

- II. Hani yaprak kıpırdamaz, çakıl yonar,
Bir böcek sesi gelir bahçeden, fincan
Düşlere götürür sizi, kesik kanar,
Emersiniz, yazdır akan.

Numaralanmış dörtlükler ahenk unsurları açısından karşılaştırıldığında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. dörtlüğün kafiye düzeni düz, II. dörtlüğün ise çaprazdır.
B) I. dörtlükte yarım uyak, II. dörtlükte ise tam uyak vardır.
C) I. dörtlükte hece ölçüsü kullanılırken II. dörtlük serbest ölçüyle yazılmıştır.
D) I. dörtlükte sözcük tekrarıyla yararlanılırken II. dörtlükte yararlanılmamıştır.
E) Her iki dörtlükte de redif kullanılmıştır.

7. **Aşağıdakilerin hangisinde tam uyak, çapraz uyak düzeni ve serbest ölçü kullanılmıştır?**

- A) Göğsümüz kuvvetli, gönlümüz temiz
Tükenmez yolları tüketiriz biz
Ne saray ne hamam ne han isteriz
Nerde gün batarsa orda yatarız
- B) Hava bugün de bulutlu
Rüzgâr daha serin esecek.
Bütün insanlar umutlu,
Şairler mahzun gezecek.
- C) Sen varken kötü diye bir şey bilmiyorduk
Mutsuzluklar, bu karalar yaşamda yoktu
Sensiz karanlığın çizgisine koymuşlar umudu
Sensiz esenliğimizin üstünü çizmişler
- D) Çanakkale derler yokken hesapta
Mahşerin dünyada kurulduğu yer
Çanakkale derler topraktan kaptı
Şehitlik şerbeti verildiği yer
- E) Aysel git başımdan ben sana göre değilim
Ölümüm birden olacak seziyorum.
Hem kötüyüm karanlığım biraz çirkinim
Aysel git başımdan istemiyorum.

8. Şeb-i yeldâyı müneccimle muvaakkit ne bilir
Mübtelâ-yı gama sor kim geceler kaç saat

Bu beyitte altı çizili sözlerle yapılan edebî sanat aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Teşbih B) Teşhis C) Tenasüp
D) Tecahülârif E) Tezat

9. **Aşağıdaki dizelerin hangisi ayraç içindeki terimi örneklemez?**

- A) Garibim namıma Kerem diyorlar
Aslı'mı el almış haram diyorlar
Hastayım derdime verem diyorlar
Maraşlı Şeyhoğlu Satılmış'ım ben
(Semai)

- B) Mavi bir gölge uçu pencereden
Baktım âvâre bir küçük kelebek
Yaramaz geldi kim bilir nereden
Belli yorgundu, bir veremli çiçek
Gibi serpildi lambanın yanına
Bir duman uçu, gitti titreyerek
(Terzarima)

- C) Bir vakte erdi ki bizim günümüz
Yiğit belli değil mert belli değil
Herkes yarasına derman arıyor
Deva belli değil dert belli değil
(Taşlama)

- D) Karac'oğlan gene coştı, bulandı
İnip aşkın deryasına dolandı
Güzel gitti, diye pınar açladı
Acıdı yüreğim, yandı pınara
(Hüsnütalil)

- E) Tam otların sarardığı zamanlar
Yere yüzükoyun uzanıyorum
Toprakta bir telâş, bir telâş
Karıncalar öteden beri dostum
(Pastoral şiir)

10. Bir varlığı, kavramı, durumu daha canlı ve daha duygulu anlatmak için onu başka varlık, kavram veya durumların çizgileri ve şekilleri içinde tasarlayışa "imge" denir. Sanatçı, imge oluştururken izlenimlerinden hareketle gerçeği kendi algısına göre yeniden biçimlendirir. Duygu ve düşüncelerini ifade etmek için kendine özgü bir dil oluşturur. Yeni bir anlatım için hayal gücü ve sanatçı duyarlılığı sayesinde alışılmamış sözler bulur. Bilinen sözcüklere farklı anlamlar yüklerken çeşitli ipuçlarıyla çağrışım sağlar.

Buna göre aşağıdaki dizelerinin hangisinde imge kullanılmamıştır?

- A) Dalga dalga hücum edip pişmanlıklar
Unutuşun o tunç kapısını zorlar
- B) Ve ruh, atılan oklarla delik deşik
İşte, doğduğun eski evdesin birden
- C) Ateşten kızaran bir gül arar da,
Gezer bağdan bağa çoban çeşmesi,
- D) Sabahleyin gökyüzü parlak, ufuk açıldı,
Güneşli bir havada yayımız yola çıktı...
- E) Uykuya varmış gibi görünen yılan yollar
Başını kaldırarak boşluğu dinliyordu.

2018 AYT

1. Körfezdeki dalgın suya bir bak, göreceksin:
Geçmiş gecelerden biri durmakta derinde;
Mehtâb... iri güller... ve senin en güzel aksin...
Velhâsıl o rû'yâ duruyor yerli yerinde!

Bu dizeler ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söyle-nemez?

- A) Şiirde ahenk unsurlarına yer verilmiştir.
B) Çapraz kafiye düzeninde yazılmıştır.
C) Yaşama sevinci teması işlenmiştir.
D) Kişileştirmeye başvurulmuştur.
E) Görsel öğelere yer verilmiştir.

2018 AYT

2. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde, ayraç içinde verilen edebî sanat yoktur?**

- A) Aramazdık gece mehtâbı yüzün parlarken
Bir uzak yıldıza benzerdi güneş, sen varken
(Tenasüp)
- B) Gül gülse dâim ağlasa bülbül acep değil
Zirâ kimine ağla demişler kimine gül
(Tezat)
- C) Yûsuf'u gerçi görenler ellerin kestiler
Gün yüzün gördü senin şakk oldu bedrin ayası
(Telmiş)
- D) Sen akşamlar kadar büyü, sıcak
Rüyâlarım kadar sâde güzeldin
(Teşbih)
- E) Senin yanındayken, avuçlarımda
Suda sabun gibi eriyor zaman
(Teşhis)

2021 AYT

3. Bu dünyaya sanki vefa gelmemiş
Gelmişse de bir kimsede kalmamış
Kim var ki dostundan cefa görmemiş
Cihanda bir söze duran mı kaldı

Bu dördükle ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) 11'li hece ölçüsüyle yazıldığı
B) Satirik şiire örnek olduğu
C) Düz kafiye düzeninde olduğu
D) Teşbih sanatından yararlanıldığı
E) Redife yer verildiği

2019 AYT

4. I. Dedim dilber yanakların kızarmış
Dedi çiçek taktım gül yarasıdır
Dedim tane tane olmuş benlerin
Dedi zülfüm değdi tel yarasıdır
- II. Sabahtan uğradım ben bir güzele
Dedim mahmur musun söyledi yok yok
Ak ellerin boğum boğum kınalı
Dedim bayram mıdır söyledi yok yok

Aşağıdakilerden hangisi numaralanmış bu dördüklerin ortak özelliklerinden biri değildir?

- A) 11'li hece ölçüsünün kullanılması
B) Benzer temaların işlenmesi
C) Nazım şeklinin koşma olması
D) Ahenk unsuru olarak redife yer verilmesi
E) Tecahülârif sanatından yararlanılması

2019 AYT

5. Ahu gözlü dilber sana ne ettim
Sevdanın elinden tükendim bittim
Her ne ettim ise kendime ettim
Kerem gibi her gün yandıkça tüttüm
Dertlerimi sürü eyleyip güttüm

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Pastoral bir şiir türünden alınmıştır.
B) Ahenk unsuru olarak redif kullanılmıştır.
C) Düz kafiye şemasından faydalanılmıştır.
D) Birden fazla edebî sanattan yararlanılmıştır.
E) Nazım türü bakımından güzellemedir.

2020 AYT

6. Vermez selâm o serv-i hırâmân gelir geçer
Yollarda ömr-i âşık-ı nâlân gelir geçer

Bu beyitte altı çizili sözle yapılan edebî sanat aşağıdaki-lerden hangisidir?

- A) İstiare
B) Tevriye
C) Mecazımürsel
D) Teşhis
E) İntak

7. I. Ben kendi hâlimde gezip tozarken
Bak gözümde akan yaşma benim
Sevgili yârimden imdat umarken
Bak neler getirdi başıma benim.

- II. Güzel âşık cevrimizi
Çekemezsin demedim mi?
Bu bir rıza lokmasıdır
Yiyemezsin demedim mi?

Aşağıdakilerden hangisi numaralanmış şiirlerin ortak özelliği değildir?

- A) Redife yer verilmiştir.
B) Koşma nazım biçiminde yazılmıştır.
C) Nazım birimi dördlük, ölçüsü hecedir.
D) Halk edebiyatı geleneğine bağlı yazılmıştır.
E) Sade, yalın bir dille kaleme alınmıştır.

8. I. Karanfil oylum oylum
Geliyor selvi boylum
Selvi boylum gelince
Şen olur benim gönlüm

- II. Can işte! Canan hani
Dert işte! Derman hani
Gönül sarayı bomboş
Beklenen sultan hani

Numaralanmış dördlüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Her iki dördlükte de tecahülûarif sanatına başvurulmuştur.
B) Her iki dördlük de 7'li hece ölçüsüyle söylenmiştir.
C) I. dördlükte güzel benzetme yapılmıştır.
D) II. dördlükte tezat sanatına yer verilmiştir.
E) Her iki dördlük de halk şiiri özelliklerini taşımaktadır.

9. I. Bu gece, bu yıldızlar, bu koku
Bu tepeden tırnağa çiçek açmış ağaç
II. Dün gece yoktu ki
Bu dağ buraya nasıl gelmiş?
III. Sen gittin yaşlara büründü cihan
Soluyor dallarda gül dertli dertli
IV. İçimde karlar donar, buzlar tutuşur
Yağan ateş midir, kar mıdır bilmem.

Numaralanmış dizelerde aşağıdaki edebî sanatlardan hangisi yoktur?

- A) Tezat B) Tenasüp C) Hüsnütalil
D) Teşbih E) Tecahülûarif

2020 AYT

10. Zannetme ki güldür, ne de lâle,
Âteş doludur, tutma yanarsın
Karşında şu gülgün piyâle!
İçmişti Fuzûlî bu alevden,
Düşmüştü bu iksir ile Mecnun
Şi'rin sana anlattığı hâle

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Divan şiirinin benzetme öğelerinden yararlanıldığı
B) İçerik açısından epik şiir nitelikleri taşıdığı
C) Deneyimlerin eğretilene yoluyla aktarıldığı
D) Ahenk sağlamak amacıyla iç kafiye başvurulduğu
E) Telmih aracılığıyla kurmaca ve gerçek kişiliklere yer verildiği

11. Anlat:

Bu bir Yusuf masalıdır de
Bunu söyle ve fakat
Şunu da sor

Yusuf'un masalı neden

Yusuf'la başlamıyor?

Bir varmış bir yokmuşla başlıyor bütün masallar gibi

Bir Şivekâr varmış, bir genç kız

Yusuf yokmuş, cinler

Kaçırmış, yazgı

Saklamış onu.

Bu şiirle ilgili,

I. Karşıt anlamlı sözcükler bir arada kullanılmıştır.

II. Anlamca ilişkili sözcükler bir arada kullanılmıştır.

III. Herkesçe bilinen dinsel bir olay anımsatılmıştır.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

1. Eski Türkçeden “Közden yıarsa gönülden yeme yırar.” sözü günümüze “Gözden ırak olan gönülden de ırak olur.” şeklinde gelmiştir. Bu sözler özlü sözlerdir. Toplumun yaşama bakışını gösterir. Divan edebiyatında bu tür sözlerle “ırsalimesel” denir.

Bu parçada bahsi geçen sözlerin Eski Türkçe ve günümüzdeki karşılığı, aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) Sagu - ağıt
B) Koşuk - koşma
C) Sav - atasözü
D) Sav - destan
E) Sagu - atasözü

2. Tokuz Oguz begleri budunu bu sabımın etgüti eşid katıdğı tıngla:
İlgerü kün togsıkka birigerü kün ortasıngaru kurıgaru kün batısinga yırgıgaru tün ortasıngaru anda içeri budun kop manga körür. Bunca budun kop ittim. Ol amtı anyıg yok. Türk kağan Ötüken yış olursar ilte bung yok.

Eski Türkçe Dönemi’ne ait olan, edebiyatımızda pek çok alanda ilkleri temsil eden bu eser aşağıdaki alfabelerden hangisi ile yazılmıştır?

- A) Arap
B) Göktürk
C) Uygur
D) Kiril
E) Latin

3. Türlüg çeçek yarıldı
Barçın yadım kerildi
Uçmak yeri körüldi
Tumluk yana kelgüsüz
(Rengârenk çiçekler açıldı
İpek yaygılar serildi
Cennet yeri görüldü
Soğuklar artık gelmez.)

Bu dizelerle ilgili olarak

- I. Batı etkisindeki Türk edebiyatına ait bir nazım biçimidir.
II. Uyak düzeni “aaab” biçimindedir.
III. Nazım biçimi koşuktur.
IV. Zengin uyak vardır.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

4. üküş sözleme söz birer sözle az
tümen söz tügünün bu bir sözde yaz

(Sözü çok söyleme, sırasında ve az söyle; binlerce söz düğümünü bu bir sözle çöz.)

Bu dizeler *Kutadgu Bilig*’in aşağıdaki özelliklerinden hangisine örnek olabilir?

- A) Nasihatname özelliği taşır.
B) Türk tarihi açısından önemlidir.
C) İslami geleneğin etkileri görülür.
D) Karahanlılar Dönemi’nde yazılmıştır.
E) Arapça ve Farsça sözcüklere yer verilmiştir.

5. • Ben onların ülkelerini ve bozkırlarını inceledim; Türk, Türkmen, Oğuz, Çigil, Yağma ve Kırgızların lehçelerini ve kafiyelerini öğrendim. Zaten ben onların, dilde en doğruyu bilenlerinden, anlatımda en açık olanlarından, akılca en yetkinlerinden, soyca en köklülerinden, mızrakta en iyi atıcılarındım. Böylece her boyun dili bende en mükemmel şeklini buldu. Sonra bu kitabı en iyi şekilde düzenleyerek yazdım. Yüce Allah’ın yardımına sığınıp kitabımı ---- diye adlandırarak ortaya koydum.

- Geçiş Dönemi’nin edebî eser niteliği taşıyan ilk örneğidir. Aynı zamanda İslamiyet’in etkilerinin görüldüğü ilk eserdir. 1069’da Yusuf Has Hâcîp tarafından yazılan ve Karahanlı Hükümdârı Tabgaç Buğra Han’a sunulan ----, insanlara hem bu dünyada hem de ahirette mutlu olmanın yollarını göstermeyi amaçlamaktadır.

- Dinî-ahlaki içerikli öğretici bir eserdir. İslam dininin etkisiyle eserde Arapça-Farsça birçok kelime kullanılmıştır. ----; İslamiyet etkisindeki Türk edebiyatının, İslam inançlarını telkin eden ilk eseri olması yönüyle de önemli bir yere sahiptir.

Yukarıda açıklamaları yapılan Geçiş Dönemi eserleri hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) *Divânu Lugâti’t-Türk- Atabetü’l Hakayık- Divân-ı Hikmet*
B) *Kutadgu Bilig - Atabetü’l Hakayık- Divânu Lugâti’t-Türk*
C) *Kutadgu Bilig - Divânu Lugâti’t-Türk- Atabetü’l Hakayık*
D) *Divânu Lugâti’t-Türk - Kutadgu Bilig - Divân-ı Hikmet*
E) *Atabetü’l Hakayık- Divânu Lugâti’t-Türk - Kutadgu Bilig*

6. Aşağıdakilerden hangisi İslamiyet Öncesi Türk Edebiyatı'nın özelliklerinden biri değildir?

- A) Bu dönem eserlerinde arı bir dil kullanılmıştır.
- B) Sözlü edebiyat ürünleri; koşuk, sagu, sav ve destanlardır.
- C) Yazılı Edebiyat Dönemi, *Göktürk Kitabeleri* ile başlamıştır.
- D) Sözlü Edebiyat Dönemi eserlerinde söz ve müzik iç içedir.
- E) Sözlü Edebiyat Dönemi eserlerinin örnekleri *Kutadgu Bilig*'de verilmiştir.

7. Alın töpü yaşardı

Urut otın yaşurdi

Kölning sıvı küşerdi

Sığır buka möngreşür

(Yamaçlar ve tepeler yeşerdi. Kuru otlarını gizleyip göllerin suyunu taşırdılar. Sığırlar ve boğalar böğrüşüyorlar.)

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yedili hece ölçüsüyle söylenmiştir.
- B) Redif ve yarım uyak kullanılmıştır.
- C) Kafiye düzeni "aaab"dir.
- D) Sagu örneğinden alınmıştır.
- E) İslamiyet Öncesi Türk Edebiyatı Dönemi'nde oluşturulmuştur.

8. • İslamiyet öncesinde yiğitlik, aşk ve doğa temalarıyla ilgili şiirlerin genel adı
- İslamiyet öncesinde törenlerde saz çalan şairler aynı zamanda din adamları
- İslamiyet öncesinde yuğ törenlerinde okunan şiir
- Bugünkü atasözünün yerine kullanılmış özlü sözler

Aşağıdaki sözcüklerden hangisi verilen açıklamalardan biriyle ilişkilendirilemez?

A) Destan	B) Sagu	C) Şaman
D) Koşuk	E) Sav	

9. *Kutadgu Bilig* ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Ölçü olarak sadece aruz ölçüsü kullanılmıştır.
- B) Nazım şekli kasidedir.
- C) Arapça ve Farsça sözcüklere yer verilmemiştir.
- D) Sembolik (alegorik) bir anlatımla yazılmıştır.
- E) Sadece yarım kafiye kullanılmıştır.

10. Edip Ahmet Yükneki; Karahanlı beylerinden Muhammed Dâd Sipehsalar'a sunduğu *Atâbetü'l- Hakâyık* adlı eserde, ahlaklı insan olmanın yollarını, ahlak ilkelerini açıklamış; çeşitli ahlaki öğütlerde bulunmuştur. İslami düşünce ve görüşlerle yol gösterici olmuştur. Eserde dünyayı, Allah'ı, insanı bilmenin sadece bilim yoluyla olabileceği anlatılmıştır. Bilginin faydası ve bilgisizliğin zararı işlenmiştir.

Bu parçadan hareketle dönemin zihniyeti ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Din ile bilim birbirlerinden ayrı düşünülmektedir.
- B) İnsani değerler önemlidir.
- C) Öğretici metin türünde eserler yazılmaktadır.
- D) Yazılan eserler devlet büyüklerine sunulmaktadır.
- E) Bilime önem verilmektedir.

11. I. Köni bol bütünlük bile tut kılınç,
Könilik içinde-turur bu sevinç
Negü ter eşit bu köni kıklığ er,
Bu iki ajunuğ köni kıklığ yer

II. Hoş gayibdin kulakımgı ilham kildi
Ol sebebdin Hakk'a sığınıp kildim muna

Barca büzürg yıghp manga inam birdi
Ol sebebdin Hakk'a sığınıp kildim muna

Geçiş Dönemi eserlerinden alınmış bu parçalardan hareketle dönem hakkında;

- I. Hem beyit hem dörtlük kullanılmıştır.
- II. Hem hece hem aruz ölçüsü kullanılmıştır.
- III. Eserlerde İslami unsurlara yer verilmiştir.

yargılarından hangileri söylenemez?

A) Yalnız I	B) Yalnız II	C) I ve II
D) II ve III	E) I, II ve III	

1. I. Dinî-ahlaki bir eser olan *Atabetü'l Hakayık*'ta deyim, ata-sözü ve özdeyişlere yer verilmiştir.
II. *Divân-ı Hikmet*'te dinî-tasavvufi konular işlenmiş, şiirlerin bir kısmı gazel nazım şekliyle ve aruz ölçüsüyle yazılmıştır.
III. İdeal insanı konu alan *Kutadgu Bilig*'de Ögdülmüş (vezirin oğlu) akıbeti temsil eder.
IV. Dönemin halk kültürü, edebî anlayışı, coğrafyası hakkında bilgi veren *Divânü Lügâti't-Türk* Diyarbakırlı Ali Emiri tarafından kültür dünyasına tanıtılmıştır.
V. Geçiş Dönemi eserleri, Eski Türkçe Dönemi'ne ait son eserlerdir.

Numaralanmış cümlelerden hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

2. (I) *Divân-ı Hikmet*, gerek söz varlığı gerek de içeriği yönüyle Türkçenin dünya kültürüne armağan ettiği nadide eserlerden birisidir. (II) Ahmet Yesevi'nin söylediği hikmetlerin yazıya geçirilmesi ile oluşan bu eser Hakaniye Türkçesi ile kaleme alınmıştır. (III) Ahmet Yesevi söylediği hikmetlerde İslamiyet'in esaslarını, tasavvufun inceliklerini bir Türk mutasavvıfı olarak yorumlayarak bunları halk edebiyatının bilinen şekilleri ile söylemiştir. (IV) Tamamı dördlüklerden oluşan bu eserde sadece hece ölçüsü kullanılmıştır. (V) Aynı zamanda bu eser içerik yönüyle didaktik özellikler taşımaktadır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

3. "Türk edebiyatında ilkler" üzerine araştırma yapan biri **Geçiş Dönemi eserlerini**

- I. Mesnevi şeklinde yazılmış ilk eser.
- II. Siyasetname türünde ilk eser.
- III. İlk pendname.
- IV. Antoloji özelliği taşıyan ilk eser.
- V. Türkçenin ilk dil bilgisi kitabı.

özelliklerinden hangilerini örneklemek için kullanamaz?

- A) Yalnız II   B) Yalnız III   C) I ve III
D) II ve IV   E) IV ve V

4. Kaklar kamug kölerdi
Taglar başı ilderdi
Ajun tını yıldırdı
Tütü çeçek çerkeşür

Etil suwı aka turur
Kaya tübi kaka turur
Balık telim baka turur
Kölün takı küşerür

Bu dizelerden sözlü edebiyat ürünlerinin aşağıdaki özelliklerinden hangisine ulaşamaz?

- A) Dörtlükler hâlinde söylenir.
B) Dili, öz Türkçedir.
C) Dize sonlarında zengin uyak görülür.
D) Hece ölçüsüyle söylenir.
E) Aliterasyonla ahenk sağlanır.

5. I. Ukuşluğ köni hem silig til sözi,
Bütünlük bile boldı kıkı tözi
(Akıllı doğrudur, dili ve sözü yumuşaktır; hareketinin esası doğruluk üzerine kurulmuştur.)
II. Könilik özele keser-men işig,
Adırmaz-men begsig ya kulısgı kişig
(Ben işleri doğruluk ile hallederim; insanları, bey veya kul olarak ayırmam.)

***Kutadgu Bilig*'den alınmış bu beyitlerdeki sözler sırasıyla aşağıda belirtilen kişilerden hangilerine aittir?**

- A) Ögdülmüş - Kün Togdı
B) Kün Togdı - Ay Toldı
C) Odgurmuş - Kün Togdı
D) Kün Togdı - Ay Toldı
E) Ögdülmüş - Odgurmuş

6. **Aşağıdakilerden hangisi İslâmiyet öncesi Türk şiiri için söylenemez?**

- A) Hece ölçüsü kullanılmıştır.
B) "Kopuz" denilen bir çalgı eşliğinde söylenmiştir.
C) Dil, yabancı dillerin etkisinden uzaktır.
D) Nazım birimi olarak dördlük kullanılmıştır.
E) Ölüm konusunun işlendiği şiirlere "ağıt" adı verilmiştir.

7. I. Türk edebiyatında mersiye nazım türüyle yazılan ilk eserdir.
II. Türk edebiyatında aruzla yazılan ilk eserdir.
III. Alegorik bir eserdir.
IV. Eserin adı “kutlu olma bilgisi” veya “mutluluk veren bilgi” anlamına gelir.
V. Eser, devlet yönetimiyle ilgili öğütler verir.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde *Kutadgu Bilig* ile ilgili bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Kaklar kamuğ kölerdi (Kuru yerler büsbütün gölerdi
Taglar başı ilerdi Dağ başları göründü
Ajun tını yıldırdı Dünyanın soluğu ısırdı
Tütü çeçek çerkeşür Türlü çiçek sıralandı)

Bu dördütle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İslamiyet öncesi sözlü edebiyat ürünüdür.
B) Tabiat konusu ele alınmıştır.
C) Kafiye örgüsü “aaab” biçimindedir.
D) Aruz ölçüsünün kısa kalıbı kullanılmıştır.
E) Yarım uyak kullanılmıştır.

9. (I) Türkler Müslüman olduktan sonra ortaya konulan ilk eserler Hakaniye Türkçesiyle yazılmıştır. (II) Bu eserlerden biri olan *Kutadgu Bilig* sembolik bir eserdir. (III) Yusuf Has Hacıp tarafından mesnevi tarzında yazılmıştır. (IV) Bir diğeri ise 1072-1074 yıllarında Kaşgarlı Mahmut tarafından hazırlanan *Divânu Lügâti't-Türk* isimli sözlüktür. (V) Bu eser Türklere Arapçayı öğretmek amacıyla yazılmıştır.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. • Karahanlı Türkçesinin özelliklerini taşıyan ----, aruz vezni ile yazılmıştır. Yazarı Edip Ahmet Yükneci'dir. Eser, “gerçeklerin eşiği” anlamına gelmektedir. Ahlaklı insan olmanın yollarını ve ahlak ilkelerini anlatan bu eserin ilk nüshası, Uygur alfabesi ile yazılmıştır.
• Türk dilinin ilk sözlüğü olarak kabul edilen ----, Araplara Türkçeyi öğretmek ve Türkçenin gücünü göstermek amacıyla yazılmıştır. Kaşgarlı Mahmut tarafından 11. yüzyılda kaleme alınan bu eser, folklor için de oldukça önem taşır.

Bu parçalarda boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A) *Atabetü'l Hakayık - Divânu Lügâti't-Türk*
B) *Divânu Lügâti't-Türk - Atabetü'l Hakayık*
C) *Kutadgu Bilig - Atabetü'l Hakayık*
D) *Atabetü'l Hakayık - Divân-ı Hikmet*
E) *Kutadgu Bilig - Divânu Lügâti't-Türk*

11. **İslamiyet'in kabulünden önceki Türk edebiyatıyla ilgili aşağıdakilerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?**

- A) Sığır, şölen ve yuğ törenleri şiirlerin söylenmesine zemin hazırlamıştır.
B) Mitler ve tarihî hadiseler, metinlerin şekillenmesine kaynaklık etmiştir.
C) Budizmin ve Maniheizm'in etkisi görülür.
D) Kahramanlık teması sıklıkla işlenmiştir.
E) Yerlilik ön planda olup tercüme eser yoktur.

12. Koşnı konum ağışka

Kılğıl anğar ağırlık

Artut alıp anungıl

Edgü tavar ogurluk

(Konuya, komşuya ve hısmına iyilik et; onları ağırla. Armağan alıp güzel, uğurlu mallar hazırla.)

Bu dördütle ilgili,

I. Nasihat içermektedir.

II. Kafiye örgüsü “abcb” şeklindedir.

III. Dizelerdeki hece sayılarının eşitliğine dayalı bir şiir ölçüsü kullanılmıştır.

Çıkarımlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

2020 AYT

Eser Adı	Eser Özelliği
I. <i>Divân-ı Hikmet</i>	• Ahmet Yesevi ve dervişleri tarafından öne çıkarılan bir türe ait şiirlerin toplandığı eser olarak bilinir.
II. <i>Muhakemetü'l Lugateyn</i>	• Kaşgarlı Mahmut tarafından yazılan bu eser, Türkçe-Arapça sözlük niteliğindedir...
III. <i>Atabetü'l Hakayık</i>	
IV. <i>Dede Korkut Kitabı</i>	
V. <i>Divânü Lugâti't-Türk</i>	• Birçok hikâyeden oluşan bu eser, Oğuzların sosyokültürel hayatını kurgusal bir anlatımla ele alır.

Yukarıdaki eser adları ile özellikleri eşleştirildiğinde hangi iki eser adı dışta kalır?

- A) I ve II   B) I ve IV   C) II ve III
D) III ve V   E) IV ve V

2. (I) *Kutadgu Bilig*'de, İslami eserlerdeki akışa uygun olarak Allah (tevhit, münacat), Hz. Peygamber (naat) ve dört halife övgüsü, ardından geçiş niteliğindeki bahar mevsimi tasviri ile hükümdara yazılmış bir kaside yer alır. (II) İnsanoğlunun değeri, dilin meziyeti ve kusuru, kitap sahibinin özrü, bilgi ve aklın meziyet ve faydaları gibi konular üzerinde durulduktan sonra asıl bölüme geçilir. (III) Asıl bölüm, içerik bakımından iki kısma ayrılabilir; birinci kısım hükümdar Kün Togdı ve vezir Ay Toldı karakterlerine odaklanır. (IV) İkinci bölümün çatışması ise Ögdülmüş ile Odgurmuş arasındaki diyalogla dramatize edilir. (V) Eser, Saltuk Buğra Han'a nasihat, Hz. Peygamber'e ve Dört Halife'ye selam ile biter.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışlığı vardır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bilgi yanlışlığı vardır?

- A) Orhun Abideleri ile ilgili en eski bahis 13. yüzyılda Cüveynî tarafından yazılan *Târîh-i Cihangüşâ*'dır.
B) Türkiye'de Köktürk Yazıtları'nı ilk tanıtan bilim adamı Necip Âsım'dır.
C) Orhun Abideleri'nin harf sisteminin çözülmesinde yazıtlarda bulunan Çince metinler önemli birer ipucu olmuştur.
D) Abidelerin harf sisteminin tam çözümü Reşit Rahmeti Arat tarafından 1893 yılında gerçekleştirilmiştir.
E) Köktürk alfabesi 38 harften oluşur. Bunlardan 4'ü ünlü, 31'i ünsüz, 3'ü çift ünsüz sesler için kullanılır.

4. I. Begler atın argurup
Kadgu anı torgurup
Mengzi yüzi sargarip
Kürküm angar turtülür
Beyler atlarını yordular;
Kaygı (ve keder) onları zayıflattı.
Bet ve benizleri (öyle) sarardı (ki)
(yüzlerine) safran sürülmüş (sanırsınız).
- II. Tümen çeçek tizildi
Bükünden ol yazıldı
Üküş yatıp özeldi
Yırde kopa adırşur
On binlerce çiçek sıra sıra dizildi.
(ve düğüm hâlindeki) tomurcuklarından çözüldü.
(Belli ki yer altında) uzun süre yatmaktan sıkılmışlardı.
(Şimdi, hepsi de) yerden biterek birbirlerinden ayrılıyorlardı.

Aşağıdakilerden hangisi numaralanmış dörtlüklerin ortak özelliklerinden biri değildir?

- A) Sözlü edebiyat ürünü olması
B) Rediflere yer verilmesi
C) 7'li hece ölçüsünün kullanılması
D) Bir sagudan alınmış olması
E) Mübalağa sanatına yer verilmesi

5. Biliglik er bilinge,
Taş kuşansa kaş bolır,
Biligsizning yanına
Altın koysa taş bolır
(Bilgili insan beline taş kuşansa kaş olur. Bilgisizin yanına altın konga taş olur.)

Bu dörtlükle ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) İslamiyet Öncesi Dönemi'ne ait bir üründür.
B) Hece ölçüsü kullanılmıştır.
C) Yuğ töreninde söylenen bir dörtlüktür.
D) Redif ve uyak kullanılmıştır.
E) Arı (sade) bir Türkçe kullanılmıştır.

6. I. Türlüg çiçek yarıldı
Barçın yadhım kerildi
Uçmak yeri körüldi
Tumlug yana kelgesüz
(Türlü çiçekler açıldı, ipek kumaştan yaygı serildi, cennetin yeri görüldü, kış yine gelecek değildir.)
- II. Eren alpi okuştılar
Kıngır közün bakıştılar
Kamug tolmun tokuştılar
Kılıç kınka küçün sıgıdı
(Yiğitler çağrıştılar, yan gözle bakıştılar, bütün silahlarla vuruştular, kılıç kına güc sığıdı.)

Bu dörtlüklerin ortak özellikleriyle ilgili

- I. Kafiye örgüsü
II. Tema
III. Kafiye türü
IV. Söz sanatları
V. Hece sayısı

çıkırımlarından hangileri doğrudur?

- A) I ve II   B) II ve IV   C) I, III ve IV
D) II, III ve V   E) II, IV ve V

7. Aşağıda Geçiş Dönemi eserleri ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) *Kutadgu Bilig*, Geçiş Dönemi'nin edebî eser niteliği taşıyan ilk örneğidir.
B) *Divânı Lügâti't-Türk*, Türkçenin bilinen ilk sözlüğü, ilk dil bilgisi kitabıdır.
C) *Atabetü'l Hakayık*, dinî-tasavvufi edebiyatın ilk örneğidir.
D) *Atabetü'l Hakayık*, İslam inançlarını telkin eden ilk eserdir.
E) *Kutadgu Bilig*, ilk mesnevi ve ilk siyasetname örneğidir.

8. I. Siyasetname türünün edebiyatımızdaki ilk örneğidir.
II. Türk dilinin ilk sözlüğüdür.
III. Din ve tasavvufu ilgili şiirlerin yer aldığı eserdir.
IV. Edip Ahmet Yükneki tarafından yazılmıştır.

Numaralanmış cümlelerde aşağıdakilerden hangisi ile ilgili bir bilgi verilmemiştir?

- A) *Atabetü'l Hakayık*   B) *Kutadgu Bilig*
C) *Divân-ı Hikmet*   D) *Siyasetname*
E) *Divânı Lügâti't-Türk*

9. Nazire, bir şiire başka bir şairin aynı konu ve vezin, kafiye veya redifle yazılan şiirlerin genel adıdır. Fars ve Türk edebiyatlarında ise XII. yüzyılda görülmeye başlanmıştır. Anadolu'da XIII. yüzyıldan sonra gelişen Türk edebiyatı için bu bir örnek olmuş ve Yunus Emre de Ahmet Yesevî'nin şiirlerine nazireler yazmıştır.

İşking kıldı şeydâ mini cümle âlem bildi mini
Kaygum sin sin tüni küni minge sin ok kirek sin

Buna göre Ahmet Yesevî'ye ait olan bu beyit için yazılmış nazire aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gönlüm evini ışkun içün dutmuşam makâm
Genc-i nihânı gör ki ne vîrâna yazmışam
B) Işkun aldı benden beni bana seni gerek seni
Ben yanaram dün ü günü bana seni gerek seni
C) Hurrem irdi bu kerâmetlü gün iy kân-ı kerem
Iyş u zevk it ki fedâdur yoluna cân-ı kerem
D) Işk bâzârında sana çünki hâsıldur ziyân
Bellü bil kim assı kılmaz nâle vü efgân gönül
E) İyd-ı ferhundene kurbân ide a'dânı felek
Sen ehîbbâna buyur âb-ı sehâ nân-ı kerem

10. (I) *Kutadgu Bilig*, aruz ölçüsüyle yazılmış alegorik özellikler taşıyan mesnevi türünde bir eserdir. (II) Eserin kahramanlarından Kün Togdı (Hükümdar) adaleti, Ay Toldı (Hükümdarın oğlu) saadeti, Ögdülmiş (Vezirin oğlu) akıllı, Oğurmuş (Vezirin kardeşi) ise akıbeti temsil eder. (III) Ansiklopedik bir sözlük olan *Divânı Lügâti't-Türk*, içerik olarak bize o dönemdeki Türk boyları, bu boyların kullandıkları Türkçe arasındaki farklılıkları ve en önemlisi de sözcükleri hakkında bilgi veren geniş bir sözlüktür. (IV) 12. yüzyılda yazıldığı tahmin edilen *Atabetü'l Hakayık* (Hakikatlerin Eşiği) mensur öğüt kitabıdır, nerede ve ne zaman yaşadığını bilmediğimiz Türk ve Acem meliki Muhammed Dâd İspehsâlâr Bey'e sunulmuştur. (V) Ahmed Yesevî'nin hikmetlerinin başlıca gayesi, İslâm dinine yeni girmiş veya bu dini henüz kabul etmemiş Türklere İslamiyet'in esaslarını anlatmaktır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlış vardır?

- A) Yalnız III   B) II ve III   C) II ve IV
D) III ve V   E) IV ve V

1. Koşmalar konularına göre çeşitlilik göstermektedir. Aşk, sevgi, doğa, insan ve hayvan güzelliklerini anlatan lirik koşmalara ---- ; yiğitlik, kahramanlık, savaş gibi konuları işleyen koşmalara ----; bir kişiyi veya toplumu eleştiren koşmalara ----; bir kişinin ölümü üzerine duyulan üzüntüyü anlatmak amacıyla söylenen koşmalara---- denilmektedir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A) koçaklama - ağıt - taşlama - güzelleme
B) güzelleme - koçaklama - taşlama - ağıt
C) taşlama - güzelleme - koçaklama - ağıt
D) güzelleme - taşlama - ağıt - koçaklama
E) güzelleme - koçaklama - ağıt - taşlama

2. I. Sevdiğim cânım yolunda hâke yeksân olduğum
İyddir çık nâz ile seyrâna kurbân olduğum
Ey benim aşkında bûlbûl gibi nâlân olduğum
İyddir çık nâz ile seyrâna kurbân olduğum

- II. Ela gözlerini sevdiğim dilber,
Her gülün sözüne bûlbûl uyar mı?
Ben bir divaneyim bir şey bilmem ya,
Güzel olmayanı gönül sever mi?

Numaralanmış dördlüklerde aşağıdakilerden hangisi ortaktır?

- A) Ölçü
B) Kafiye düzeni
C) Bağlı olduğu gelenek
D) Nazım şekli
E) Tema

3. “Dünyayı bir yana, seni bir yana koysalar yine de bana sen gereksin, ey vefasız, sen!”

Bu açıklamanın aşağıdaki beyitlerden hangisine ait olduğu söylenebilir?

- A) Dünyâyı girişmeyle esir eyledi bilmem
Câdû mıdır ol gamze-i fettân ne belâdır
B) Dâr-ı dünyâ delü gönlüm gibi virân olsa
Ne cihân olsa ne cân olsa ne hicrân olsa
C) Seni dünyâ gibi yalancı vü yüze gülici
Bilmez ol ahd ü amân derler idi gerçek imiş
D) Dünyâyı bir yana kosalar bir yana seni
Bana seni gerek seni ey bîvefâ seni
E) Minnet Hudâ'ya devlet-i dünyâ fenâ bulur
Bâkî kalur sahîfe-i âlemde adumuz

4. (I) Türküler, yapıları bakımından iki bölümden oluşur. (II) İlk bölüm, miyan adı verilen ve türkünün asıl sözlerinin yer aldığı bölümdür. (III) İkinci bölüm ise her bendin sonunda tekrar edilen nakarat bölümüdür. (IV) Bu bölüm, bağlama ya da kavuştak adıyla da anılır. (V) Dize sayısı, bent ve kavuştak bölümlerine göre değişiklik göstermez.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangilerinde bilgi yanlış vardır?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve V
D) III ve IV
E) IV ve V

5. Deli gönül ile düştük bir cenge,
Hikmeti sorulmaz iştir bu gönül.
Günden güne girer her türlü renge,
Bazı solar gâh kumaştır bu gönül.

Bu dördlük aşağıdaki nazım şekillerinin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Koşma
B) Varsağı
C) Semai
D) Şathiye
E) Mânî

6. Bi-hamdî'llâh şeref buldı yine mülk-i Süleymânî
Cûlûs itdi saâdet tahtına İskender-i sâni

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Telmih sanatına başvurulduğu
B) Cûlûsiye türünden alındığı
C) Gazel ile konu olarak benzeştiği
D) Ahenk unsurlarından yararlanıldığı
E) Divan şiiri geleneğine ait olduğu

7. Aşağıdakilerin hangisinde divan şiirinin beyitlerle kurulan nazım biçimleri birlikte verilmiştir?

- A) gazel - rubai - kaside
B) tuyuğ - murabba - mesnevi
C) gazel - mesnevi - kıt'a
D) şarkı - muhammes - müstezat
E) kaside - kıt'a - tuyuğ

8. Henüz genç yaşlardayken geldiğinde İstanbul'un en beğenilen şairlerinden biri olurken hocası için yazdığı "Sümbül Kasidesi" ile ününü artırdı ve dönemin ünlü şairlerinin dikkatini çekti. Türk şiirinin önemli isimler yetiştirdiği bir yüzyılda yaşadığı hâlde hepsini gölgede bırakan şair, daha çok kaside ve gazel yazdı. Çağdaşı şairlere göre daha sade ve anlaşılır bir dil seçti. Şiirlerinde zaman zaman halk söyleyişlerine de yer verdi. "Şairlerin Sultanı" anlamına gelen "Sultanüş Şuara" unvanını aldı.

Bu parçada tanıtılan divan şairi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fuzûlî   B) Bâkî   C) Nedim
D) Şeyh Galip   E) Nef'î

9. I. Nedür bu handeler bu işveler bu nâz u istiğnâ
Nedür bu cilveler bu şîveler bu kâmet-i bâlâ

Nedür bu'ârız u hatt u nedür bu çeşm ü ebrûlar
Nedür bu hâl-ı hindûlar nedür bu habbe-i sevdâ

II. Leylîde ohumak ıztırâbı

Olsa ruh-i Kays idi kitâbı

Meşk etmeğe Kays alsa her hat

Leylî kaşî idi ana ser-hat

Hat üzre kılurdu ol güzeller

Min nâz ile bahsler cedeller

Aşağıdakilerden hangisi bu iki metnin ortak özelliği değildir?

- A) Divan şiiri geleneğine ait olması
B) Nazım birimlerinin beyit olması
C) Gazel nazım şekliyle kaleme alınması
D) Ahenk unsurlarından yararlanılması
E) Dönemlerinin dil özelliğini yansıtmaması

10. Divan şiirinde işlenen konu ve temalarla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Her beyit kendi içinde anlam bütünlüğüne sahiptir.
B) İşlenen konular genel bir bakışla dinî ve din dışı şeklinde sınıflandırılabilir.
C) İlâhî ve beşerî manada aşk, en çok işlenen temadır.
D) Konuların işlenişinde belirli ifade kalıpları sıklıkla kullanılmıştır.
E) Şiirler işledikleri konulara göre bahariye, cülusiye, miraciye gibi isimler alabilir.

11. • Ukde-i ser-rişte-i râz-ı nihânîdür sözüm
Silk-i tesbîh-i dūr-i seb'a'l-mesânîdür sözüm
(Benim sözüm, gizlilik sırlarının ipucunun düğümüdür. Sözüm ise Fatiha suresinin incilerinin dizildiği tespihin ipidir.)

- Bir güherdür kim nazîrin görmemişdür rûzgâr
Rûzgâra âlem-i gayb armağanıdır sözüm

(Benim sözüm âlemin bir benzerini daha görmediği bir cevherdir. Sözüm, bu zamana gayp âleminden getirdiğim bir armağandır.)

Bu beyitler kasidenin hangi bölümünden alınmış olabilir?

- A) Methiye   B) Dua   C) Tegazzül
D) Girizgâh   E) Fahriye

12. I. Bre ağalar bre beyler
Ölmeden bir dem sürelim
Gözümüze kara toprak
Dolmadan bir dem sürelim

- II. Yiğit olan yiğit kurt gibi bakar
Düşmanı görünce ayağa kalkar
Kapar mızrağını meydana çıkar
Yiğidin ardında duran olmalı

Numaralanmış dördlüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. dördlük, varsağıdan alınmıştır.
B) II. dördlük, semaiden alınmıştır.
C) Her iki dördlükte de yarım uyak kullanılmıştır.
D) Her iki dördlükte de ek hâlinde redif vardır.
E) I. dördlükte yaşam, II. dördlükte kahramanlık teması işlenmiştir.

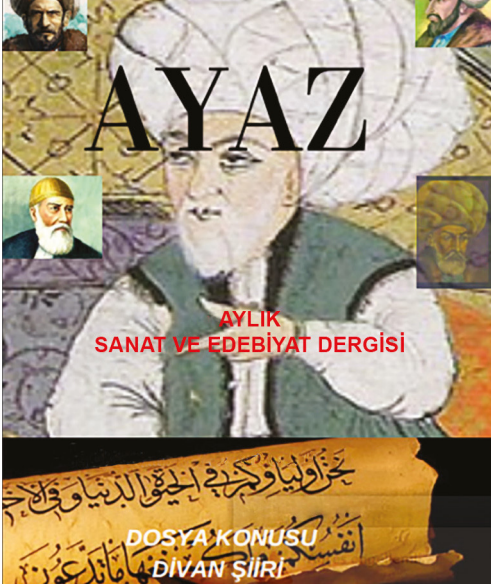
13. Geçmiş günü beyhude yere yâd etme
Bir gelmemiş ân için de feryâd etme
Geçmiş gelecek masal bütün bunlar hep
Eğlenmene bak ömrünü berbâd etme

Bu dördlükle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tezat sanatından yararlanılmıştır.
B) Sözcük hâlinde redif kullanılmıştır.
C) Tam uyak örneği vardır.
D) "aaxa" şeklinde uyaklanmıştır.
E) Geçmiş ve gelecek masala benzetilmiştir.

1. Aşağıda edebî bir derginin kapağına yer verilmiştir.

Buna göre içerik olarak değerlendirildiğinde aşağıdaki beyitlerden hangisinin “Ayaz” adlı derginin bu sayısında yayımlanması beklenemez?

- A) Nedür bu handeler bu işveler bu nâz u istiğnâ
Nedür bu cilveler bu şîveler bu kâmet-i bâlâ
- B) Aşk derdiyle hoşem el çek ilacımdan tabib
Kılma derman kim helakim zehri dermanındadır
- C) Nefî vâdî-i kasâ'idde suhan-perdâzdir
Olamaz ammâ gazelde Bakî vü Yahya gibi
- D) Şunlar ki çoktur malları gör nice oldu hâlleri
Sonunda bir gömlek giymiş, onun da yoktur yenleri
- E) Bağ-ı dehrin hem hazânın hem bahârın görmüşüz
Biz neşâtın da gamın da rûzgârın görmüşüz

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Bir şarkıdan alınmıştır.
- B) Telmih sanatından yararlanmıştır.
- C) Halk dilinin söyleyiş özelliklerine yer verilmiştir.
- D) Zengin uyak ve redif kullanılmıştır.
- E) Sevgili güle benzetilmiştir.

3. I. Sûfilere sohbet gerek
Ahîlere ahret gerek
Mecnunlara Leylâ gerek
Bana seni gerek seni
- II. Bu dervişlik bir dilektir
Bilene büyük devlettir
Yensiz yakasız gömlektir
Giyemezsin demedim mi

Numaralanmış dörtlükler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. dörtlük, bir ilahiden alınmıştır.
- B) I. dörtlükte sözcük hâlinde redife yer verilmiştir.
- C) I. dörtlüğün üçüncü dizesinde telmih sanatı yapılmıştır.
- D) II. dörtlüğün üçüncü dizesinde tenasüp sanatı yapılmıştır.
- E) II. dörtlük, bir devriyeden alınmıştır.

4. Bu şehir-i Sitanbul ki bî-misl ü behâdır
Bir sengine yek-pâre Acem mülkü fedâdır
Bir gevher-i yektâdır iki bahr arasında
Hurşîd-i cihân-tab ile tartılsa sezâdır
Altında mı üstünde midir cennet-i âlâ
El-hak bu ne hâlet bu ne hoş âb u havâdır

Bu beyitler kasidenin aşağıdaki bölümlerinin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Teşbib (nesib) B) Tegazzül C) Methiye
D) Fahriye E) Dua

5. Tâbirin sığmaz kaleme
Derdin dermandır yâreme
İsmin yayılmaz âleme
Âşıklarda meşk olmasa

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bir semainin son dörtlülüğü olduğu
- B) Redif ve tam kafiye yer verildiği
- C) Düz kafiye düzeniyle oluşturulduğu
- D) 8'li hece ölçüsüyle söylendiği
- E) Tezat sanatından yararlanıldığı

6. Yârim sen gideli yedi yıl oldu
Diktiğin fidanlar meyveye durdu
Seninle gidenler sılaya döndü

Gayrı dayanacak özüm kalmadı
Mektuba yazacak sözüm kalmadı

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Hece ölçüsü ile söylenmiştir.
B) Bir türkünün bent bölümünden alınmıştır.
C) Tenasüp sanatından yararlanılmıştır.
D) Ek ve sözcük hâlinde rediflere yer verilmiştir.
E) Özlem teması işlenmiştir.

7. Hayata ve insanlara eleştirel bir gözle bakan ----'nin bu kişilik özelliği eserlerine de yansımıştır ve "hiciv şairi" olarak tanınmıştır. ---- rüyasında gördüğü sevgilisi Gülperi'yi bulmak arzusuyla diyar diyar dolaşmış; maddi, manevi her türlü acıyı yüreğinde hissetmiştir. ---- TRT'nin düzenlediği "Atatürk" konulu şiir yarışmasının "güzelleme" dalında "Biri Anadolu Biri Atatürk" isimli şiiriyle Türkiye birincisi olmuştur.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) Erzurumlu Emrah - Sümmânî - Âşık Feymânî
B) Bayburtlu Zihni - Sümmânî - Şeref Taşlıova
C) Bayburtlu Zihni - Ercişli Emrah - Şeref Taşlıova
D) Bayburtlu Zihni - Ercişli Emrah - Murat Çobanoğlu
E) Ercişli Emrah - Sümmânî - Murat Çobanoğlu

8. Bir gazele ait üç beyit şu şekildedir:

- I. Kamu bîmârına cânân, deva-yı derd eder ihsan,
Niçün kılmaz bana derman, beni bîmar sanmaz mı?
II. Fuzûlî rind-i şeydâdır hemîşe halka rûsvadır,
Sorun kim bu ne sevdâdır, bu sevdâdan usanmaz mı?
III. Beni candan usandırdı, cefâdan yâr usanmaz mı?
Felekler yandı âhımdan murâdım şem'i yanmaz mı?

Bu beyitlerin şiirde yer alma sırası aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) I - II - III
B) II - I - III
C) II - III - I
D) III - I - II
E) III - II - I

9. I. Karacaoğlu - Lirikizm
II. Mânî - aaxa
III. Halk hikâyesi - Nazım-nesir karışımı
IV. Koşma - Kavuştak
V. Tapşırma - Takma ad

Numaralanmış eşleştirmelerin hangisinde yanlıklık yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Yunus'la oturdum bir su başında...
Derviş ne hırka ne, dedim taç nedir...
Zannettim ki Yunus, beş bin yaşında...
Dedi ki ara bul, bu amaç nedir...

Bu dördükle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) 11'li hece ölçüsüyle söylenmiştir.
B) Çapraz kafiye düzeninde oluşturulmuştur.
C) Sözcük ve ek hâlinde redif kullanılmıştır.
D) Tapşırma geleneği örneklenmiştir.
E) Tam uyağa yer verilmiştir.

11. Nedim, *Divan*'ındaki tüm konuları yaşadığı hayattan ilham alarak şiirlerine aktarırken kendisini her açıdan serbest bırakmış ve dış dünyadan aldıklarını duyduğu gibi yansıtmıştır. Şiirlerinde Lale Devri'nin sosyal hayatını anlatmıştır. Bu şekilde, ele aldığı konularla devrini beyitlerinde âdeta ölüm-süzleştirmiştir. Hayat zevki, hayalleri ve ruhu ile döneme tam anlamıyla uyum sağlamış ve şiir yazma konusundaki başarısıyla devrin en önemli temsilcisi olarak günümüze kadar kendisinden bahsettirmiştir. Başarısının sırrı ve onu dönemin diğer şairlerinden üstün kılan yanı da budur.

Bu parçadan hareketle aşağıdaki beyitlerden hangisinin Nedim *Divan*'ından alındığı söylenemez?

- A) Habbezâ hurrem behâr-ı zevk u şâdî vü tarab
Kim bu helvâ bezmini reşk-i çırâğân eyledi
B) Görelim âb-ı hayât akdığın ejderhâdan
Gidelim serv-i revânım yürü Sa'd-âbâda
C) Yine bezm-i çemene lâle fûrûzan geldi
Müjdeler gülşene kim vakt-ı çırağan geldi
D) Nâmı gibi olmuştur o hem sa'd hem âbâd
İstanbula sermâye-i fahr olsa revâdır
E) Dünyâda çeker mihneti erbâb-ı mahabbet
Ey sufî bu gün bana ise irta sanâdur

2018 AYT

1. Bir gazele ait üç beyit şu şekildedir:

- I. Ne denlû ağlasa zâr olsa âşık
Açılsa gülse gül-zâr olsa dilber
- II. Cefâyı az kılsa Hayretî'ye
Sözüm bu kim vefâ-dâr olsa dilber
- III. Öpülse yâr ile yâr olsa dilber
Koculsa râm-ı dil-dâr olsa dilber

Bu beyitlerin şiirde yer alma sırası aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) I - III - II   B) II - I - III   C) II - III - I
D) III - II - I   E) III - I - II

2018 AYT

2. Her beyti başlı başına bağımsız bir şiir olmakla birlikte bütün beyitleri arasında bir duygu ve düşünce birliği bulunan şiirlere Divan edebiyatında ---- denir. Örneğin Fuzûlî'nin gerek *Di-van*'ında gerekse ---- mesnevisinde bu türden şiirlerin sayısı oldukça fazladır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) yek-ahenk gazel - *Leyla vü Mecnun*
B) rindane gazel - *Şikâyetnâme*
C) âşıkane gazel - *Rind ü Zâhid*
D) yek-avaz gazel - *Hadîkatü's-Süeda*
E) beytül' gazel - *Beng ü Bade*

2018 AYT

3. Gözle konşu hakkını dinle beni
İster isen Hak seve dâ'im seni
Kırma gönlün hoş geçin mü'min isen
Dü cihânda olmak istersen esen
Konşusunu kim ederse bî-huzûr
Dü cihânda Hak anı ede kusûr
İçerik özelliklerinden hareketle bu beyitlerin aşağıdaki metin türlerinin hangisinden alındığı söylenebilir?

- A) Surnâme   B) Pendnâme
C) Kiyafetnâme   D) Seyahatnâme
E) Gazavatnâme

2019 AYT

4.

Yazar	Yüzyıl	Eser
I	14. yüzyıl	<i>İskendernâme</i>
Nâbî	II	<i>Hayrâbâd</i>
Şeyh Gâlib	18. yüzyıl	III

Bu tabloda numaralanmış yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

I	II	III
A) Âşık Paşa	15. yüzyıl	<i>Ferhad u Şîrîn</i>
B) Zâtî	16. yüzyıl	<i>Hadîkatü's-Süeda</i>
C) Ahmedî	17. yüzyıl	<i>Hüsn ü Aşk</i>
D) Ahmed Paşa	18. yüzyıl	<i>Hüsn ü Aşk</i>
E) Hayretî	17. yüzyıl	<i>Çengnâme</i>

5. Divan edebiyatı şairleriyle ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Fuzûlî'nin *Hadîkatü's-Süeda* adlı eseri İslami Türk Edebiyatı'nda maktel türünün bir şaheseridir.
- B) Zâtî'nin *Edirne Şehrengizi*'nde II. Bayezid zamanındaki Edirne güzelleri tasvir edilir ve eserin bir nüshası Süleymaniye Kütüphanesinde yer alır.
- C) Şeyh Gâlib, Esrar Dede'nin ölümü üzerine bir mersiye yazmıştır.
- D) Baki'nin *Tuhfetü'l-'Uşşâk* isimli eseri, Farsça divanda mevcut doksan yedi beyitlik bir kasideden ibarettir.
- E) *Tuhfetü'l-Haremeyn*, Nâbî'nin hacca gidişinden beş yıl sonra yazdığı nesir türündeki eseridir.

2020 AYT

6. Bâtıl isteyü hakdan ayrıldım
Boynuz umdum kulakdan ayrıldım
Ne yüküm bir nefes giderici var
Ne biraz çekmeğine yarıcı var
Ger tonuzlara olmaya buyruk
Âh gitti kulağ ile kuyruk

Bu beyitler aşağıdaki eserlerin hangisinden alınmıştır?

- A) *Harnâme*   B) *Şikâyetnâme*
C) *Mantıku't-Tayr*   D) *İskendernâme*
E) *Sihâm-ı Kaza*

7. I. Giryân o leylî-veş n'ola sahrâya salsa Bâkiyi
Mecnûnun âb-ı çeşmine hâk-ı beyâban teşnedür
- II. Ey Fuzûlî kalmamış gavgâ-ı Mecnun'dan eser
Gâlibâ efsâne-i Leylî getürmüş hâb ana
- Aşağıdakilerin hangisi bu şiir parçalarının ortak özelliği değildir?**
- A) Tema B) Nazım birimi C) Ölçü
D) Dil ve üslup E) Kafiye düzeni

2021 AYT

8. Fatih Sultan Mehmet ve II. Bayezid zamanında şiirler yazmıştır. Şiirleri, o daha hayattayken, bütün Anadolu ve Rumeli'ye yayıldığı gibi Hüseyin Baykara'nın Herat'taki sarayında dahi okunur olmuş, kendisinden sonraki şairleri de etkilemiştir. Türk edebiyatı tarihinde Şeyhi ile Necati arasında yetişen şairlerin en tanınmışlarındandır. Onun "kerem", "benefşe" ve "âb" redifli kasideleri, bilinen eserleri arasındadır.
- Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerin hangisidir?**
- A) Süleyman Çelebi B) Ahmet Paşa
C) Sehi Bey D) Taşlıcalı Yahya
E) Âşık Paşa

2021 AYT

9. **Aşağıdaki beyitlerin hangisi bir kasidenin "fahriye" bölümünden alınmış olabilir?**
- A) Lâle-hadler yine gülşende neler itmediler
Servi yürütmediler gonceyi söyletmediler
- B) Ayagı yer mi basar zülfüne ber-dâr olanun
Zevk ü şevk ile virür cân u seri döne döne
- C) Yok bu şehir içre senin vasf ettiğin dil-ber Nedim
Bir perî-sûret görünmüş bir hayâl olmuş sana
- D) Görüp bu hâli gül-istanda dondu cedvel-i âb
Bahâra dek duramaz korkarım kenâr çizer
- E) Arab u Rûm'da üstâd-ı sühandır Vehbî
Acemî oldu yanında şuârası Acem'in

10. "Beni ağlan beni kim üstüme gelmez ölice
Bir avuç toprak atar bâd-ı sabâdan gayrı." Necâtî (15. yy.)
- "Ne yanar kimse bana âteş-i dilden özge
Ne açar kimse kapum bâd-ı sabâdan gayrı." Fuzûlî (16. yy.)
- Farklı şairlerin eserlerinden alınmış bu beyitler aşağıdakilerden hangisiyle ilişkilendirilebilir?**
- A) Şathiye B) Devriye C) Nazire
D) İdyiye E) Fahriye

11. **Aşağıdaki beyitlerin hangisi kasidenin parantez içinde verilen bölümlerini örneklemez?**
- A) Bu şehir-i İstanbul ki bî-misl ü bahâdır
Bir sengine yek-pâre Acem mülkü fedadır
(Nesib)
- B) Her sözüm gülşen-i ma'nâya gönül bezminden
Gül gibi renkli nergis gibi mestâne gelir
(Fahriye)
- C) Heman efendisini eylesin Hudâ dâ'im
Kerem eder komaz elbette bendesin bî-kâr
(Dua)
- D) Hazret-i Sultân-ı Gâzî Hân Murâd ol şâh kim
Nev-bahâr-ı adli dünyâyı gülistân eyledi
(Methiye)
- E) Sepîde-dem ki olup dîde h'âbdan bîdâr
Hurûşa başladı nâ-gâh serde derd-i humâr
(Girizgâh)

12. I. Allah'a yakarış ve niyaz bildiren kasidelerdir.
II. Padişah, sadrazam, şeyhülislam gibi devlet adamlarını öven kasidelerdir.
III. Bir kimseyi, olay veya durumu yermek (eleştirmek) için yazılan kasidelerdir.
IV. Birinin ölümünden duyulan üzüntüyü dile getiren kasidelerdir.
- Aşağıdakilerden hangisi numaranmış tanımlardan biriyle ilişkilendirilemez?**
- A) Münacaat
B) Hicviye
C) Tevhit
D) Mersiye
E) Methiye

1. I. Sembolizm, XIX. yüzyılın ikinci yarısında Fransa'da parnasizme tepki olarak ortaya çıkmış bir şiir akımıdır.
II. Bu akım için şiirde gerçekçilik de denebilir.
III. Lirikmin ve hayalin yoğun olduğu sembolist şiirde duygular ön plandadır, doğa betimlemeleri öznedir.
IV. Türk edebiyatında Cenap Şahabettin, Ahmet Haşim, Cahit Sıtkı Tarancı gibi şairlerde bu akımın etkileri görülür.
V. Latin mitolojisine hayranlık duyan sembolistler, konularını genellikle tarihten alır veya yabancı ve uzak ülkeleri konu olarak işler.

Sembolizm ile ilgili numaralanmış cümlelerden hangileri yanlıştır?

- A) I ve II   B) I ve IV   C) II ve III
D) II ve V   E) III ve V

2. – Oku da bak, dedi; değerini kendin daha iyi anlarsın.
– Hayır, “Penkin” okuyamam.
– Peki ama niçin? Olay yaratacak bir eser, daha şimdiden herkes ondan söz ediyor.
– Bırak söz etsinler! Birtakım adamların işi gücü bu!
– Merak edip okuyuver canım.
– Nesini merak edeyim? Ne diye yazı yazar bu adamlar?
Gönül eğlendirmek için herhâlde.
– Haksızlık ediyorsun. Hayata o kadar yakın ki o kadar yaşıyor ki bunlar. Portreler canlı gibi. Tüccar, memur, subay, jandarma... Tıpkı yaşayan insanlar gibi.
– Evet, bütün yaptıkları bu kadar. Bir insan alıp kopyasını çıkarıyorlar.

Bu parçada sözü edilen eserin aşağıdaki akımların hangisinden izler taşıdığı söylenebilir?

- A) Realizm   B) Romantizm   C) Sembolizm
D) Parnasizm   E) Klasisizm

3. **Aşağıdaki eserlerden hangisi farklı bir akımın özelliklerini yansıtmaktadır?**

- A) *Yüzbaşının Kızı*
B) *Graizella*
C) *Moby Dick*
D) *Genç Werther'in Acıları*
E) *Wilhelm Tell*

4. Realist eserlerde yazarlar kendi kişiliğini gizler, nesnel bir anlatım tutumu sergiler. Romantizmde ise sanatçılar eserlerinde duygu ve düşüncelerini gizlemez. Kahramanları arasında taraf tutar.

Buna göre aşağıdaki parçalardan hangisinin romantizme bağlı kalınarak yazıldığı söylenebilir?

- A) Raskolnikov hemen ceplerinde ne varsa masanın üzerine boşaltmaya başladı. Her şeyi çıkardıktan hatta bir şey kalmadığından emin olmak için ceplerini ters yüz ettikten sonra bunları toplayıp odanın en dip köşesine götürdü.
B) Yolcu bu evin M. De Renal'in olduğunu öğrenir. Verrieres Belediye Başkanı henüz bitmekte olan bu kesme taş binayı büyük çivi fabrikasından kazandığı parayla yaptırmıştır. M. De Renal'in eski bir İspanyol ailesinden geldiği söylenir.
C) Birdenbire kayıktan dışarı atladım, Kont'un kapısından çıktığını görür gibi oldum. Clochegourde'un çevresinde dolaşırım diye yokuşu tırmandım. Yanılmıyorum, Kont bir çitin yanından yürüyor, hiç şüphesiz ırmak boyunca uzanan Azay yoluna açılan bir kapıya doğru ilerliyordu.
D) Jean Valjean, ablasının kocası vefat ettikten sonra ablasına ve onun yedi çocuğuna bakmaya başlamıştı. Orakçı, çiftçi, sıgırtmaç, hamal olarak çalışır; yapabildiği her işi yapardı. Akşamları yorgun argın eve döner, çorbasını içip bir kelime bile konuşmazdı. Jean Valjean ve ailesi sefaletin avucuna alıp yavaş yavaş ezdiği hazin bir topluluktü.
E) Manilov arabacıya yolu anlattı. Hatta adama bir ara “siz” bile dedi. “İlk kavşaktan değil, ikincisinden de değil, üçüncüsünden döneceksiniz.” dedi. Anlaşıldı efendim, dedi arabacı.

5. ---- yalnızca akıl ve mantığın süzgecinden geçen görüşler doğrultusunda antikiteye kadar uzanan bir dünya çizirdi. Krallar, feodaller ve din adamları ise seslendikleri tek kişilerdi. Kısaca bu akım günlük yaşamdan, toplumsal yapıdan, halktan, ulusal değerlerden, yerel renklerden iyice kopmuştu. İşte ---- asıl devrimini bu noktada gösterir. Antik Dönem yerine kendi gününe ve toplumuna, krallar ve din adamları yerine halka, olmadık eski yabancı hikâyeler yerine de halkın içinde yaşadığı gerçekliğe yönelir. Doğa, özgürlük, din, lirik duygular gibi büyük temaların yanında vatan ve insanlık sevgisi de yer almaya başlar.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A) Realizm - romantizm   B) Romantizm - sembolizm
C) Klasisizm - romantizm   D) Sembolizm - realizm
E) Klasisizm - realizm

6. ---- Servetifünun topluluğunun lideridir. Önceleri divan edebiyatı tarzında, bireysel, 1901'den itibaren de toplumsal konularda yazmaya başlamıştır. Şiiri düzyazıya yaklaştırmıştır. Türkçeyi aruza başarıyla uygulamıştır. ---- den etkilenmiştir. ---- adlı şiirinde hece ölçüsünü denemiş ve çocuklara hitap etmiştir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A) Tevfik Fikret - parnasizm - *Şermin*
 B) Mehmet Âkif - realizm - *Çanakale*
 C) Ahmet Haşim - sembolizm - *Merdiven*
 D) Ahmet Haşim - parnasizm - *Göl Saatleri*
 E) Tevfik Fikret - sembolizm - *Haluk'un Veda*

7. Bir savaş esnasında çocukları taşıyan uçak vurularak düşer ve uçağın içinde bulunan çocuklar da kendilerini adada bulurlar. Ralph, ormanda tek başına dolaşır, etrafı keşfetmeye çalışırken "Domuzcuk" ile karşılaşır. İki çocuk sahilde oynarken bir deniz kabuğu bulurlar. Deniz kabuğunu üfleyen Ralph, çıkan ses yardımıyla adadaki diğer çocukların yanlarına gelmesini sağlar. Böylece uçakta yetişkinler de olmasına rağmen tamamının kazada öldüğü ve geriye yaşları 6 ile 12 arasında değişen bir grup çocuğun kaldığı ortaya çıkar. Çocuklar arasında en dikkat çekenleri ise bir grup hâlinde ve Jack'in önderliğinde gelen koro çocukları olur. Çocuklar yeni terk ettikleri modern dünyadan henüz kopmamışlardır. Bu yüzden kararları alacak bir şefin "demokratik yollarla" seçilmesine karar verilir. Jack ile Ralph arasındaki bu seçimi Ralph kazanır. Koro üyeleri ise Jack'in emri altında avcı olarak görevlendirilir.

Bu parçada özet verilen eser, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Çavdar Tarlasında Çocuklar*
 B) *Sineklerin Tanrısı*
 C) *Hayvan Çiftliği*
 D) *Pal Sokağı Çocukları*
 E) *Otomatik Portakal*

8. Şiirde esas olan, iyi ve güzeli yakalamaktır. Bulunan özgün ve yaratıcı imgelerle dilin anlam alanı genişletilmeli, birtakım dolaylamalarla dile yeni ifade olanakları sunulmalı, kapalı ve sanatlı bir anlatımla sözün çağırışım gücü artırılmalıdır.

Bu fikirler doğrultusunda eser veren bir sanatçı aşağıdaki edebî akımların hangisinden etkilenmiştir?

- A) Realizm   B) Klasizm   C) Sembolizm
 D) Parnasizm   E) Romantizm

9. Orhan Kemal, hikâyelerinde olduğu gibi, romanlarında da konularını içinde yaşadığı, yakından tanıdığı çevrelerden almıştır. Yazar, çok çeşitli çevreleri ve oralarda yaşayan çeşitli insanları işlemiştir. Bunlar gazete haberlerinden ve kitaplardan çıkarılmış masabaşı ürünleri değildir, yazarın yakından tanıdığı yerler ve kişilerdir; canlılığını, hayata yakınlığını oradan almaktadır.

Bu parçada sözü edilen yazarın aşağıdaki akımların hangisinden etkilendiği söylenebilir?

- A) Klasizm   B) Realizm
 C) Romantizm   D) Egzistansiyalizm
 E) Sürrealizm

10. ---- ve ---- etkisiyle bu dönemde şiire resim ve musiki girmiştir. Ses ve ahenk şiire egemen olmuştur. Şiire özgü bir kelime kadrosu oluşturulmuştur. Hatta o güne kadar hiç kullanılmamış kelime ve tamlamalar şiirde özellikle kullanılmıştır.

Bu paragrafta boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Parnasizm - sembolizm
 B) Parnasizm - natüralizm
 C) Sembolizm - realizm
 D) Sembolizm - romantizm
 E) Romantizm - realizm

11. "Aynı nedenler, aynı koşullar altında aynı sonuçları meydana getirir." felsefesini esas almışlardır. Toplumu büyük bir laboratuvar, insanı deney konusu, sanatçıyı da bilim insanı olarak kabul etmişlerdir. İnsanı fiziksel yapısı, soya çekimi, çevresi ve aldığı eğitim çerçevesinde değerlendirmişlerdir. Yazarlar eserlerde kişiliklerini gizlemişler, gözlem ve betimlemelerde tarafsız davranmışlardır. Olayları anlatırken hayatın en çirkin yanlarını eserlerine yansıtmışlardır.

Bu parçada sözü edilen edebî akım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Natüralizm
 B) Sembolizm
 C) Parnasizm
 D) Realizm
 E) Romantizm

1. Bu akımın kurucuları, sanat hayatlarının ilk yıllarında dadaizmin etkisinde kalmışlardır. Aklın, geleneklerin, alışkanlıkların denetiminden uzak, bilinçaltı gerçeklerini yansıtan yani bilinen gerçekle bağını kesip kendince bir gerçek yaratmak amacını güden edebiyat ve sanat akımıdır. Bu akımda düşüncenin gerçek faaliyetini ifade etmek için önceden düşünülmezsizin kalemin ucuna gelenler ara vermeden hızlı hızlı yazılır. Birbiriyle ilgisiz söz, düşünce ve hayaller çağrışımlarla ya da rastlantılarla bir araya gelir.

Bu parçada söz edilen edebî akımın şiirlerinde etkisine rastlanan şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahmet Haşım
B) Yusuf Ziya Ortaç
C) Orhan Veli Kanık
D) Yahya Kemal Beyatlı
E) Necip Fazıl Kısakürek

2. Aşağıdakilerin hangisinde edebî akım - sanatçı eşleştirmesi yanlıştır?

- A) Romantizm - Ahmet Mithat Efendi
B) Realizm - Mehmet Rauf
C) Natüralizm - Hüseyin Rahmi Gürpınar
D) Parnasizm - Ahmet Hamdi Tanpınar
E) Sembolizm - Cahit Sıtkı Tarancı

3. Yorgun gözümün halkalarında
Güller gibi fecr oldu nümâyân,
Güller gibi... sonsuz, iri güller
Güller ki kâmiştân daha nâlân;
Gün doğdu yazık arkalarında!

Bu dizelerde aşağıdaki sanat akımlarından hangisinin özellikleri görülmektedir?

- A) Sembolizm
B) Natüralizm
C) Realizm
D) Klasizm
E) Romantizm

4. Nobel Edebiyat ödüllü yazar, 1927'de Kolombiya'da doğmuştur. Latin Amerika dili ve edebiyatını çok iyi bilmesi, bu dilin bütün zenginliklerinden yararlanması sayesinde düzyazılarında bile şiirsel dili yakalar. Kendi kültürünün izlerini doğaüstü güçlerle birlikte birleştirerek verir. Franz Kafka, Ernest Hemingway, James Joyce, Virginia Woolf ve William Faulkner'dan etkilenmiştir. *Kırmızı Pazartesi, Albay'a Mektup Yok* bilinen romanları arasındadır.

Bu parçada tanıtılan sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Boris Vian
B) Jose Luis Borges
C) Italo Calvino
D) Gabriel Garcia Marquez
E) Patrick Süskind

5. Aşağıdaki sanatçılar etkilendikleri akımlar bakımından ikiye eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) Orhan Veli Kanık
B) Latife Tekin
C) İhsan Oktay Anar
D) Özdemir Asaf
E) Bilge Karasu

6. "Romanda tek amacım hayatın heyecanını verebilmek ve canlı tipler oluşturmaktır. Roman yazarken tanıdığım kimseler ve yaşadıklarım yola çıkarım. Fransız romancılarından gençliğimde çok zevkle okuduklarım Stendhal ile Balzac'tır. Şimdi Marcel Proust ile Jules Romains'in âdeta tiryakisi oldum."

Bu parçaya göre yazarın aşağıdaki akımlardan hangisini benimsemesi beklenir?

- A) Klasizm
B) Romantizm
C) Realizm
D) Egzistansiyalizm
E) Sürrealizm

7. Mustafa Meraki Efendi eşinden ayrıldığı zaman elinde on üç yaşında bir oğlu ile kundakta bir kızı bulunduğundan bir zaman için zorunlu olarak evlenemedi. Kızına dadılık etmek için yaşı geçkince bir kadın aldı. O kadın çocuklara bakar, ihtiyar bir Rum kadın yukarı hizmetini görür, Ermeni bir kadın ise aşçılık ederdi. Nasıl? Evinin iç yönetimi size çok mu garip geldi? Bizim Mustafa Meraki Efendi Batı özentili bir adamdı. Hem de hangi Batı takıntılı adamlardandır, bilir misiniz? Hani ya bundan on beş yirmi yıl önce İstanbul'da Batı takıntılılar yok muydu? İşte onlardan. Hâli vakti pek yolunda hem de pek yolunda olduğundan kendisi zaten Üsküdarlı olduğu ve orada güzel konağı, bağı, bahçesi dahi bulunduğu hâlde soyut alafranga, yani rahat yaşamak için bütün malını ucuza pahalıya bakmayarak satıp gelmiş, Tophane'nin Beyoğlu'na yakın bir mahallesinde arsasından güzel bir ev yaptırıp yerleşmişti.

Bu parçanın, anlatımı ve anlatıcısının nitelikleri dikkate alındığında aşağıdaki akımlardan hangisiyle yazıldığı söylenebilir?

- A) Klasisizm   B) Romantizm   C) Realizm
D) Natüralizm   E) Sembolizm

8. Edebiyatta modernizmin öncülerinden biri olarak kabul edilir. Ezra Pound ile tanışıp onun tarzından etkilenir. Romana getirdiği en bilinen yenilik bilinç akışı tekniğidir. *Sanatçının Bir Genç Adam Olarak Portresi*'nde bu tekniğin kullanılması sayesinde okuyucu, Stephen'in zihninden geçen düşünceleri bir olay örgüsüne ya da zamana bağlı kalmadan birebir okuma imkânı bulur. Birey üzerinden özgürlük, sürgün gibi evrensel temalar işler ve gelenekselin dışındaki özgün, oyuncu bir dil kullanır. Eserlerinde modernizmin tüm öğelerinin, yani gelenekten uzaklaşma isteğinin, kişinin evrendeki konumuna ve yükümlülüklerine farklı bir açıdan bakma ve yeni biçimler oluşturma isteği görülür.

Bu parçada tanıtılan sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Virginia Woolf
B) James Joyce
C) Jane Austen
D) George Orwell
E) Marcel Proust

9. ---- sanatçıları bilinçaltındakileri dışı vurarak eserlerini oluştururlar. Akıl ve mantık değersizdir. İnsanı yönlendiren içgüdülerdir, bilinçaltıdır onlara göre. ---- in temsilcileri ise geçmişe ve durgun davranışa düşmandır. İçinde bulunulan zamanın ve geleceğin dinamizmine yönelmiş, bu hareketliliğin sesini şiirleriyle duyurmuşlardır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A) Sürrealizm - fütürizm   B) Realizm - natüralizm
C) Sembolizm - sürrealizm   D) Parnasizm - klasisizm
E) Dadaizm - fütürizm

10. Tarık Buğra, "Türk Dili" dergisinin "Türk Romanında Kurtuluş Savaşı Özel Sayısı"ndaki soruya verdiği cevapta, *Küçük Ağa* ile yaşantısı arasındaki yakın ilişkiden söz ediyordu. Çolak Salih'i babasının bürosunda tanımış. 1921 ve 1922 Akşehir'inden hiçbir zaman unutamadığı görüntüler kalmış kendisinde. Babasının defterlerinde İstanbullu Hoca, Topal Gazi (romandaki Çolak Salih), Ali Emmi, Doktor Minas, Çakırsaraylı ve öteki roman kişileriyle ilgili satırlar varmış. Tarık Buğra o cevapta, roman yazarının nasıl olması gerektiğini de söylüyor. "...Bir yazarın -bir roman yazarının- bir bilim insanı gibi, tam o kadar objektif olması gerektiğine inanıyorum." Tarık Buğra'nın, romanını yazarken yaşantısından yararlanmasının elbette büyük payı var *Küçük Ağa*'nın başarısında. Kişilerini yaşadıkları koşulların gerçekliği içinde ele alıyor; gelenekleri, yetişme koşullarını, yerleşik değer yargılarını hiçbir zaman gözden ırak tutmuyor.

Buna göre Tarık Buğra'nın aşağıdaki akımlardan hangisini benimsemesi beklenir?

- A) Klasisizm   B) Romantizm   C) Realizm
D) Sürrealizm   E) Egzistansiyalizm

11. Eserde Oskar'ın otuz yaşına kadarki yaşantılarını anlatır. Roman kahramanı Oskar Matzareth, kulakları delik, ruhsal gelişimini daha doğmadan tamamlamış ve bundan sonra ise bu gelişimin örneklerini ortaya koymaya çalışan birisidir. Otuz yaşında ruh hastalıkları kliniğinde yatarken kendi hayat hikâyesini, alışılmamış bir bakış açısından anlatır. Taşçı ustalığından, cephe tiyatrosu sanatçılığına, modellikten, caz şarkıcılığına birçok işle uğraşan Oskar; aslında bu davranışlarıyla toplumdaki problemleri, çelişkileri, yanlışlıkları ve toplumun aksayan yönlerini ortaya koymaya çalışır. Büyüklerin dünyası ona göre anlamsız olduğundan büyümeme kararı alır.

Bu parçada hakkında bilgi verilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Teneke Trampet*
B) *Satranç*
C) *Bir Kış Gecesi Eğer Bir Yolcu*
D) *Kayıp Zamanın İzinde*
E) *Çizgili Pijamalı Çocuk*

1.

Akım	Özellik
I. Parnasizm	• Şairler, şiirde müzikaliteye ve anlam kapalılığına önem vermiştir.
II. Realizm	• Toplumun laboratuvar, insanın incelenecek bir nesne gibi görüldüğü akımda kişilere ve olaylara bir bilim adamı nesnelliği ile yaklaşılr.
III. Romantizm	• Duygular, din ve tabiat önemsenir, konular genellikle günlük hayattan ve millî tarihten alınır.
IV. Sembolizm	• 19. yüzyılda Fransa'da ortaya çıkmış şiir akımıdır. Bu akım için şiirde gerçekçilik de denilebilir.
V. Natüralizm	

Yukarıdaki sanat akımları ile özellikleri eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Sanat anlayışlarını 1909 yılında *Figaro* gazetesinde yayımladıkları bir bildiriyle ortaya koymuşlardır. Özgürce seçilen kelimeler, kuralsız anlatım, otomatik yazı kullandıkları biçimsel öğelerdir. Bu akım modern hayatın hareketliliğini, ilerlemeyi, değişimi ve hızı yüceltmıştır. Sanatın hareketsizliği değil hızı, dinamizmi ve makineyi anlatması gerektiğini savunmuşlardır. Şiirde duygunun yerine makine, çark ve fabrika gürültülerini koymuşlardır.

Bu parçada söz edilen edebî akım aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Dadaizm
B) Sürrealizm
C) Ekspresyonizm
D) Fütürizm
E) Egzistansiyalizm

3.

Yukarıdaki tabloyu resmeden sanatçı, gerçek doğayı olduğu gibi yansıtmamış; doğadaki nesneleri değiştirip tekrar yorumlamıştır. XX. yüzyılın başlarında gelişen bu akım öncelikle resimde sonrasında edebiyatta -özellikle şiirde- kendini göstermiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bahsedilen akım ve özelliği olabilir?

- A) Dadaizm, şiirde “şaşırtmayı amaçladığı için imgeleri çoğunlukla birbiriyle bağlantısız kavramlardan seçmek”, “organik tema bütünlüğünü bozup anlamdan uzaklaşmak” ve “fonetik şiir” algısını amaçlar. Kısacası dadaizm, her türlü geleneksel şiir biçimini ortadan kaldırmayı hedefler.
- B) Kübizm; resimde nasıl algısal bütünü parçalar ve bu dağılmış öğelere garip, alışılmadık bir görünüm verirse kübist şiir de parçalanmış bir evreni kendisine hareket noktası olarak alır. Kübist şiirin resimle ilişkisi onu doğal olarak resmin görselliğini yakalamaya itmiştir.
- C) Empresyonizm, görülene göre değil, görülenden bağımsız hareket etmeyi tercih eder. Gerçek herkesten farklı algılanır. Dinamik ve renkli eserler ortaya çıkmalıdır. Sanat eseri, bir anlık değişim sırasında hissedilenlerin ürünüdür.
- D) Sembolizm, görünenin altındaki gerçekliğin duyular arası ilişkiler ve aktarımlar yoluyla kavranabileceğini düşünür. Edebiyat ve resimde ortaya çıkan sembolizm; gerçekçiliğe karşı çıkan, görünenin ötesindeki gerçekliği semboller aracılığıyla anlatmayı esas alan bir akımdır.
- E) Fütürizm; hareketsiz, ölü edebiyatı dinamik hâle getirmeyi, sanat eserlerinde çeşitli tekniklerle dinamizm yaratıp bunu insan yaşamına dâhil etmeyi, durağanlaşmadan vazgeçmeyi ve geçmişe ait her şeyi yok saymayı amaç edinir.

4. Bu akımda pozitivizmin bilimsel felsefesinden yola çıkıldığı için gerçekçi gözleme büyük önem verilir. Kişilerin davranışlarını, karakterlerini belirlediği düşünülen doğal ve toplumsal çevrenin betimlenmesine ağırlık verilir. Bu açıdan bakıldığında eserlerde işlevsel betimlemeler yapılır. Kişiler toplumun her kesiminden seçilebilir. Yazar, eserinde kendi kişiliğini gizler; nesnel bir anlatım tutumu sergiler. Bu akım sanatçılarına göre yazarın herhangi bir mesaj verme kaygısı yoktur. Kurallara uygun, sağlam bir dil ve üslup kullanılır. Roman türü özellikle bu akımla birlikte büyük bir gelişme göstermiştir.

Aşağıdaki romanların hangisinde bu edebî akımın izleri görülmemektedir?

- A) *Notre Dame'in Kamburu* B) *Suç ve Ceza*
C) *Kırmızı ve Siyah* D) *Madam Bovary*
E) *Anna Karenina*

5. Yirminci yüzyılın en önemli yazarlarından biri olan Alman yazar, eserlerinde benlik ve kendini bulma temalarını işler. Eserlerinde romantik dönemi etkisi gözlenir, yeni romantizmin dünya çapındaki öncülerinden sayılır. Metin evrenindeki en belirgin karakteristik özellik, âdeta bir ruh biyografisi niteliğindeki bu eserlerde kendi yaşamı ve kişiliğinin birer yansımasını sunmasıdır. Yazar, eserlerinde kendi öz yaşamını ele alırken sınırlarını bilir ve aykırı bir durum teşkil etmeden bunu ustalıkla eserlerinde işleyebilir. *Klingsor'un Son Yazı'nı* yayımladıktan sonra Hint ve Budist felsefeye duyduğu sevgiyi anlatan *Siddhartha* yayımlanır. Eserlerinde sık sık felsefe, psikoloji, edebiyat ve psikanaliz yöntemlerinden esintilere rastlanan sanatçı; hemen her eserinde, kişinin öz benliğini bulmaya çalışmasını, kendi yaşamını kurmasını işler.

Bu parçada söz edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Stefan Zweig
B) Franz Kafka
C) Vladimir Nabokov
D) Hermann Hesse
E) James Joyce

6. Varoluşçuluk, XX. yüzyılın en etkili akımlarından biridir. Genel bir tanımla insan varoluşunu temel alan, öznellikten hareket eden, insanı temelde özgürlük, bırakılmışlık, sorumluluk, bunalı kavramlarıyla ilişkisi bakımından ele alan bir akımdır. Søren Kierkegaard, Martin Heidegger, Jean Paul Sartre gibi düşünürler varoluşçular arasında sayılır. Felsefe alanında doğan bu akım, edebiyat eseriyle daha çok yaygınlaşmıştır.

Buna göre varoluşçuluk akımının etkisi aşağıdaki yazarlardan hangisinde görülür?

- A) Ferit Edgü B) Füzûzan C) Ayfer Tunç
D) Latife Tekin E) Bilge Karasu

2021 AYT

7. Bu akımın "gerçek" anlayışı bizi nesneleri olduğu gibi değil olması gerektiği gibi, nesnenin kendisini değil manalarını vermeye çalışan bir gerçekçilikle yüz yüze getirir. Bu da doğal olarak soyutlama ve simgelemenin kapısını aralar. Zira dışarıdan görünen gerçek, özgün olamaz. Gerçek bizim tarafımızdan yaratılmalıdır. Nesnenin anlamı onun görüntüsünün arkasında saklıdır. Bir olaya inanarak, onu düşleyerek veya belgeleyerek doyuma eremeyiz. Gerçeği sanatkârın iç dünyasında bulan ve bu sebeple iç gözlem üzerinde yoğunlaşan bu sanat akımı, doğal olarak bütünüyle ferdiyetçidir. Bu noktada insanı içinde yaşadığı toplumdan hatta kendinden bile soyutlar. Geriye sadece iç ben/ruh kalır.

Bu parçada söz edilen edebî akım aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Ekspresyonizm B) Realizm
C) Natüralizm D) Klasizm
E) Egzistansiyalizm

8. Dadaizmden etkilenen sanatçılar şiirde her türlü kurala karşı çıkmışlardır. Şiirde aydınların duygularını ve yaşamlarını anlatmak yerine sıradan halkın günlük yaşamlarını anlatmayı tercih etmişlerdir. Halkın günlük konuşma dilini şiirde kullanmaya çalışmışlardır. Şiirde sadeliğe önem verip süslü ve sanatlı bir dile karşı çıkmışlardır. Türk şiirinde o güne kadar işlenmeyen konuların şiirde ele alınması çabasında olmuşlardır. Şiirlerinde toplumcu eğilim ve didaktik bir yön bulunmamaktadır.

Bu parçada anlatılan şiir görüşüyle yazılmış bir şiir örneği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yıllarca gezdirdim hoyrat başımı,
Aradım bir ömür, arkadaşımı.
Ölsem diyecek yok mezar taşı;
Hâlîme ben bile hayret ederim.
- B) Zil, şal ve gül.
Bu bahçede raksın bütün hızı...

Şevk akşamında Endülüs
Üç defa kırmızı...

Aşkın sihirli şarkısı yüzlerce dildedir.
İspanya neşesiyle bu akşam bu zildedir.
- C) Eşdeğeriyle yan yana yürürken
Cehennem sokağında birey olmak,
Ve en inceldikten sonra
İlkel sözcüklerle konuşmak seninle.
- D) Erguvan ile füsün ile deniz parlaktı.
Aşkımız dalgalanırken suya sessiz baktı:
Başı dönmüş gibi dalgın uzun zembreden,
Anlıyordum, beni sevmişti o, sevdim demeden.
- E) Nedir bu benim çilem
Hesap bilmem
Muhasebede memurum
En sevdiğim yemek imam bayıldı
Dokunur
Bir kız tanımam çilli
Ben onu severim
O beni sevmez

1. Servetifünun edebiyatının öncülerindendir. Aruz veznini kullanarak Türkçeyle teknik açıdan kusursuz şiirler yazmıştır. Şairin en büyük özelliği nazmı nesre yaklaştırmasıdır. Dili, Servetifünun anlayışına uygun olarak Arapça ve Farsça kelime ve tamlamalarla doludur. Çocuklar için yazdığı *Şermin* adlı kitabında hece ölçüsü ve yalın bir dil kullanmıştır.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tevfik Fikret
B) Cenap Şahabettin
C) Süleyman Nazif
D) Mehmet Rauf
E) Tahsin Nahit

2. Ah yaktık şu mübarek vatanın her yerini
Saçtık eflâke kadar düdunu âteşlerini
Kapatı gözde olanlar çıkacak gözlerini
Vatanın bağrına düşman dayadı hançerini
Yoğ imiş kurtaracak bahtı kara mâderini

Bu dizelerin biçim, içerik ve anlatım özellikleri dikkate alındığında aşağıdaki şairlerin hangisine ait olduğu söylenebilir?

- A) Recaizade Mahmut Ekrem
B) Abdülhak Hamit Tarhan
C) Muallim Naci
D) Namık Kemal
E) Cenap Şahabettin

3. Aşağıda yapılan karşılaştırmaların hangisinde bilgi yanlış vardır?

- A) Servetifünun şiirinde aruz ölçüsü tercih edilirken Millî Edebiyat'ta daha çok hece ölçüsü kullanılmıştır.
B) Servetifünun şiirinde "Sanat sanat içindir." anlayışı hâkimken Millî Edebiyat Dönemi sanata toplumsal bir görev yüklemiştir.
C) Servetifünun şiirinde nazım birimi olarak genellikle dize tercih edilirken Millî Edebiyat'ta dörtlük kullanımı yaygındır.
D) Servetifünun şiirinde günlük dilden uzak bir dil kullanılırken Millî Edebiyat'ta halkın konuşma dili esas alınmıştır.
E) Servetifünun şiirinde Fransız şiirinin etkisi görülürken Millî Edebiyat, klasik Türk şiiri örneklerinden yararlanmıştır.

4. **Tanzimat I ve II. Dönem şiiri ile ilgili aşağıdaki karşılaştırmalardan hangisi yanlıştır?**

- A) Birinci dönem şiiri ikinci döneme göre daha toplumcu bir karaktere sahiptir.
B) Birinci dönemin şiir dili fayda prensibinin etkisiyle ikinci döneme göre daha sadedir.
C) Birinci dönemde aruz ölçüsüne bağlı kalınmışken ikinci dönemde daha çok hece ölçüsü tercih edilmiştir.
D) Birinci dönemde hürriyet, eşitlik gibi kavramlar ön planda iken ikinci dönemde aşk, doğa ve bireysel duygular revaç bulmuştur.
E) İkinci dönemde birinci döneme göre realizmin etkisi daha belirgindir.

5. Tanzimat edebiyatı ikinci döneminde, kırka yakın eseriyle en üretken, en yenilikçi kalemlerinden olan ve "Şair-i Âzam" unvanıyla anılan ---- bu özellikleriyle modern edebiyatımızın kurucularındandır. Türü elçiliklerde görev almasının etkisiyle hem Doğu hem Batı kültürüne hâkimdir. "Sahra" adlı ilk kitabından itibaren Türk şiirine yeni bir yön vermiştir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Recaizade Mahmut Ekrem
B) Şemsettin Sami
C) Samipaşazade Sezaî
D) Nabizade Nazım
E) Abdülhak Hamit Tarhan

6. **Aşağıdakilerden hangisi Millî Edebiyat Dönemi ilkelerinden biri olamaz?**

- A) Şiirde aruz yerine ulusal ölçü olarak görülen heceyi benimsemek
B) Eserlerin dilini halkın konuştuğu Türkçeye yaklaştırmak
C) Eserleri yerli hayata ve millî tarihe vurgu yapan ayrıntılarla zenginleştirmek
D) Arapça ve Farsça sözcükleri edebî dile dâhil etmek
E) Halkı ulusal ülküler etrafında bir araya getirici yönlendirmeler yapmak

7. Başka sanat bilmeyiz, karşımızda dururken
Yazılmamış bir destan gibi Anadolu'muz.
Arkadaş, biz bu yolda türküler tuttururken
Sana uğurlar olsun... Ayrılıyor yolumuz.

Aşağıdaki şiir parçalarından hangisi bu dizelerde belirtilen sanat ilkesi doğrultusunda yazılmamıştır?

- A) Ak gömlekle gözyaşımı silerim;
Kara taşla bıçağımı bilerim;
Vatanımçin yücelikler dilerim.
Bu dünyada kimse kalmaz, giderim.
- B) Bu yolda herkes bir ey delikanlı
Diriler şerefli ölümler şanlı
Yurt için döğüşen başı dumanlı
Her zaman bu şandan, o şana gider.
- C) Tuna'nın üstünde güneş batarken
Sevgili yurdumu andırır bana.
Bir hayal isterim Boğaziçi'nden
Bakarım "İstanbul!" diye her yana.
- D) Ne hasta bekler sabahı,
Ne taze ölüyü mezar,
Ne de şeytan bir günahı,
Seni beklediğim kadar.
- E) Gölgele içinde ağaçlar yorgun,
Her tarafta yetim bir tevekkül var.
Sanki fısıldıyor Anadolu'nun
Uyuyan ruhuna ninniler rüzgâr

8. Aruz sizin olsun, hece bizimdir
Halkın söylediği Türkçe bizimdir.
Leyl sizin, şeb sizin, gece bizimdir,
Değildir bir mana üç ad'a muhtaç

Biçim ve içerik özellikleri göz önüne alındığında bu dizeler aşağıdaki şairlerden hangisinin sanat anlayışıyla ilişkilendirilemez?

- A) Yusuf Ziya Ortaç
B) Mehmet Emin Yurdakul
C) Faruk Nafiz Çamlıbel
D) Cenap Şahabettin
E) Ziya Gökalp

9. 1897'de Türk-Yunan Savaşı ardından yayımladığı "Cenge Giderken" başlıklı şiiriyle tanınmıştır. Eserlerinde millî duyguları dile getirmiştir. Türkçülüğü ilk kez sanat ideali hâline getiren sanatçı, Millî Edebiyat'ın doğmasında etkili olmuştur.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ziya Gökalp
B) Mehmet Emin Yurdakul
C) Ali Canip Yöntem
D) Yusuf Akçura
E) Rıza Tevfik Bölükbaşı

10. İlk şiir denemelerini Servetifünun hareketinin edebiyat dünyasında etkin olduğu yıllarda *Mekteb* ve *Resimli Gazete*'de yayımlamıştır ancak ismini II. Meşrutiyet'ten sonra çıkarmaya başladığı *Sırat-ı Müstakim* adlı dergideki edebî çalışmaları ile duyurmuştur. Uсталıkla ortaya koyduğu manzumeleri, nesirleri ve fikirleriyle edebiyat tarihinde önemli bir yer edinen ----, Servetifünun'un çetrefilli dilinden yeni edebiyatın gerçek ve yaşayan Türkçesine geçiş sürecinde önemli bir konumu temsil etmiş, manzum ve mensur eserlerine Türk halkının doğal ifade biçimlerini başarıyla aktarmayı bilmiştir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Yahya Kemal Beyatlı
B) Faruk Nafiz Çamlıbel
C) Mehmet Âkif Ersoy
D) Mehmet Emin Yurdakul
E) Rıza Tevfik Bölükbaşı

11. Tanzimat Dönemi'ni önemli kılan unsurlardan biri de yayımlanmaya başlanan gazetelerdir. 1831 yılında yayın hayatına başlayan ---- ilk resmî gazetemizdir. Bunu William Churchill tarafından çıkarılan ve yarı resmî gazete olarak adlandırıldığımız ---- izler. Döneme asıl etki eden ise İbrahim Şinasi ve Ağâh Efendi tarafından çıkarılan ---- gazetesidir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) *Takvim-i Vekayi - Tercüman-ı Ahvâl - Ceride-i Havadis*
B) *Ceride-i Havadis - Takvim-i Vekayi - Tercüman-ı Ahvâl*
C) *Tercüman-ı Ahvâl - Ceride-i Havadis - Takvim-i Vekayi*
D) *Takvim-i Vekayi - Ceride-i Havadis - Tercüman-ı Ahvâl*
E) *Ceride-i Havadis - Tercüman-ı Ahvâl - Takvim-i Vekayi*

12. Millî Edebiyat Dönemi'nde ortaya çıkan Nev Yunanilik anlayışı, Türk edebiyatının Batı edebiyatlarının da kaynağı olan Yunan mitolojisini benimsemesidir.

Bu cümlede sözü edilen anlayışın temsilcileri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Salih Zeki Aktay - Ömer Seyfettin
B) Yakup Kadri Karaosmanoğlu - Yahya Kemal Beyatlı
C) Yahya Kemal Beyatlı - Ziya Gökalp
D) Ahmet Haşim - Yahya Kemal Beyatlı
E) Yakup Kadri Karaosmanoğlu - Selahattin Enis

1. Edebî faaliyetini şiirleri ve nesirleri olmak üzere iki grupta toplayabiliriz. Şiirleri kronolojik olarak üç devrede incelenebilir: 1. 1892-1897 yılları arası, 2. 1898-1908 yılları arası, 3. 1908'den sonrası. Birinci devreye Servetifünun öncesi de diyebiliriz. Bu yıllarda vatan temini işleyen hürriyetçi şiirler yazmıştır. Bu şiirlerinde bariz bir Namık Kemal tesiri görülür. Bazı manzumelerinde hayat ve ölüm karşısında aldığı tavır, Hamid'in tesiriyle felsefi bir mahiyet kazanır. İlk şiirlerini *Gizli Fiğanlar*'da toplamıştır.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tevfik Fikret
B) Cenap Şahabettin
C) Süleyman Nazif
D) Ali Ekrem Bolayır
E) Hüseyin Siret Özsever

2. Edebiyatımızda tek romanı olan *Küçük Paşa* adlı yapıtıyla tanınmıştır. Bir köylü kadınla oğlunun hayat öyküsünü anlatan bu romanda, yazarın çocukluğu ve valilikleri sırasında yakından tanıdığı Anadolu köyü gerçek ve nesnel çizgilerle tasvir edilmiştir. Roman, Nabizade Nazım'ın *Karabibik* yapıtından sonra köy romancılığımızın çok daha geniş ve önemli ikinci yapıtıdır.

Bu parçada sözü edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Orhan Kemal
B) Aka Gündüz
C) Fakir Baykurt
D) Ebubekir Hazım Tepeyran
E) Kemal Bilbaşar

3. Aşağıdaki Tanzimat Dönemi sanatçılarından hangisinin şiir türünde bir eseri yoktur?

- A) Muallim Naci
B) Ahmet Mithat Efendi
C) Ziya Paşa
D) Şinasi
E) Recaizade Mahmut Ekrem

4. Aşağıdakilerden hangisi Tanzimat ve Servetifünun şiirinin farklılık gösterdiği alanlardan biri değildir?

- A) Amaç
B) Zihniyet
C) İçerik
D) Nazım biçimleri
E) Vezin

5. Servetifünun Dönemi'nde eser veren yazarların romanları üzerine birçok çalışma yapılmış ancak bu romanlarla aynı dönemde yazılan, şiirdeki arayıştan doğmuş mensur şiir kitapları pek ilgi görmemiştir. Mensur şiirin isim babası ve türün Türk edebiyatındaki ilk temsilcisi *Mezardan Sesler* 'in müellifidir. *Siyah İnciler* ve *Okun Ucundan* gibi eserlerin de Servetifünun roman üstatları tarafından yazıldığını pek kimse bilmez.

Bu parçada sözü edilen eserleri yazan sanatçılar aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) Hüseyin Suat Yalçın - Ahmet Rasim - Ahmet Hikmet Müftüoğlu
B) Tevfik Fikret - Hüseyin Cahit Yalçın - Cenap Şahabettin
C) Halit Ziya Uşaklıgil - Mehmet Rauf - Yakup Kadri Karaosmanoğlu
D) Hüseyin Cahit Yalçın - Halit Ziya Uşaklıgil - Ahmet Hikmet Müftüoğlu
E) Mehmet Rauf - Hüseyin Cahit Yalçın - Recaizade Mahmut Ekrem

6. Mektepte san'at-ı ilâhînin etrafında heyecan-ı aşk ile toplanmış birkaç arkadaşlık. Ahmet Haşim, Refik Halid, Hamdullah Suphi, Emin Bülend ve Tahsin Nahid bu zümrede bulunuyorlardı. Birbirimizin yazılarını okur, bazen mübalağalı metheder ve ekseriye yine mübalağalı tenkit ederdik.

Bu parçada hazırlık aşamasından bahsedilen edebî topluluk aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Millî Edebiyat
B) Fecriati edebiyatı
C) Tanzimat edebiyatı
D) Yedi Meşaleciler
E) Servetifünun edebiyatı

7. I. Saat-ı semenfam (yasemin renkli saatler), gülbün-i müşkini havatır (hatıraların mis kokulu gül fidanı) gibi o güne dek benzeri görülmeyen ifade biçimleri geliştirdiler.
- II. Kırılgan duyarlılıklarını belirtmek için, aşırı heyecan ifade eden ki, ve, evet gibi edatlarla ah, of, ey gibi ünlemleri sıklıkla kullandılar.
- III. Şiirle düzyazı arasında bir tür sayılan mensur şiirin doğuşunu hazırladılar.
- IV. Serbest şiiri büyük bir başarı ile uyguladılar.
- V. Dönemin baskısı ve Fransız edebiyatının etkisi ile "toplum için sanat" ilkesine bağlandılar.

Numaralanmış cümlelerden hangileri Servetifünun edebiyatı ile ilişkili değildir?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
D) III ve V E) IV ve V

8. Şu güzer-gâha kıl nazar;
Her belâ anda muntazar!
Gün batarken garib garib,
Kimseler yoğ iken şu sahrâda,
Kim şu mahlûk-ı dil-firîb,
Kim unutmuş anı bu enhâda?
Niçin ağlar hazîn hazîn,
Ne temennâsı var bu dünyada?
Acaba kim şu nâzenîn,
Kimi bekler kenâr-ı deryâda?

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) "Sanat için sanat" anlayışıyla bireysel temada yazıldığı
B) Tanzimat birinci döneme ait olduğu
C) Aruz ölçüsü kullanıldığı
D) Redif ve tam kafiye yer verildiği
E) "Güzel olan her şey, şiirin konusu olabilir." anlayışıyla oluşturulduğu

9. **Aşağıdaki ifadelerden hangisi Servetifünun edebiyatının sanat anlayışını yansıtmaz?**

- A) Sanatçılar eserlerinde süslü cümleler kullanmışlardır.
B) Divan şiirine karşıdılar fakat aruz ölçüsünü kullanmaya devam etmişlerdir.
C) "Göz için kafiye" anlayışını devam ettirmişlerdir.
D) Hikâye ve romanda realizm ve natüralizm etkisi görülür.
E) "Güzel olan her şey, şiirin konusu olur." anlayışını genişleterek "Her şey şiirin konusu olabilir." düşüncesini savunmuşlardır.

10. Yârin dudağından getirilmiş

Bir katre âlevdir bu karanfil,
Rûhum acısından bunu bildi!

Düşükçe vurulmuş gibi, yer yer,
Kızgın kokusundan kelekler,
Gönlüm ona pervâne kesildi.

Bu şiirin biçim, içerik ve anlatım özellikleri dikkate alındığında aşağıdaki şairlerin hangisine ait olduğu söylenebilir?

- A) Ahmet Haşim B) Halit Ziya Uşaklıgil
C) Tevfik Fikret D) Mehmet Âkif Ersoy
E) Mehmet Emin Yurdakul

11. Servetifünun sanatçıları arasında dil konusunda en çok eleştirilen sanatçı olmuştur. Daha önce kimsenin duymadığı "berf-i zengin (altın kar), saat-i semenfam (yasemin kokulu saatler)" gibi tamlamalar kullanmıştır. Hece ölçüsünü "parmak hesabı" olarak nitelemiş ve küçümsemiştir. Sembolizmin edebiyatımızdaki ilk temsilci olan sanatçı, parnasizm akımından da etkilenmiştir.

Aşağıdaki eserlerden hangisi bu parçada tanıtılan yazara ait değildir?

- A) *Evrak-ı Leyal*
B) *Tiryaki Sözleri*
C) *Haluk'un Defteri*
D) *Suriye Mektupları*
E) *Afak-ı Irak*

12. Sokaklarda seyl-âbeler ağlaşır,
Ufuk yaklaşır, yaklaşır, yaklaşır;

Bulutlar karardıkça zerrâta bir
Ağır, muhtazır dalgalanmak gelir;

Bürür bir soğuk gölge etrafı hep,
Nümâyân olur gündüzün nısf-ı şeb.

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Anlamın beyitte tamamlandığı
B) Betimleyici bir anlatım tutumu sergilendiği
C) Biçim mükemmelliğine ve ahenge önem verildiği
D) Aruzun en kısa kalıplarından biriyle yazıldığı
E) Arapça, Farsça sözcük ve tamlamalarla dolu ağır bir dil kullanıldığı

2018 AYT

1. • Sanatlı, süslü bir dil ve anlatımdan kaçınılmıştır.
- Söyleyişte ve anlatımda hitabet tonu egemendir.
- Şiirlerde lirik bir söyleyişten ziyade didaktik bir yaklaşım tercih edilmiştir.
- Halk şiiri nazım şekilleri ve hece vezni kullanılmıştır.

Bazı özellikleri verilen edebî dönem veya topluluk aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Millî Edebiyat
B) Servetifünun
C) Garip Hareketi
D) Tanzimat
E) Fecriati

2019 AYT

2. II. Meşrutiyet sonrası edebiyat sahnesine çıkan ve genç edebiyatçılardan oluşan bu topluluk, ferdiyetçi bir sanat görüşünü esas alır. Türk edebiyatı tarihinde ilk kez bir bildirgeyle ortaya çıkan bu edebî topluluk, devrin sosyal ve politik ortamından dolayı, amaçladıkları pek çok şeyi başaramadan dağılmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada sözü edilen edebî topluluğun üyesi değildir?

- A) Yakup Kadri Karaosmanoğlu
B) Refik Halit Karay
C) Ahmet Haşim
D) Celal Sahir Erozan
E) Cenap Şahabettin

3. Servetifünun sanatçıları yaşadıkları dönemin siyasi şartlarından dolayı ülkeden kaçma isteği duyup Yeni Zelanda'ya taşınmak isterler fakat bu ülkeye gitme arzuları gerçekleşmeyince Hüseyin Kâzım'ın Manisa'daki çiftliğine yerleşme kararı alırlar. Fakat bu kararlarını da gerçekleştiremezler. Bu sebeple şiirlerinde hayallere ve tabiata sığınma temasını işleyerek gerçeklikten kaçmaya çalışmışlardır. Gerçeklikten kaçış teması yalnızca Servetifünun Dönemi'nde değil, Fecriati Dönemi'nde de görülen bir tema olmuştur.

Buna göre aşağıdaki şiirlerden hangisi bu temayı işlemiştir?

- A) *Ömr-i Muhayyel*
B) *O Belde*
C) *Başım*
D) *Yeşil Yurt*
E) *Son Arzu*

4. Hiç unutmam. Güzel bir bahar günü, Ömer Seyfettin, Orhan Seyfi ve ben, Gülhane parkına gitmiştik. Sakin bir saatti. Ulu ağaçların altında bir bahçe kanepesine oturmuş, edebiyattan söz açmıştık. Birdenbire, Ömer, ağaçlarda bir sır arıyormuş gibi, başını kaldırıp uzun uzun dallara, yapraklara baktı, sonra bize dönerek:

- Cancağızlarım, dedi, tasvirler yapın, tasvirler; şöyle güzel güzel, açık açık. Biz de hikâyelerimize şiirlerden örnek alalım.

Ömer bize yürüyeceğimiz yolu işaret etmek istemişti. Çünkü biz henüz şiirde ne aruza veda etmiş, ne de tam mânası ile açık ve sade Türkçenin kaynağından su içmiştik. Buna rağmen, Ömer, bizi, açık ve samimi Türkçeye, o sadelikteki güzelliğe davet ediyordu.

Bu parçadan hareketle Ömer Seyfettin'in şairlere aşağıdaki şiirlerden hangisini örnek verdiği söylenebilir?

- A) Yorgun gözümün halkalarında
Güller gibi fecr oldu nümâyan,
Güller gibi... sonsuz iri güller
Güller ki kamıştan daha nâlân,
Gün doğdu yazık arkalarında!
- B) Vefâsız Aslı'ya yol gösteren bu,
Kerem'in sazına cevap veren bu,
Kuruyan gözlere yaş gönderen bu
Sızmadı toprağa çoban çeşmesi
- C) Ki hamûşâne dem-be-dem ağlar.
Ey uçarken düşüp ölen kelebek,
Bir beyâz rîşe-i cenâh-ı melek
- D) Yeter artık nezâremiz güzelim
O senin mevti görmemiş dîden
Korkarım incinir bu rû'yetten;
Gel, bahâr-ı hayali seyredelim
- E) Eyvâh!... ne yer, ne yâr kaldı,
Gönlüm dolu âh ü zâr kaldı.
Şimdi buradaydı, gitti, elden,
Gitti ebeye gelip ezelden.

5. Dili sadeleştirme yoluna sokmaya çalışarak yeni bir ses getirirler. Yeni bir vezin arayışına giren sanatçılar, hece ölçüsüyle denemeler yaparlar. Şiirde “biz”i kaldırıp “ben”i kullanarak bireyin önem kazanmasını sağlarlar. Şiire getirdikleri yeni birey anlayışı Rousseau’nun ekolünden gelir. Şiirin içeriğini de değiştirmeye çalışan dönemin sanatçıları Batı’ya yüzlerini çevirirler.

Bu parçada bahsedilen dönem / anlayış aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Millî Edebiyat Dönemi B) Servetifünun Dönemi
C) Toplumcu Gerçekçi D) Tanzimat Dönemi
E) Fecriatî Dönemi

6. (I) Millî Edebiyat, 1911 yılında *Genç Kalemler* dergisi ile başlayan, dilde sadeleşmeyi savunan, konu olarak Anadolu insanının hayatını anlatmayı amaçlayan bir edebî anlayıştır. (II) Ziya Gökalp hem hece vezni ve dil meselesi ile hem de düşünce ve görüşleriyle, Ali Canip de halk için şiir anlayışıyla Millî Edebiyat şiirinin temellerini atar. (III) Milliyetçi duygularla şiirler yazılmaya başlanır, millî ve yerli kaynaklara inilmeye çalışılır. (IV) Halk söyleyişlerinden yararlanır. Halk edebiyatı nazım şekillerine geri dönlür. (V) Dönemde aruz-hece vezni tartışmaları yaşanır. Halit Fahri *Aruza Veda* adlı şiirinde hece ile aruz tartışmalarını işler.

Bu parçada numaralandırılmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. “(Edebiyat) sözü özellikle beş on yıldan beri kalem ustaları arasında en çok dile yerleşmiş sözlerdendir. Bu derece tanıdık bu derece kullanım sıklığı olan bir sözün şüphesiz anlamı da kullananlarca bilinmek gerekir. Ne var ki bunun edebiyatçıların beğenisine lâyık olacak tarzda kısa ve özlü bir tanımına şimdiye kadar rastlanamamıştır. Bu sebeple öyle bir tanımın birinci olarak değersiz tarafımdan getirilmesi büyükçe cesaretlerden sayılmış olduğunu bildiğim halde öğretim görevi ile buna mecbur olmuş ve öğrencilere şu şekilde anlatmışım...”

Bu parça aşağıdakilerin hangisinden alınmış olabilir?

- A) *Zemzeme*
B) *Tercüman-ı Ahvâl*
C) *Celâleddin Harzemşah*
D) *Harâbât*
E) *Talim-i Edebiyat*

8. Serbest ölçü ve kafiyesiz şiir anlayışının Nâzım Hikmet’le birlikte edebiyata dâhil olduğu bilinmektedir. Fakat Abdülhak Hamit Tarhan, Nâzım Hikmet’ten önce ---- adlı eserinde ölçüsüz ve kafiyesiz şiir örnekleri vermiştir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Makber* B) *Bâlâdan Bir Ses* C) *Hacle*
D) *Ölü* E) *Sahra*

9. Şinasi’nin 1861’de *Tercüman-ı Ahvâl* gazetesini çıkarması Türk edebiyatında önemli dönüm noktalarından biri olmuştur. Bu gazeteyle birlikte edebiyat dünyası hareketlenmiş, Batılı tarzda eserler verilmeye başlanmış, Türk edebiyatını geliştirecek metinler hazırlanmıştır. *Tercüman-ı Ahvâl* gazetesine kadar gazetenin ön sözü olan *Tercüman-ı Ahvâl Mukaddimesi*’nin de büyük önemi vardır. Şinasi, ilk defa bu ön sözde noktalama işaretlerini kullanmış ve gazetede yer alan metinlerde de -*Şair Evlenmesi* gibi- kullanmaya devam etmiştir. Böylece noktalama işaretlerinin kullanımı Türk edebiyatında kendini göstermeye başlamıştır.

Yukarıdaki bilgiler de göz önüne alınarak *Tercüman-ı Ahvâl Mukaddimesi*’ne kadar kullanılmayıp ilk defa bu ön sözde kullanılan noktalama işaretlerinin Türk edebiyatında yol açtığı en önemli sonuç hangisi olabilir?

- A) Bu ön sözden sonra noktalama işareti kullanımı yaygınlaşmıştır.
B) Noktalama işaretlerinin kullanımıyla birlikte Türk edebiyatının düşünce sistemi değişmiş, Batı dünyasına yakın bir düşünce yapısına geçiş başlamıştır.
C) Noktalama işaretleri türlerin gelişimini etkilemiş, divan edebiyatı türleriyle Batı edebiyatından alınan türler birlikte kullanılmıştır.
D) Noktalama işaretleriyle beraber kaside, gazel, murabba, şarkı gibi divan edebiyatı nazım türleri terk edilmiştir.
E) Şiirde noktalama işaretlerinin kullanımı uygun olmadığı için yalnızca nesirlerde noktalama işaretleri kullanılmıştır.

10. Aşağıdaki yazar - eser eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Muallim Naci - *İstilahat-ı Edebiyye*
B) Namık Kemal - *Gülînah*
C) Şemseddin Sami - *Tahrib-i Harabat*
D) Recaizade Mahmut Ekrem - *Zemzeme*
E) Ahmet Vefik Paşa - *Lehce-i Osmanî*

1. uyusun ay büyüsün camlar buğulanmasın
sen uyu uyusun bulutlar uyanmasın
ışıklar uyanmasın camlar buğulanmasın
sen uyu uyanmasın istanbul uyusun
karagümrük uyusun fâtiş uyusun
atatürk bulvarı'nda rüyalar büyüsün
sen uyu uyusun istanbul uyanmasın
gemiler uyanmasın camlar buğulanmasın

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Hece ölçüsüyle yazıldığı
B) Noktalama işaretlerine fazla yer verilmediği
C) Ahenk sağlamak amacıyla sözcük tekrarlarına başvurulduğu
D) Birden fazla mısra da mecazîmürsel sanatına yer verildiği
E) Cumhuriyet Dönemi şiir özelliklerini taşıdığı

2. Garipçiler ölçü ve kafiye, mecaz, süse ve suniliğe karşı çıkmışlar; yalınlığa önem vermişlerdir.

Buna göre aşağıdaki şairlerden hangisi Garip Akımı'nı benimsemiş şairlerden biri tarafından yazılmış olabilir?

- A) Artık demir almak günü gelmişse zamandan
Meçhule giden bir gemi kalker bu limandan
B) Sarı saçlarına deli gönlümü
Bağlamışlar, çözülüyor Mihriban!
Ayrıktan zor belleme ölümü
Görmeyince sezilmiyor Mihriban!
C) Annemi ölmüş gördüm rüyamda
Ağlayarak uyanışımı hatırlattı bana,
Bir bayram sabahı
Gökyüzüne kaçırdığım balonuma bakarak
D) Ne içindeyim zamanın,
Ne de büsbütün dışında;
Yekpare, geniş bir anın
Parçalanmaz akışında.
E) Gözlerim gözünde aşkı seçmiyor
Onlardan kalbime sevda geçmiyor
Ben yordum ruhumu biraz da sen yor
Çünkü bence şimdi herkes gibisin

3. Orta Anadolu Abdal müziği geleneğinin en rafine temsilcilerinden biridir. Onun sanatı; müziğin ruhunu kavrayan birinin hiçbir yapmacıklığa girişmeden kendini ve hissettiklerini saza, söze dökmesidir. Ona anlamlı bir misyon yükleyen romancı Yaşar Kemal'in "bozkırın tezenesi" nitelemesini belki ilk defa duyuyorsunuzdur.

Bu parçada tanıtılan halk ozanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Âşık Veysel Şatıroğlu
B) Neşet Ertaş
C) Murat Çobanoğlu
D) Davut Sularî
E) Âşık Feymanî

4. Türk şiirinin önemli kırılma noktalarından birini oluşturan İkinci Yeni şiiri, kendisine gelinceye değin var olan şiir algı ve anlayışlarını yerle bir eder. Kapalı, anlaşılması güç, imge yüklü, soyut ve çoğu zaman da akıl dışı bir söyleyişi yeğler. Dilin var olan yapısını zorlar.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisinin İkinci Yeni şiirine ait olduğu söylenemez?

- A) E sesinde yüzlerce trenler yürüdü Galile'de
B) Akdeniz dudaklı penceresiz sancılı bir çocuk
C) Örtünemez artık virgül bazı sayfalarla
D) Garipliğim, mahzunluğum duyurmayın anama
E) Anlamaya başladığı ağır ve çekilmez kelimeler içinde dağ

5. Gemiler geçer rüyalarım da
Allı pullu gemiler, damların üzerinden;
Ben zavallı
Ben yıllardır denize hasret.

Biçim ve içerik özellikleri incelendiğinde bu şiirin aşağıdaki edebî topluluklardan hangisine ait olduğu söylenbilir?

- A) Garipçiler
B) Hisarcılar
C) Yedi Meşaleciler
D) Toplumcu gerçekçiler
E) Beş Hececiler

6. **Muhabir** : Edebiyata karşı ilginiz ne zaman ve nasıl başladı?

Şair : Her akşam yassı kalesinden tellallar çağıran, sokaklarında yaz boyunca yük yük üzüm, alaca mısırlar, tenteneli uzun kavunlar taşınan ve geceleri uzaktan “Şu Zile’de gece de geçtim görmedim aman!” diye türküler duyulan Zile, bana sanatı sevdirdi.

Muhabir : En çok hangi yazarları okudunuz ve hangilerinin tesiri altında kaldınız?

Şair : Devir devir hoşuma giden yazarlar oldu ama bazı- larını ömrüm boyunca sevdim. Türkülerimiz, halk şiirimiz; üç beş Batılı şair daima dostum oldular.

Muhabir : Şimdi edebiyat sahasında yeni bir şey hazırlıyor musunuz?

Şair : *Atatürk Kurtuluş Savaşı*’nda adıyla bir şiir yazmış- tım. Son günlerde yazdıklarıma beş on şiir katabi- lirsem artık hepsini bir arada yayımlarım.

Muhabir : İlk yazılarınızla şimdikiler arasında ne gibi bir ay- rılık görüyorsunuz?

Şair : Vezinsiz, kafiyesiz şiir modası çıktığı sırada ilk şiirlerimi yayımlamıştım. O modaya kapılmadım. Ben de kendime göre bir şekil peşinde koşup baş- ka ezgi ve deyişler bularak kendimce konuşmaya başladım.

Bu diyalogda muhabirin sorularına cevap veren şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Behçet Necatigil   B) Necati Cumalı
C) Bedri Rahmi Eyüboğlu   D) Ceyhun Atuf Kansu
E) Cahit Külebi

7. **I. Yeni’nin sanat görüşü ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?**

- A) Şiirde ölçü, kafiye ve redif kullanımı reddedilmiştir.
B) Müzik ve resme ait unsurların şiirde kullanılmasına karşı çıkılmıştır.
C) Sözün doğallığını bozduğu gerekçesiyle edebî sanatlar benimsenmemiştir.
D) Konuda sıradanlık, üslupta gerçekçilik ve içtenlik tercih edilmiştir.
E) Şiirin toplumsal fayda prensibi etrafında yazılması gerektiğine inanılmıştır.

8. Güzel halkım,
Senden bir tek alkış beklemeden
Salt senin için ağladı durdu kırk yıl
binlerce şarkım.

Bitirdim nice dert okulunu,
Yalnız, şununla övünebilirim
Bir gün ihanet etmedim insana.
Binbir yerinden vurulmuş yüreğimi
Ah, anlatabilsem bir gün sana.

Yapı, içerik, dil ve anlatım özellikleri dikkate alındığında bu dizelerin aşağıdaki şiir anlayışlarından hangisini temsil ettiği söylenebilir?

- A) Serbest nazım ve toplumcu şiir
B) Saf (öz) şiir
C) Cumhuriyet Dönemi halk şiiri
D) II. Yeni şiiri
E) Millî Edebiyat zevk ve anlayışını sürdüren şiir

9. Yedi Meşaleciler’i 1940 kuşağına bağlayan ozanlar içinde Cahit Sıtkı Tarancı ile birlikte şiirde biçim, ses ve iç uyum güzelliğine önem veren bir ozandır. Simgeci Fransız oza- nı Baudelaire’den esinlenerek özgün bir şiir dili yaratmıştır. Tevfik Fikret’in şiirlerini de günün söyleyişine uyarlayan ---- daha çok “Fahriye Abla Şairi” olarak da tanınır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi geti- rilmelidir?

- A) Ziya Osman Saba   B) Ahmet Kutsi Tecer
C) Faruk Nafiz Çamlıbel   D) Yahya Kemal Beyatlı
E) Ahmet Muhip Dırnas

10. Arkadaşlarıyla birlikte 1951’de *Nokta* dergisini çıkarmıştır. İlk şiirlerinde şehir hayatının avareliklerini anlatan sanatçı, 1954’ten sonra soyut şiire yönelmiştir. Şiirlerinde dize alış- kanlığını kırmış; öyküye, tasvire, diyaloglara yer vermiştir. Yaşadığı döneme, çağa yabancılaşan insanların bunalımla- rını işlemiş; insanın iç dünyasını ele almıştır. Varoluşçuluk akımına bağlı kalmıştır. Oldukça uzun şiirler yazmıştır. Şiiri dil, imge yapısı, teknik açılarından sürekli yenilemiş; yerleşik kalıpları kırmıştır. Sanatçı, İkinci Yeni şiirinin en önemli şa- irlerindendir. *Yerçekimli Karanfil*, *Ben Ruhi Bey Nasılım* şiir kitaplarından bazılarıdır.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cemal Süreya
B) Edip Cansever
C) Ülkü Tamer
D) Turgut Uyar
E) Ece Ayhan

1. Cumhuriyet Dönemi şairlerindendir. İlk şiirlerini *Varlık*, *Aile*, *Yaprak* ve *Yeditepe* dergilerinde yayımladı. Orhan Veli ve Melih Cevdet'le çıkardıkları *Garip* kitabı ile yeni şiirin kurucularından oldu. *Yaşayıp Ölmek*, *Aşk ve Avarelik Üstüne Şiirler*, *Aşağı Yukarı*, *Karga ile Tilki* adlı şiir kitaplarında Garip şiir anlayışına uygun biçim ve içeriğe sahip şiirlerini toplamıştır.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Oktay Rifat Horozcu   B) İlhan Berk
C) Turgut Uyar   D) Sezai Karakoç
E) Cahit Zarifoğlu

2. ---- konuşma dilini kullanırken ---- ağıdalı ve yapay bir dil kullanır. İki hareket de mısraçı şiire karşı çıkar. Her iki akım da sürrealizm ve dadaizmden etkilenmiştir. Biri orta hâlli çoğunluğa diğeri ise aydın azınlığa seslenir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) Garipçiler - İkinci Yeniciler
B) Maviciler - Hisarcılar
C) Saf şiir - Garipçiler
D) İkinci Yeniciler - Saf şiir
E) Maviciler - Toplumcu gerçekçiler

3. • Yalnızlık, ölüm, tabiat temalarını işlemiştir. 1934'ten sonra tasavvufi konulara yönelmiş, *Çile* adlı şiir kitabını yazmıştır.
• Fransız sembolist şairlerin etkisinde kalmış; ölüm korkusu ve yaşama sevinci başta olmak üzere yalnızlık, bunalım, aşk, çocukluk günlerinin özlemi gibi temaları işlemiştir. *Otuz Beş Yaş* en bilinen şiirlerindendir.
• Sese ve ahenge büyük önem vermiş, simgecilikten yararlanarak yeni bir şiir dili oluşturmuştur. En meşhur şiiri *Fahriye Ablâ*'dır.
• Toplumcu gerçekçi sanat anlayışını benimsemiş, Mayakovski'nin tesirinde kalarak fütürizmin en önemli temsilcilerinden biri olmuştur.

Aşağıdaki sanatçılardan hangisi verilen açıklamalardan herhangi biri ile ilişkilendirilemez?

- A) Nâzım Hikmet Ran   B) Ziya Osman Saba
C) Necip Fazıl Kısakürek   D) Cahit Sıtkı Tarancı
E) Ahmet Muhip Dıranas

4. Aynı şiir anlayışına mensup olduğu kabul edilen şairlerin metinleri değerlendirildiğinde birtakım ortak paydalar tespit etmek mümkündür. Aşağıdaki tabloda şiir akımları ve bunlara ait özellikler karışık olarak verilmiştir.

I. Garip (I. Yeni)	• Sanat-ideoloji eksenli eserler
II. Saf (öz) şiir	• Sıradan insan, özgürlük, ironi ve yergi
III. İkinci Yeni	• Dil ve söyleyiş güzelliğini her şeyin üstünde tutma
IV. Toplumcu gerçekçi şiir	• Kentli bireyin kişisel trajedisi
V. Millî Edebiyat zevk ve anlayışını sürdüren şiir	

Buna göre tablodaki numaralanmış şiir akımlarıyla özellikler eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

5. I. Duyguya ve çağrışıma dayanarak şiirin içsel zenginliğini daima yeni yorumlara açık bırakmışlardır.
II. Şiiri aklın, alışılmış her türlü sınırlayıcı unsurun dışına çıkarmak istemişlerdir.
III. Toplum, ahlak, halk gibi konuların şiirin dışında tutulması gerekliliğini savunmuşlardır.
IV. Şiirlerinde anlam bütünlüğünü esas alarak, şiiri bir öykü anlatma aracı olarak görmüşlerdir.

İkinci Yeni şiiri ile ilgili numaralanmış ifadelerin hangilerinde bilgi yanlış vardır?

- A) Yalnız II   B) Yalnız IV   C) I ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

6. 1952-1956 yılları arasında Ankara'da yayımlanan bir dergi etrafında bir araya gelen ----, I. Yeni'nin sanat anlayışına karşı çıkmış; ifadede sıradanlığı eleştirip anlam yoğunluğunun gereğine inanmış ve daha çok toplumcu gerçekçi bir çizgiyi benimsemişlerdir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Maviciler   B) Hisarcılar
C) Yedi Meşaleciler   D) II. Yeniciler
E) Toplumcu gerçekçiler

7. Geleneksel şiire yaklaşıp ancak dili farklıdır. Şiire “soyutlama” ve “diriliş” aşamalarını getirmiştir. Şiirle ilgili düşüncelerini “Edebiyat Yazıları” adını verdiği kitapta toplamıştır. Türk şiirini metafizik bir tarza oturtmuş, bunu da modern şiirin diliyle yapmıştır. Şiirlerinde İslami düşünceyi modern şiirdeki gerçeküstücülükle kaynaştırmış, mistisizmden ve evliya-enbiya kıssalarından yararlanmıştır. Yazılarında İslam toplumlarının çağdaş dünyadaki yerini, eski Türk uygarlıklarına ilişkin değerlerle çağdaş bir kişilik oluşturma düşüncesini işlemiştir.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Necip Fazıl Kısakürek
- B) Sezai Karakoç
- C) Cahit Zarifoğlu
- D) Erdem Bayazıt
- E) İsmet Özel

8. Adam yaşama sevinci içinde
Masaya anahtarlarını koydu
Bakır kâseye çiçekleri koydu
Sütünü yumurtasını koydu
Pencereden gelen ışığı koydu
Bisiklet sesini çıkırcı sesini
Ekmeğin havanın yumuşaklığını koydu
Adam masaya
Aklında olup bitenleri koydu
Ne yapmak istiyordu hayatta
İşte onu koydu
Kimi seviyordu kimi sevmiyordu
Adam masaya onları da koydu
(...)

Söyleyiş özellikleri göz önüne alındığında bu şiir aşağıdaki şairlerin hangisine ait olabilir?

- A) Ziya Osman Saba
- B) Edip Cansever
- C) Attilâ İlhan
- D) Necip Fazıl Kısakürek
- E) Nâzım Hikmet Ran

9. Aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Haydar Ergülen; düşünsel öğeler ve ironi eğiliminin ön plana çıktığı şiirlerinde çocukluk, yalnızlık, ölüm, aşk, kardeşlik gibi temaları mecazlı, imgeli bir dille işlemiştir.
- B) Hüseyin Atlansoy; mistik-metafizik anlayıştaki şiirlerinde geçmiş, insanlık hâlleri, yaşanmışlıklar gibi konuları günlük hayattan yola çıkarak sade, anlaşılır bir anlatımla dile getirmiştir.
- C) Necip Fazıl Kısakürek, ruhsal çalkantılarını yansıtan bireysel ve duygusal nitelikli ilk dönem şiirlerinden sonra dinî-mistik bir anlayışı benimsemiştir.
- D) Şiirlerinde imaj, müzikalite kaygısı taşıyan Ahmet Hamdi Tanpınar “müzik, rüya, hayal, zaman, sonsuzluk” temalarını sıklıkla kullanmıştır.
- E) Ahmet Muhip Dıranas, Batı’nın şiir anlayışından aldığı bazı biçimsel unsurları geleneksel halk şiirimizin hece ölçüsü ve uyak gibi ahenk unsurlarıyla birleştirmiştir.

10. Aşağıdakilerden hangisi İkinci Yeni şiirine örnek olarak gösterilebilir?

- A) Ağaca söyle
Gölgesini getirsin bana yolluk
Sokağı ve denizi isterim pencereden
Senden çörekler isterim
Ay biçiminde
- B) Yeni sözler arama nafile
Derdim yeni olsa anlarım
Gel, hazırlıktan söyle bu akşam
Üzme yetişir, üzme firakınla harabı
- C) Mavi gözlü bir gazete
Kapalı Çarşı içinde bulutların en senin olanı
Sen bana Kapalı Çarşı
Şüphesiz o kadar satılan ve alınanlar var ki
Şüphesiz bir harita kırığı
Bir yapma deniz parçasıyla kapalı Kapalı Çarşı
- D) Uyuşamayız, yollarımız ayrı;
Sen ciğercinin kedisi, ben sokak kedisi;
Senin yiyeceğin, kalaylı kaptı;
Benimki aslan ağzında;
Sen aşk rüyası görürsün, ben kemik.
- E) Yirminci yüzyılı yaşadım
Ertelenmiş bir yüzyıldı bu
Yıkık bir sur yazgımızın uydusu
Bekletir ömrü yürüyen ayla birlikte
Bırakmaz günün adını koyalım.

1. Aşağıdaki şairlerden hangisi beraberinde verilen şiir görüşüyle eşleştirilemez?

- A) Necip Fazıl Kısakürek: Allah'ı sır ve güzellik yolunda arama işi.
- B) Ahmet Haşim: Sıkı bir defne ormanının ortasına bırakılan bal dolu fağfur kavanoz gibi mana, şiirin yaprakları içinde gizlenerek her göze görünmez ve yalnız hayalat ve kelime kabilelerini, vızıltılı anlar gibi haricen etrafında uçuşturur.
- C) Yusuf Ziya Ortaç: Şiirde ölçü bir zincirdir sözcükler için. Sözcükleri kanatlandırmak bu zinciri koparmakla mümkün olabilecektir.
- D) Orhan Veli Kanık: Şiiri şiir yapan sadece edasındaki hususiyettir, o da manaya aittir.
- E) Cahit Sıtkı Tarancı: Kelimelerle güzel şekiller kurma sanatıdır.

2. Bir zamanlardı bu gam hanede bir dem vardı
Gece sahilde sular fecre kadar çağlardı
O çağlıtıyla beraber döğünürken def ü cenk
Bir güneş dalgalar üstünde doğar rengârenk
(...)

Yukarıdaki şiiri Yahya Kemal'e okuyan Orhan Veli, "Siz biraz daha gayret etseniz bizi de geçeceksiniz." diyen Yahya Kemal'in övgüsünü kazanır. Ancak Orhan Veli, Yahya Kemal'e "Aman efendim, biz bunu alay olsun diye yazıyoruz." yanıtını vererek bu şiir tarzını beğenmediklerini ifade eder.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi Orhan Veli'nin "alaycı şiiri"nin özelliklerinden biri değildir?

- A) Şiiri değişmez değil, göreceli bir yapıya sahiptir.
- B) Tematik yapı büyük ölçüde bir olay örgüsüne dayanır.
- C) Alışılmış dil yerine gerçeküstü bir dil kullanılır.
- D) Nazım ve nesir bir arada bulunamaz.
- E) Anlatım tekniği olarak mizahtan yararlanılabilir.

3. Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı'nın âşık tarzı şiir geleneğini devam ettiren sanatçılarındandır. Saz çalmayan sanatçının birçok şiirinde hicvedici özelliklere rastlanır. Onun "sev-gi" şiirleri de birçok kesim tarafından sevilmiştir. Şiirlerinin çoğu bestelenmiştir. *Mihriban* şiiri bunlardan biridir. *Hasan'a Mektuplar* adlı şiir kitabı yoğun ilgi gören sanatçı, 2012'de aramızdan ayrılmıştır.

Bu parçada sözü edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Âşık Veysel
- B) Şeref Taşlıova
- C) Neşet Ertaş
- D) Abdurrahim Karakoç
- E) Murat Çobanoğlu

4. Ben, sanatlarda tedahüle taraftar değilim. Şiiri şiir, resmi resim, musikiyi musiki olarak kabul etmeli. Her sanatın kendine ait hususiyetleri, kendine ait ifade vasıtaları var. Meramı bu vasıtalarla anlatıp bu hususiyetlerin içinde kapalı kalmak hem sanatın hakikî kıymetlerine hürmetkâr olmak, hem de bir cehde, bir emeğe yer vermek demek değil mi? Güzel olanı temin edecek güçlük herhâlde bu olmalı. Şiirde musiki, musikide resim, resimde edebiyat bu güçlüğü yenemiyen insanların başvurdıkları birer hileden başka bir şey değil. Ayrıca bu sanatlarda, öteki sanatların içine girince hakikî değerlerinden de birçok şeyler kaybediyor. Meselâ bir şiirde âhenktar birkaç kelimenin yanyana gelmesinden meydana çıkmış bir musikiyi, nağmelerindeki tenevvü ve akorlarındaki zenginlikle muazzam bir sanat olan sahici musiki yanında küçümsememeye imkân var mı?

Bu düşünceleri savunan bir kişi aşağıdaki sanatçılardan hangisiyle çelişmiş olur?

- A) Orhan Veli Kanık
- B) Nâzım Hikmet Ran
- C) Melih Cevdet Anday
- D) Oktay Rifat Horozcu
- E) İlhan Berk

5. Küçük yaşta şiire başlayan sanatçının ilk hocası Yahya Kemal'dir. İlk şiirlerinde halk edebiyatından, eski edebiyattan ve Beş Hececiler'den etkilenmiştir. Ancak daha sonra şiir anlayışında değişiklikler olmuş ve Putları Yıkıyoruz kampanyasını başlatmıştır. İlk putun Abdülhak Hamit, ikinci putun ise Mehmet Emin Yurdakul olduğunu söylemiş; bir devrin öncüsü olan bu şairlerin aslında hiçbir şey yazmadıklarını çünkü topluma yönelmediklerini belirtmiştir.

Aşağıdaki eserlerden hangisi parçada bahsedilen şaire aittir?

- A) *Kapalı Çarşı*
B) *Delice Böcek*
C) *Jokond ile Si-Ya-U*
D) *Dol Karabakır Dol*
E) *Destan Gibi*

6.

Dönem	Şair	Eser
Saf Şiir	I	<i>Bir Başka Tepeden</i>
Toplumcu Gerçekçi	Nazım Hikmet	II
Birinci Yeni	III	<i>İstanbul Şiriinden</i>

İstanbul, Türk şiirinin her dönem vazgeçilmez temalarından biri olmuştur. Tabloda farklı şiir dönemlerinde İstanbul'dan bahseden şairlere ve onların şiirlerine yer verilmiştir.

Buna göre tabloda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

I II III

- A) Ahmet Haşim - *Denizi Anlatıyor* - Orhan Veli Kanık
B) Yahya Kemal Beyatlı - *Ceviz Ağacı* - Oktay Rifat Horozcu
C) Cahit Sıtkı Tarancı - *Yaşamaya Dair* - Oktay Rifat Horozcu
D) Yahya Kemal Beyatlı - *Seni Düşünmek* - Cemal Süreya
E) Ziya Osman Saba - *Kerem Gibi* - Melih Cevdet Anday

7. **Aşağıdaki sanatçılardan hangisi Cumhuriyet Dönemi halk şairlerinden biri değildir?**

- A) Âşık Veysel Şatıroğlu
B) Âşık Mahzuni Şerif
C) Âşık Seyrani
D) Neşet Ertaş
E) Abdurrahim Karakoç

8. **Aşağıdaki şiirlerden hangisi farklı bir şiir anlayışını yansıtmaktadır?**

- A) Sen o karanfile eğilimsin, alıp sana veriyorum işte
Sen de bir başkasına veriyorsun daha güzel
O başkası yok mu bir yanındakine veriyor
Derken karanfil elden ele.
- B) Sesinde ne var biliyor musun
Uykusuz Türkçe var
İşinden memnun değilsin
Bu kenti sevmiyorsun
Bir adam gazetesini katlar
- C) Evet kimsesizdik ama umudumuz vardı
Üç ev görsek bir şehir sanıyorduk
Üç güvercin görsek
Meksika geliyordu aklımıza
Caddelerde gzmekten hoşlanıyorduk akşamları
- D) Kim okurdu kim yazardı
Bu düğümü kim çözerdi
Koyun kurt ile gezerdi
Fikir başka başk'olmasa
- E) Sevgilim, işte Eylül
Ve işte senin usul usul seğiren yüzün.
Zaman ki sonsuzdur
Bitmemiş şiirler gibidir.

9. ----, aruzla Türkçenin arasında kati bir uygunluk ararken hakiki şiirin kapısını zorlamış olur. *Üç Tepe* makalesiyle yeni bir edebiyatın programını verir. Fikirlerini yeni bir göz ve dikkatle baktığı tarih ve hayattan alır. *Üç Tepe* bizde bu cinsten dikkatlerin bir şaheseridir. Yenileşme devri edebiyatımızı Namık Kemal-Hamit ve Servetifünun nesilleriyle iki tepenin, Çamlıca ve Tepebaşı'nın (Namık Kemal'in *İntibah'ı*, Hamit'in bazı şiirleri ile Halit Ziya'nın *Mai ve Siyah'ı*) etrafında toplayan muharrir, millî savaşın verdiği hızla yeni edebiyatın artık Metris Tepe'den bütün vatan ufkuna ve kendi ruhumuza bakacağını söyler.

Bu parçada Ahmet Hamdi Tanpınar'ın bahsettiği sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mehmet Âkif Ersoy
B) Yahya Kemal Beyatlı
C) Recaizade Mahmut Ekrem
D) Yakup Kadri Karaosmanoğlu
E) Ziya Gökalp

1. ----; genel olarak aynı ya da farklı eserlerde olduğu gibi tekrarlanan ve tipik bir özellik taşıyan olay örgüsü, anlatım tutumu ya da imajlar şeklinde tanımlanabilir. Masallarda elma, kırk, yılan buna örnektir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Döşeme B) Deyiş C) Motif
D) İmge E) Dilek

2. (I) Masallar iyi ile kötünün mücadelesini anlatır, masalın sonunda iyilik üstün gelir. (II) Masallarda yalın, duru bir dil ve anlatım söz konusudur. (III) Masalların başında, ortasında ve sonunda kalıp sözlere yer verilir. (IV) Masallarda iyilik, güzellik, doğruluk, yardımseverlik gibi evrensel değerler; dinî ve millî öğelere yer verilir. (V) Masalların söyleyeni belli değildir, halkın ortak edebî ürünleri arasında yer alır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlış yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Tanrı bir gün insana, şöyle bir buyruk verdi:
İn suların dibine, bir toprak getir, dedi,
İnsan daldı sulara, aldı bir avuç toprak,
Sulardan çıkıp verdi, Tanrı'sına sunarak.
Yaratılın yer dedi, Tanrı sulara saçtı.
Yeryüzü yaratıldı, denizler karalaştı.

Dünya'nın yaratılışını dile getiren bu parça aşağıdaki türlerin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Masal B) Efsane C) Destan
D) Hikâye E) Roman

4. I. Dört yüz yıl sonra Ergenekon'da kendileri ve sürüleri o kadar çoğaldılar ki buraya sığmadılar. Bu sebepten bir yere toplanıp konuştular. Dediler ki atalarımızdan işittik. Ergenekon'un dışında geniş yerler, güzel yurtlar varmış. Bizim yurdumuz eskiden o yerlerde imiş. Dağların arasından yol izleyip bulalım. Göçüp çıkalım. Her kim bize dostum derse onunla görüşelim. Düşmanlarla gürleşelim, dediler.

- II. Seferberlik yıllarında Rus orduları ilerleyerek Hasankale'nin doğusundaki Taşlı Güney köyüne saldırıya geçerler. O sırada köye dağ yoluyla Ardıçlı köyünden eski bir faytonla gelin getiriliyormuş. Gelin arabası Taşlı Güney köyüne yaklaşıırken top ve silah seslerini duyan gelin, düşman eline geçmekten korkarak o anda, Allah'ım bizi düşman eline düşmektense taş kes, diye yalvarır. Gelinin duasının kabul edilip gelinin, arabasıyla taş kesildiğine inanılır. Şimdi o taş "Gelin Taşı" derler.

Bu parçalarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. parça destan, II. parça efsane özelliği taşır.
B) I. parça bir Türk destanından alınmıştır.
C) II. parça konuşma diliyle aktarılan kısa halk anlatısıdır.
D) II. parçada olayların geçtiği yer bellidir.
E) II. parçada dile getirilenler tamamen gerçektir.

5. Kurtuluş Savaşı günlerini konu alan şiir, Türk milletinin vatani ve bağımsızlığı için verdiği mücadeleyi etkili bir dille anlatır. Şiirin ilk bölümünde Mustafa Kemal'e duyulan derin sevgi ve saygı dile getirilir. Şiirin ikinci bölümünde Şehit Salih, üçüncü bölümünde Anadolu'dan bir köylü ve dördüncü bölümünde Ankaralı Hasan aracılığıyla Türk milletinin azmi ve mücadeleye duyduğu inanç aktarılır. Epik anlatım özelliği gösteren şiir, bir yapay destan örneğidir.

Bu parçada bahsedilen yapay destan ve yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Maraş'ın ve Ökkeş'in Destanı* - Gülten Akın
B) *Üç Şehitler Destanı* - Fazıl Hüsnü Dağlarca
C) *Kurtuluş Savaşı Destanı* - Nazım Hikmet
D) *Sakarya Meydan Savaşı* - Ceyhan Atuf Kansu
E) *Çanakkale Destanı* - Fazıl Hüsnü Dağlarca

6. Bir zamanlar hâli vakti yerinde bir tüccar varmış. Bu tüccar işi gereği ülkeden ülkeye, kentten kente gezer dururmuş. Yine böyle bir yolculuk sırasında yol kenarında uygun bulduğu bir ağacın altında hem serinlemek hem de dinlenmek amacıyla mola vermiş. Açlığını gidermek için azık çantasını çıkarmış. Yemekle birlikte yediği hurma çekirdeklerini gelişigüzel uzaklara doğru savurmuş. Savurmasıyla birlikte aniden bir toz bulutu belirip içinden korkunç, cüsseli bir cin çıkagelmiş. Elinde kılıcı tüccarın karşısına geçip gürlemiş: "Kalk ayağa, sen benim oğlumu öldürdün, ben de seni öldürecek'im!" Tacir, "Ben kimseyi öldürmedim." demiş. Cin, "Hurmaları yiyip çekirdeklerini fırlattın. Çekirdekler oğluma çarpıp oğlumu yaraladı, hemencecik öldü!" demiş.

Bu parçadan hareketle masal ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Kişi ve olaylarda olağanüstülük vardır.
B) Başında bir tekerleme bulunur.
C) Yer ve zaman belirsizdir.
D) Genellikle geçmiş zaman kipine yer verilir.
E) Ayrıntılı betimlemelere yer verilmez.

7. Türk destanlarında yaratılış, bereket, ata ve devlet sembolü olarak kabul edilen motiftir.

Bu cümlede sözü edilen Türk destan motifi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çadır
B) Ok
C) Yay
D) Işık
E) Ağaç

8. Aşağıdakilerden hangisi doğal ve yapma destanlar arasındaki farklardan değildir?

- A) Doğal destanın anonim, yapma destanın yazarının belli olması
B) Doğal destanda halkın katkısının olması, yapma destanda ise olmaması
C) Doğal destanların manzum, yapma destanların mensur özellikler taşıması
D) Doğal destanın halkın duygularını, yapma destanın şairin duygularını yansıtmaması
E) Doğal destanların sözlü ürünler, yapma destanların yazılı ürünler olması

9. Bir varmış, bir yokmuş, develer tellal iken, pireler berber iken, ben anamın beşiğini tıngır mıngır salları iken bir memleketin birinde iyiler iyisi bir padişah varmış. Her şeyi varmış ama hiç çocuğu yokmuş. Yaşı ilerledikçe bu yüzden kederi artıyormuş... Bir gün akıllı bir pir-i fani, padişahın derdini öğrendikten sonra, "Kolayı var." demiş. "Siz şimdi bir bahçe yaptırın, içinde güller, çiçekler, havuzlar, daha neler neler olsun..." Padişah, bir bahçe yaptırdı ki dillere destan. Ama gel gelelim ne evlat var ne de bir müjdeli haber... Bu sefer de kafası iyice bozulur ve başlar bahçeyi dağıtmaya... Ezer, çiğner, dağıtır. Hanımı güç bela, yalvar yakar durdurabilmiş. Zaten hanımı, bahçe yapıldığı günden beri bahçeden çıkmazmış. Ağaçlarla konuşmuş. Bu hâllere dayanamayan yaşlı bir elma ağacı dile gelmiş: "Benim filizlerimden al, dik. Bir gün sana elma verir. Yarısını sen ye, yarısını da padişaha yedir." demiş. Kadın filizi dikmiş, fidan olmuş, ağaç olmuş. Yedi yıl geçmiş, bir elma vermiş. Elma da elma hani; bir yanı al, bir yanı beyaz. Kadıncık durur mu? Almış elmayı, bölmüş. Yarısını kendisi yemiş, yarısını da padişaha yedirmiş. Aradan geçmiş dokuz ay on gün, nur topu gibi bir oğulları olmuş. Kurulmuş meydan, çalmış davullar... Kırk gün, kırk gece olmuş oyunlar... Gökten üç elma düştü... Kimin ne muradı varsa onun başına...

Bu masalın kahramanları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Padişah umutsuz ve öfkeli bir insandır.
B) Padişahın hanımı sabırlı ve umutludur.
C) Bazıları insan dışı varlıklardan seçilmiştir.
D) Dileklerinin yerine gelmesi için mücadele etmektedirler.
E) İyiler ödüllendirilirken kötüler cezalandırılmıştır.

10. Destan türü ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Gerçeklik hiç değiştirilmeden aktarılır.
B) Kişiler olağanüstü güçlere sahiptir.
C) Belirli bir zaman dilimi yoktur.
D) Toplumu derinden etkileyen olaylar ele alınır.
E) Göç, kıtlık, yiğitlik, savaş gibi konular işlenir.

1. Aşağıdakilerin hangisinde yapma destanlar bir arada verilmiştir?

- A) Çılgın Orlando - Genç Osman Destanı - İlahi Komedy
- B) Mahabharata - Çılgın Orlando - Kurtarılmış Kudüs
- C) Üç Şehitler Destanı - Şu Destanı - Genç Osman Destanı
- D) İlyada - Kalavela - Ramayana
- E) Kaybolmuş Cennet - Şu Destanı - İlahi Komedy

2. Ölümsüzlüğe ulaşan insanlar vardır. Onlar, tarih yazar ve tarihin ta kendisi olurlar. Büyük insanlardır. Her büyük insan gibi tarihe kaynaklık ederler. Büyük sözler söylerler. İşte büyük insanların büyük sözlerinden meydana gelen Kırğızlara ait bu destan, dünyanın en uzun destanı. Adını destan kahramanının gücünden, bilgeliğinden almış. Yalnızca ona yer vermemişler bu büyük destanda. Onunla beraber oğlu da torunları da anlatılmış. Sekiz bölüme sığdırmışlar bu kocaman yürekleri, koca insanların yaşamlarını. Sekiz bölümden taşan birçok hayal, hayat ve kahramanlık... Sekiz bölümün tamamında kendinizi kaptırdığınız hızlı, heyecanlı ve aksiyon dolu birçok olay...

Bu parçada sözü edilen destan aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Battal Gazi
- B) Köroğlu
- C) Danişment Gazi
- D) Manas
- E) Cengiz Han

3. Bu destandaki kişiler, Hindulara uygun davranış modelleri sunmuştur. Destanın hâlâ yaşayan bir geleneği vardır. Hintli çocuklar, birçok Batılı çocuğun masallarla büyütülmesine benzer bir biçimde, destandan alınmış öykülerle büyütülür. Bu destanın bir yerinde kral, prens ve ordu komutanlarından oluşan ülke önderleri kurulunu toplantıya çağırır. Onlara şöyle der: "Halkıma bir babanın, çocuklarına baktığı biçimde, alçak gönüllülükle ve hiç kızmadan baktım. Şimdi hayatımın son zamanlarında artık çok yorgunum. Kraliyet yükümlülüklerini yerine getirmek ve ülkemizin yasalarını uygulamak benim sahip olduklarımdan daha fazla güç ve beceri gerektiriyor. Umarım oğlumu, yerime kabul edersiniz. Onda tanrıların kralı İndra'nın cesareti vardır. Yeryüzünde yaşayanlar arasında bir eşi yoktur onun."

Bu parçada sözü edilen destan aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ramayana
- B) Şinto
- C) Gılgamış
- D) İlyada
- E) Bozkurt

4. Efsane; kişi, yer ve olayları konu alan, inandırıcılık özelliğine sahip, çoğu zaman olağanüstülükler yer veren, belirli bir üsluba ve şekle bağlı olmayan, kaynaklarını genellikle geçmişin derinliklerinden alan kısa, yalın, ağızdan ağıza aktarılan anonim halk ürünüdür.

Bu tanımdan hareketle efsanelerle ilgili olarak

- I. Dilden dile anlatılagelen sözlü ürünlerdir.
- II. Ozanlar tarafından kopuz eşliğinde söylenir.
- III. Milletlerin var olma mücadelelerini anlatır.
- IV. Uzun soluklu, manzum, yazılı ürünlerdir.

çıkarımlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) III ve IV

5. Masal ve efsanenin karşılaştırıldığı aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Masalda anlatılanlar millîdir, efsanede ise evrensel konular anlatılır.
- B) Her ikisi de sözlü geleneğe aittir ve kimin oluşturduğu belli değildir.
- C) Efsanede, anlatılanlara inanma esasken masalda anlatılanlar hayal ürünüdür.
- D) Olağanüstü olaylara ve kişilere her iki türde de yer verilmiştir.
- E) Masalda kalıplaşmış ifadeler vardır, efsanede ise yoktur.

6. İran tahtına geçen Zev öldükten sonra Afrasiyab İran'ı almak için yeni bir savaş açtı. Zal, ihtiyar olduğu için oğlu Rüstem'i yolladı. İran'ın yetiştirdiği en büyük kahraman Zaloğlu Rüstem Afrasiyab'ın üzerine yürüdü.

Yukarıda bir bölümü verilen destanın adı, ait olduğu millet ve destanda Afrasiyab olarak geçen hükümdarın adı hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Gılgamış, Sümer, Atilla
- B) Igor, Rus, Manas
- C) Şehname, İran, Alp Er Tunga
- D) İlyada, Yunan, Oğuz Kağan
- E) Kalevala, Fin, Şu

7. • Salyangozları bilir misiniz? Onlar da tıpkı kaplumbağalar gibi evlerini sırtlarında taşırlar. Bir zamanlar, evini sırtında taşımaktan hoşlanmayan sevimsiz bir salyangoz yaşamış. Üstelik evinin rengi de hiç hoşuna gitmezmiş. Bizim salyangoz, kelebek ve uğur böceğini çok severmiş. Arada bir onlarla dertleşir, sırtında taşıdığı evi onlara şikâyet edermiş. “Ah keşkel!” dermiş. “Evimi sırtımda taşımak zorunda olmasaydım. Hadi taşıyorum, bari sizinki gibi bol desenli ve renkli olsaydı.” Kelebek ve uğur böceği bir gün salyangoza, “Sevgili arkadaşımız!” demişler. “Hani evim renkli olsun diyorsun ya, biz çaresini bulduk. Ressam olan bir tırtıl var. Seni ona götürürsek eğer, evini rengârenk boyar.” Salyangoz buna çok sevinmiş. “Ne duruyoruz! Hemen gidelim.” demiş. Böylece düşmüşler yola. Tırtılın kapısını çalmışlar. Gelen misafirleri dinleyen tırtıl, boyalarını ve fırçasını alıp çalışmaya başlamış. Sonunda salyangozun evine çok güzel desenler çizmiş. Salyangoz yeni görüntüsünü beğenmiş beğenmesine ama yine de evinin sırtında olması onu çok üzüyormuş.

• Evvel zaman içinde kalbur saman içinde cinler cirir oynarken eski hamam içinde... Bir memleketin birinde bir padişah varmış. Ötekiler gibi tacın, tahtın delisi değil, o soydan gelenlerin iyisi mi dedim iyisi imiş. Memleketi öyle bir dirlik düzenliğe kavuşturmuş öyle bir dirlik düzenliğe kavuşturmuş ki hangi kırk haramiler, hangi kapı ardı bezirgânları! Ne devler top oynayabilir ne cinler cirir atabilirmiş. Herkes kendi işinde, kendi aşında; kendi toprağında, kendi taşında; ekeceğini eker, dikeceğini diker; güler yüz, tatlı dil ile gönül hoşluğu içinde yaşayıp gidermiş. Öyle bir devirde böyle bir padişaha kim kurban olmaz amma, ne çıkar, felek insanı güldürmedikten geri. Öyle ya, Allah ona devlet üstüne devlet vermiş ama gel gelelim; yerini yurdunu tutacak bir evlat vermemiş. Bu yüzden yaşı başı ilerledikçe gamı kasaveti de artıp gece dememiş, gündüz elememiş; yeri göğü Yaradan’a yalvarıp yarkarmış ama yer demir, gök bakırmış; duası yerini bulmamış. Günlerden bir gün, padişah yine kara kara düşünüp dururken güngörmüş, umur görmüş biri yanına girmiş.

Fabl ve masaldan alınmış bu parçalardan hareketle bu türlerin ortak özellikleriyle ilgili,

- I. Öyküleyici anlatımla oluşturulur.
- II. Teşhis ve intak sanatları kullanılır.
- III. Üçüncü kişi anlatıcı vardır.

yargılarından hangileri söylenemez?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
- D) I ve II   E) II ve III

8. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde boş bırakılan yere yay ayaçla verilen ifadenin getirilmesi bilgi yanlışına neden olur?**

- A) Cengiz Han'ın hayatı, kişiliği ve fetihlerini konu alan *Cengizname* günümüze kadar yaşatılmış İslami Dönem ---- destanıdır. (Türk)
- B) *Danışmentname* ya da ----, Anadolu'da Danışmentlilerin kurucusu etrafında oluşmuştur. (*Danışment Gazi Destanı*)
- C) ----, tarihî bir şahsiyet olan Battal Gazi'nin menkıbevi hayatını, Anadolu'ya yerleşen Müslüman Türklerin gözüyle aktaran bir destandır. (*Battalname*)
- D) ----, halkın gözünde adaleti, yiğitliği, yardımseverliği ve inancı ifade ettiğinden Türk halkının gönlüne girmiş bir kahramandır. (Koroğlu)
- E) *Satuk Buğra Han Destanı*, ---- hükümdarı Abdülkerim Satuk Buğra Han'ın kişiliğini, İslam dinini kabulünü ve İslamiyet'i yaymak için verdiği mücadeleleri anlatan bir destandır. (Moğol)

9. Asena'nın kurtları girdiler güzel yurda
Hepsi duacıydılar o yol gösteren kurda
Kağan soyunda gelen Kıyan önderleriydi
O demirden kurt başlı bayrak gönderleriydi
Ergenekon onlara yurt oldu tam dört yüz yıl
Hatırla o günleri, sarhoşluğundan ayıl
Dört yüz yıl çoğaldılar yaşlıları ölürken
Boy boy oldu Tukuzlar, Kayat ve de Türülken
Tukuzlar ve Türülken, atalarıdır Tukuz
Sonra da bu iki kol, oldular Dokuz Oğuz
Dört yüzüncü şölende kağandı Börte Çine
Türk'ün oç duyguları bir başka coştı yine
O savaşta olanlar, Gök Türk'üme ar gelir
Sıgmaz oldu tümenler, Ergenekon dar gelir

Ergenekon Destanı'ndan alınan bu manzume ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Metinde anlatılanların tamamı kurgudur.
- B) Kurt ve demir bu destanda bir motif olarak kullanılmıştır.
- C) Gök Türklerin Ergenekon'u yurt tutuşu anlatılmaktadır.
- D) Türklerin tarihî süreçteki boylarından bahsetmektedir.
- E) Gök Türklerin siyasi yapısına dair ifadeler içermektedir.

1. Ey ulusum,

İldızının parlaklığı söndü, kayboldu
Kırgız ulusunun atmacası uçtu
Ey asil kahramanım
Canımı acı azap içine atma,
Aslan Manas'ım
Beni de yanına al!

Manas Destanı'ndan alınan bu dizeler ile aşağıdakilerden hangisi tema bakımından özdeştir?

- A) Behey elâ gözli dilber
Vaktin geçer demedim mi
Harami olmuş gözlerin
Beller keser demedim mi
- B) Can evimden vurdu felek neyleyim
Ben ağlarım çelik teller iniler
Ben almadım toprak aldı koynuna
Yârim diyen bülbül diller iniler
- C) Bu ayrılık telimizi
Bulandırır selimizi
Hasret gurbet belimizi
Bükmeden gel bıkmadan gel
- D) Suya gider çemberine bürünür
Yel estikçe top zülfler bölünür
Geriden baktıkça Suna'm görünür
Siyah zülûf mah yüzünde kalaklar
- E) Adalet kalmadı hep zulüm doldu
Geçti şu baharın gülleri soldu
Dünyanın gidişi acayip oldu
Koyun belli değil kurt belli değil

2. Bir gün Rüzgâr Güneş'le konuşuyormuş.

— Ben senden daha güçlüyüm, demiş.
— Öyle mi, demiş Güneş.
— Elbette, demiş Rüzgâr.
— Bunu sana göstereceğim. Bak şu aşağıdaki yaşlı adamı görüyor musun?

Güneş eğilip bakmış.

— Görüyorum, diye cevap vermiş. Rüzgâr gururla,
— Gör bak, onun ceketini çıkaracağım, diye konuşmuş.

Güneş,

— Peki o zaman, demiş. Haydi dene bakalım.

Sonra bulutların arkasına çekilmiş. Merakla Rüzgâr'ı, izlemeye başlamış. Rüzgâr bütün şiddetiyle esmiş. O estikçe yaşlı adam üşümüş. Üşüdükçe paltosuna sarılmış. Rüzgâr buna öfkelenmiş. Daha da şiddetli esmiş. Bu kez adam paltosunu daha sıkı tutmuş. O ne kadar şiddetli estiyse adam da paltosuna o kadar çok sarılmış. Çünkü çok üşüyormuş. Rüzgâr sonunda pes etmiş. Bu kez sıra Güneş'e gelmiş. Güneş bulutların arkasından çıkmış. Yaşlı adama sıcacık gülümsemiş. Yeryüzünü iyice ısıtmış. Adam pek sevinmiş. Yeryüzü ısındıkça adam da ısınmış. O da gülümsemeye başlamış. Artık paltoya ihtiyacı kalmadı, diye düşünmüş. Ve paltosunu çıkarmış. Güneş Rüzgâr'a dönerek,

— Gördün mü, demiş. Nazik olanlar zorbalardan her zaman daha güçlüdür.

Bu parça fabl türünün aşağıdaki özelliklerinden hangisini yansıtmaz?

- A) Kahramanları çoğunlukla insan dışındaki canlılardan seçilir.
B) Ders verme amacı güdülür.
C) Genellikle manzum biçimde yapılandırılır.
D) Teşhis ve intak sanatlarından yararlanır.
E) Dostluk, dayanışma, kurnazlık, nezaket gibi evrensel tema ve kavramlar işlenir.

3. Masal ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Masalların ilk üreticisinin kim olduğu belli değildir. Sözlü kültürde kuşaktan kuşağa aktararak gelen anonim bir türdür.
- B) Masal anlatan kişilere “masal anası”, “masalcı”, “masal ebesi/ninesi”, “masal atası” gibi isimler verilmektedir.
- C) İslamiyet öncesi Türk devletlerinden biri olan Uygurlara ait *İrk Bitig* ve *Prens Kalyanmkara ve Papamkara* adlı eserler ilk masal motiflerinin yer aldığı eserlerdir.
- D) Masalların kahraman kadrosunu insanlar, hayvanlar gibi gerçek varlıklarla; dev, şahmeran gibi hayalî varlıklar oluşturur.
- E) *Pançatantra*, “Beş masal kitabı” anlamına gelmekte olup Hint masal kitaplarının en eskisidir.

4. ---- Türk masallarını nazma çekmiştir. Masalları şiir diliyle yeniden yazması okurların masal metinlerine ilgisini arttırmıştır. *Alageyik*, *Polvan Veli* ve *Ülker ile Aydın* önemli masal-şiirleridir. ---- halk edebiyatının ilk doktoru, ilk hocası, ilk halk edebiyatı arşivinin kurucusu ve konuyla ilgili eser veren ilk kişidir. Türk halk bilimi alanında önemli çalışmalar yapan ---, yaşamı boyunca pek çok başarılı işe imza attı. Özellikle derinlemesine incelediği masal türü ona “Masal Babası” unvanını kazandırdı.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Şinasi - Pertev Naili Boratav - Eflatun Cem Güney
- B) Ziya Gökalp - Pertev Naili Boratav - Eflatun Cem Güney
- C) Saim Sakaoğlu - Tahir Alangu - Naki Tezel
- D) Orhan Veli Kanık - Eflatun Cem Güney - Pertev Naili Boratav
- E) Ziya Gökalp - Eflatun Cem Güney - Tahir Alangu

5. • Yunanların Troya Savaşlarına gidişlerini ve savaşlardan dönüşlerini anlatır.
- Doğayla mücadele eden Finlerin erdemlerini, bilgeliklerini anlatır.
- 5. yüzyıldaki Hun-Germen savaşlarını anlatır.
- 12. yüzyılda Kıpçak Türkleriyle Rusların yaptıkları savaşları anlatır.

Bu açıklamalarda aşağıdaki destanlardan hangisine ait bir bilgi yoktur?

- A) *İlyada ve Odyseia* B) *İgor*
- C) *Kalevala* D) *Nibelungen*
- E) *Beowulf*

6. Bir milletin yaşamında derin izler bırakan savaş, doğal afet, göç vb. konuların etkisiyle oluşan uzun manzum anlatılara destan denir. Ulusların tarih sahnesine çıkışlarını, komşularıyla olan ilişkilerini ve kendi kültür dokularını var eden değerleri anlamak bakımından da önemli kaynaklardır. Destanlar; çekirdek, oluşum ve tespit olmak üzere üç safhada oluşur. Çekirdek safhasında olay meydana gelir ve kahramanlar ortaya çıkar. Oluşum safhasında olay, ozanlar tarafından ağızdan ağıza aktarılarak yayılır. Tespit safhasında ise destanlar yazıya geçirilir.

Bu parçadan hareketle destanlarla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Destanlarda anlatılan olaylar toplumsal bir anlama sahiptir.
- B) Destanlar, milletlerin kültürel değerlerine dair yoğun izler taşır.
- C) Destanların oluşumu uzun bir zaman dilimini kapsar.
- D) Sözlü kültür ürünü olan destanlar sonradan yazıya geçirilmiştir.
- E) Destanların oluşum sürecinde olay ve kahramanlar hiçbir değişikliğe uğramaz.

7. I. Millî özellikler yoğun olarak görülür.
- II. Sözlü edebiyat ürünü olarak ortaya çıkar.
- III. Genellikle manzumdur.
- IV. Olaylar ve kahramanların özelliklerinde olağanüstülükler görülebilir.

Numaralanmış cümlelerden hangileri destan ve masalların ortak özelliklerinden değildir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
- D) I ve III E) I, III ve IV

8. Türün dünya edebiyatındaki ilk örneği Beydeba'nın *Kelile ve Dimne* adlı eseridir. Dünya edebiyatında Ezop ve La Fontaine, türün en tanınmış yazarlarıdır. Şeyhî'nin *Harnâme* adlı eseri, türün Türk edebiyatındaki ilk örneğidir. Edebiyatımızda Batılı anlamda ilk örneklerini Şinasi vermiştir.

Bu parçada sözü edilen edebî türle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sonunda her zaman bir ders verme, kıssadan hisse vardır.
- B) Teşhis ve intak sanatı kullanılır.
- C) Didaktik özellik taşır.
- D) Genellikle mensur olarak yazılır.
- E) Olaylar; hayvan, bitki ya da cansız varlıklar arasında geçer.

1. Halide Edip Adivar, Başkomutanlık Meydan Savaşı'na tanık olan sanatçılarımızdandır. Bu sebeple, Türk edebiyatında savaş tablolarını, cepheyi ve cephe gerisini en canlı biçimde yansıtmıştır. ---- romanında Sakarya Savaşı'nın destanını yazar. Romanda gözlemlerini Ayşe aracılığıyla anlatır. ---- romanında Millî Mücadele günlerini anlatır. Kişisel çıkarlarını, millî çıkarlardan üstün görenlerin işgal ordusuyla iş birliği yapanların öğretmen olan Aliye'ye kıyışlarını anlatır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) *Sinekli Bakkal* - *Handan*
B) *Tatarcık* - *Ateşten Gömlek*
C) *Vurun Kahpeye* - *Sinekli Bakkal*
D) *Ateşten Gömlek* - *Vurun Kahpeye*
E) *Handan* - *Tatarcık*

2. Mektup türü, edebiyatta günlük hayattaki iletişim işlevinden öte bir anlama sahiptir. Yazar ve şairler tarafından yazılan mektuplar, onların sanat ve dünya görüşlerini yansıttığı için edebî metin özelliği taşır. Bazı romanların kurgusu mektuplardan oluşur. Reşat Nuri Güntekin'in ---- ve Halide Edip Adivar'ın ---- romanı mektup tarzında kurgulanmış eserlere örnektir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) *Yeşil Gece* - *Kalp Ağrısı*
B) *Damga* - *Seviye Talip*
C) *Bir Kadın Düşmanı* - *Handan*
D) *Çalıkuşu* - *Mor Salkımlı Ev*
E) *Yaprak Dökümü* - *Sinekli Bakkal*

3. • Sanat hayatına şiirle başlamış, asıl edebî kişiliğini hikâye ve roman türünde yazdığı eserlerle ortaya koymuştur.
• Türk edebiyatında toplumcu gerçekçiliğin başlıca temsilcilerindendir.
• İlk ürünlerinin çerçevesini kendi yaşamından kesitlerle oluşturmuştur. Daha sonraları eserlerinde daha çok, kendisinin de yaşadığı ve yakından tanıdığı Çukurova'yı anlatmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi, bazı özellikleri verilen yazara ait eserlerden biri değildir?

- A) *Bereketli Topraklar Üzerinde*   B) *Eskici ve Oğulları*
C) *Cemile*   D) *Yalnızız*
E) *Avare Yıllar*

4. Mümtaz:

— Tarık Buğra'nın ilk romanını okudum. Sonra da ilk hikâye kitabına geçtim.

İhsan:

— Yazarın diğer eserleri hakkında neler söylemek istersin?

Mümtaz:

— Yazar, üçleme şeklinde nehir roman özelliği taşıyan eserler ortaya koymuştur. Bu nehir romanlarda Kurtuluş Savaşı'nı ele alan Tarık Buğra resmî tarihin dışında farklı bir tez ve üslup kullanmıştır. Bunun yanında yazarın son romanı, devletin aşiretten devlete dönüşme sürecini anlatır.

İhsan:

— Size katılıyorum. Ama tarihî romanlarının yanında belirtmek isterim ki kuraklık ve yağmur beklentisi ile simgeselleştirdiği, kasabada çok sevilen Avukat Rahmi ile onu çok iyi yetiştiren amcası Rıza Bey'in siyasi mücadelesinin olay örgüsünü oluşturduğu romanı da çok güzel.

Bu diyalogda Tarık Buğra'nın aşağıdaki eserlerinin hangisinden söz edilmemiştir?

- A) *Küçük Ağa*
B) *Oğlumuz*
C) *Yağmuru Beklerken*
D) *Siyah Kehribar*
E) *Dönemeçte*

5. Romanları tarihî gerçekler ile Osmanlı Devleti zamanında geçen efsane motifleriyle doludur. Bu motiflerdeki fantastik anlatım ve peri masallarını andıran üslubu dikkati çeker. Fantastik olay örgüsüne felsefi bir boyut da ekleyen yazarın halk edebiyatından ve kültüründen yararlandığı da gözden kaçmayan unsurlardandır. Postmodernizm tekniklerine de yer veren yazarın *Galiz Kahraman* ve *Yedinci Gün* gibi romanları bulunmaktadır.

Bu parçada tanıtılan sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nazlı Eray
B) Ferit Edgü
C) İhsan Oktay Anar
D) Erhan Bener
E) Latife Tekin

6. *Jön Türk* adlı eseri, romancılığının tüm karakteristik özelliklerini bünyesinde taşır. Yazar, üslup kaygısı olmadığı için sık sık halk diline yer vermiş hatta yeri geldikçe vakanın yürüyüşünü durdurarak okuru bilgilendirmiş, yine gelenekten gelen alışkanlıkla romanın sonunda kıssadan hisse çıkarmış, iyileri ödüllendirirken kötülerini cezalandırmış; böylece okura anlatılanlarla ders vermeyi amaçlamıştır.

Bu parçada sözü edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Abdülhak Hamit Tarhan
B) Ahmet Mithat Efendi
C) Hüseyin Rahmi Gürpınar
D) Halit Ziya Uşaklıgil
E) Yakup Kadri Karaosmanoğlu

7. Çoklu olay örgüsüne sahip romanlarda gerilimi doğuran çeşitli çatışmalar mevcuttur. Bu çatışmaların başında genellikle Doğu-Batı çatışması gelir.

Bu parçada söz edilen çatışma türü *Fatih-Harbiye* romanında hangi kahramanlar üzerinden işlenmiştir?

- A) Ahmet Cemil - Hüseyin Nazmi
B) Şinasi - Macit
C) Behlül - Adnan Bey
D) Peyami - İhsan
E) Necip - Süreyya

8. **Aşağıdaki kahraman - eser eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?**

- A) Mustafa Meraki Efendi ve Canan - *Hasan Mellah*
B) Dilber ve Celâl Bey - *Sergüzeşt*
C) Suphi ve Sırrıccemal - *Zehra*
D) Bihruz Bey ve Perişev - *Araba Sevdası*
E) Adil Giray ve Perihan - *Cezmi*

9. Kemal Tahir, başyapıtı olan bu eserinde yalnızca bir imparatorluğun kuruluşunu anlatmakla yetinmez, Anadolu insanını anlamaya çalışarak Türkiye'nin geleceğini aydınlatacak izlerin nerelerde aranması gerektiği sorusunun cevabını arar. Ülkemizdeki Batılılaşma çabalarının körlüğüne inat hem kendi gözlerini açık tutmaya çalışır hem de bunu önerir okuyucularına. Bu anlamda içinden çıktığı toplumu anlamakta ne hikmetse zorluk çeken Türk aydınına bir mesaj yollar. Romanın başkişisi olarak savaşçı olmayı değil, Kerim Çelebi olmayı önde tutan Kerim'in seçilmesi boşuna değildir. Kemal Tahir'in Batı'nın ceberut devletine karşı Osmanlı'nın kerim devlet anlayışını öne çıkardığı roman, tarihsel gerçeklerle kurgunun iç içe girdiği önemli bir anlatıdır.

Bu parçada sözü edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kurt Kanunu
B) Yorgun Savaşçı
C) Yol Ayrımı
D) Devlet Ana
E) Esir Şehrin İnsanları

10. Türk edebiyatında realist köy romancılığının ilk örneklerinden biri olan ---- fabrika malı sanatlarla dokumacılar arasındaki mücadele üzerine kurgulanmıştır. Başkişisi Molla Hasan, vakanın temel mekânı ise Bolu Gerede'ye bağlı Adaköy olan bu eserde baskıcı yönetimle tüccar işbirliğinin başkaldıran köylüyü alt ederek sömürü ağını örmesi anlatılmaktadır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Kaplumbağalar*
B) *Sarı Traktör*
C) *Çıkrıklar Durunca*
D) *Bozkırdaki Çekirdek*
E) *Bereketli Topraklar Üzerinde*

1. Ahmet Mithat çalıştığı gazeteye gitmek için bir vapura biner. İki genç, biri ihtiyaç üç kadınla vapurda karşılaşır. Kadınlar erkekler bölümünde oturdukları için onlarla tartışmaya giren Ahmet Mithat, kadınları yerlerinden kaldıramaz ve sonunda kadınların kendi aralarındaki konuşmalarına kulak verip onların romanını yazmaya karar verir. Ahmet Mithat, kadınları evlerine kadar takip eder ve Siranuş başta olmak üzere hepsiyle iyi bir dost olur. Bundan sonra yazar, dinledikleri ile romanı oluşturmaya başlar. Siranuş evlenmek vaadiyle kandırılmış ve parası alınmış bir kişidir. Seyit Mehmet Numan, Siranuş'u kollayan zengin bir adamdır ve onu Agavni diye bir kadının yanına yerleştirmiştir. Numan'ın kızı Feride ise Refet'i sevmektedir. Agavni'nin girişimiyle Refet'le evlenemeyen Feride, Agavni'yi denize iterek öldürür. Vicdan azabına dayanamayan Feride hastalanarak ölür. Siranuş, Müslüman olur ve Refet'le evlenir. Numan ise malını Medineli fakirlere bırakarak hacca gider ve orada ölür.

Bu parçada özet verilen roman aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Felâtn Bey ile Râkım Efendi*
- B) *Hasan Mellah yahut Esrar İçinde*
- C) *Müşahadat*
- D) *Hüseyin Fellah*
- E) *Esrar-ı Cinayat*

2. Türk romanında salgın hastalıklar sıklıkla yer tutmaktadır. Bu salgın hastalıklardan en sık karşılaşılanı veremdir. Ahmet Mithat Efendi'nin ---- romanında, Halit Ziya'nın *Nemide*'sinde, Ahmet Hamdi Tanpınar'ın ---- romanında verem; Reşat Nuri'nin ---- romanında sıtma salgın hastalık olarak karşımıza çıkar.

Bu parçadaki boşluklara aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Felâtn Bey ile Râkım Efendi* - Huzur - Eski Hastalık
- B) *Felâtn Bey ile Râkım Efendi* - Mahur Beste - Yaprak Dökümü
- C) *Hasan Mellah* - Huzur - Eski Hastalık
- D) *Hasan Mellah* - Mahur Beste - Yaprak Dökümü
- E) *Felâtn Bey ile Râkım Efendi* - Sahnenin Dışındakiler - Yaprak Dökümü

3. • **Dilâşûb:** Anne ve zevce tipidir. Genç, güzel, zarif, iyi huy-lu, dürüst, vefakâr ve fedakâr olması herkesçe kabul gören bir kahraman olmasını sağlamıştır.
- **Mihriban Hanım:** Alafrangalık meraklısıdır. Dikiş, nakış, oya gibi el işlerini öğrenmeyi gerekli görmemiştir. Bilgisizliğini ve tembelliğini alafrangalıkla açıklamaya çalışır.
- **Zehra Hanımefendi:** Âsaf Paşa'nın hanımıdır. Zehra Hanım iyi terbiye görmüş, merhametli fakat aynı zamanda kibirli ve azametli bir kadındır.
- **Fatma:** Çankırı'da doğup büyümüş bir Anadolu kızıdır. Ağabeyinin yardımıyla ve kendi gayretiyle okumuştur. İstanbul hayatına uyum sağlamıştır.

Bu açıklamalarda aşağıdaki romanlardan hangisinin ka-dın kahramanı ile ilgili bilgi verilmemiştir?

- A) *İntibah*
- B) *Sergüzeşt*
- C) *Turfanda mı Turfa Mı?*
- D) *Araba Sevdası*
- E) *Felâtn Bey ile Râkım Efendi*

4. Türk romanında yanlış Batılılaşan alafranga tipler Tanzimat Dönemi'nden günümüze kadar yer alır. Tanzimat Dönemi'nde Recaizade Mahmut Ekrem'in *Araba Sevdası*'nda ----, Servetifünun Dönemi'nde Halit Ziya Uşaklıgil'in ---- Ahmet Cemil, Millî Edebiyat Dönemi'nde Yakup Kadri'nin *Kiralık Konak*'ında ---- yanlış Batılılaşan tiplere birer örnektir.

Bu parçadaki boşluklara aşağıdakilerden hangileri sıra-sıyla getirilmelidir?

- A) Efruz - *Aşk-ı Memnu*'sunda - Naim Efendi
- B) Bihruz - *Mai ve Siyah*'ında - Naim Efendi
- C) Efruz - *Aşk-ı Memnu*'sunda - Hakkı Celis
- D) Bihruz - *Mai ve Siyah*'ında - Servet Bey
- E) Bihruz - *Aşk-ı Memnu*'sunda - Hakkı Celis

5. Doğu ve Batı'yı yakından tanıyan, her iki âlemden ilgi çekici kesitler verirken orijinal taraflar yakalayan, millî ve evrensel ufuklarını kucaklayan bir Türk yazardır. Dil örgüsü sağlam, üslubu ilgi çekici olan yazarın romanda asıl başarısını *Köse Kadı*'da görürüz. Osmanlı'nın serhat boylarındaki kahramanlıklarını destansı bir dil ve ifade ile anlatmış, hikâyelerinde ayrıntıları öne çıkarmış, farklı karakterdeki insanların ruh yapılarını en iyi şekilde tasvir edebilmiştir. *Uçtaki Adam* ve *Sokakta* yazarın diğer romanlarıdır. *Bir Çınar Vardı* ile *Göç Zamanı* ise hikâye kitaplarıdır.

Bu parçada tanıtılan sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Peyami Safa
B) Sabahattin Ali
C) Tarık Buğra
D) Bahaeddin Özkış
E) Sevinç Çokum

6. Türk kültürünün ve edebiyatının önemli isimlerinden olan yazar, 25 Kasım 1905'te İstanbul'da dünyaya gelmiştir. I. Dünya Savaşı, Kurtuluş Savaşı ve Cumhuriyet Devri'ne genç yaşta tanık olan yazarın ilk romanı *Aşk Budur* 1938'de yayımlanmıştır. Bugün hâlâ devam eden Konya Mevlânâ Şeb-i Arûs Törenleri onun öncülüğünde başlamıştır. *Batmayan Gün*, *Mabette Bir Gece*, *Ateş Ağacı*, *Yaşayan Ölü*, *İstanbul Geceleri*, *Boğaziçi'nde Tarih* gibi elliye yakın eseri olan yazar, *Hey Gidi Günler Hey* adlı eseriyle 1988'de "Yılın Dil Ödülü"ne layık görülmüştür.

Bu parçada sözü edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Halide Edip Adıvar
B) Sevgi Soysal
C) Halide Nusret Zorlutuna
D) Şükûfe Nihal Başar
E) Samiha Ayverdi

7. Tolun Bey, I. Cihan Harbi sırasında esir düşen ve Sibirya'daki bir karargâhta tutsak edilen bir Türk subayıdır. Eylül 1917'de kasabaya alışveriş için gitme nöbetinin kendisine verildiği bir gün gerekli malzemeyi temin ettikten sonra aldığı kitapları incelemek üzere bir lokantaya oturur. Burada Tatar bir tüccar olan Ali Bahadır Kaplanoğlu ve kız kardeşi ---- ile tanışır. Kitaplar, dil ve coğrafya, Türklerin kökeni, keşfedilmemiş tarihî gerçekler üzerine sohbet dalarlar. Bu sohbette tarihî gerçekleri keşfetme amacıyla Orhun Vadisi'ni, atalarının asil yurdunu ziyaret etme kararı alırlar.

Servetifünun Dönemi romanından alınan bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Sefile*
B) *Nemide*
C) *Gönül Hanım*
D) *Nadide*
E) *Eylül*

8. Cumhuriyet Dönemi Türk edebiyatının soyutçu-modernist yazarlarındandır. Kullandığı anlatım teknikleri ve konu seçimi ile geniş bir okur kitlesi yakalamıştır. Roman, öykü ve inceleme tarzında eserler kaleme almasına rağmen romancı olarak öne çıkmıştır. Konu seçiminde çok ustadır. Ayrıca seçtiği konuları ele alırken farklı bakış açıları ile olaylara yaklaşır ve okurun da bu yeni bakış açılarını keşfetmesini sağlar. İlk romanı olan *Yusuf ile Züleyha*'da Kur'an'da geçen Yusuf kıssasını ele alır. Yazar bu eserinde olaya âşîğın (Yusuf'un) penceresinden değil maşukun, Züleyha'nın penceresinden bakmış ve eseri aynı adı taşıyan diğer eserlerden farklılaşmıştır. "Eski-yeni, güzel-çirkin" gibi zıtlıklar arasında kalmış kişilerin kaçış psikolojilerini bilinçaltı tekniği kullanarak anlatır. *Nun Masalları*, *Mor Mürekkep* adlı öyküleri, *İsimle Ateş Arasında*, *Sonsuzluk Hecesi*, *Nar Ağacı*, *Lâ* adlı romanları vardır.

Bu parçada sözü edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nezihe Meriç
B) Leyla Erbil
C) Adalet Ağaoğlu
D) Nazan Bekiroğlu
E) Sevinç Çokum

9. Aşağıdakilerin hangisinde bilgi yanlış vardır?

- A) Peyami Safa, *Sözde Kızlar* romanında İstanbul'un yozlaşmışlığına karşı Anadolu'yu bir ideal olarak sunar.
B) Abbas Sayar tarafından yazılan *Yılık Atı*, artık işe yaramadığı düşüncesiyle zorlu doğa şartlarına bırakılan Doru'nun yaşadıklarını anlatır.
C) Mustafa Necati Sepetçioğlu tarafından kaleme alınan *Kilî*, Anadolu'nun kapılarının Türklere açılışını, Alpaslan'ın güçlü oğlu Melikşah'ın yaptıklarını aktarır.
D) Rıfat Ilgaz; *Zübük*, *Deliler Boşandı*, *Yüz Liraya Bir Deli* adlı eserlerinde kendi yaşadığı çevreyi eleştirel bir bakış açısıyla ele almıştır.
E) Samim Kocagöz; *Bir Şehrin İki Kapısı*, *Bir Karış Toprak*, *Yılan Hikâyesi* gibi daha çok, Söke yöresini ele aldığı romanlarıyla dikkat çeker.

1. Sigmund Freud, psikanaliz üzerine yürüttüğü tezleri edebiyattan faydalanarak kanıtlamıştır. Freud, incelemelerinde temel vurguyu bilinçaltı üzerine yapmış ve ruhsal durumları tespit ederken bilinçaltına yönelmiştir. Freud'un yönteminde edebiyattan yararlanması psikoloji ve edebiyat arasında yakın bir bağ oluşturmuştur. Edebiyatta da psikanaliz kuramı kendine yer etmiş hatta bazı romanlarda Sigmund Freud'a benzer kişiler yaratılmıştır.

Buna göre aşağıdaki romanların hangisinde Sigmund Freud'u hatırlatan bir kahraman bulunmaktadır?

- A) *Hakkârî'de Bir Mevsim*
B) *Tutunamayanlar*
C) *Fahim Bey ve Biz*
D) *Saatleri Ayarlama Enstitüsü*
E) *Yenişehir'de Bir Öğle Vakti*

2. (I) Polisiye türü edebiyatta her zaman yerini bulmuş ve okurlar tarafından da merakla okunmuştur. (II) Polisiyenin ilk örneklerini Edgar Allan Poe, *Morgue Sokağı Cinayeti* adlı eseriyle vermiştir. (III) Polisiye türünün edebiyatta yaygınlaşması *Sherlock Holmes* ve *Arsen Lupin* serileriyle oluşmuştur. (IV) Polisiye türü, Türk edebiyatına önce çeviriler yoluyla girmiştir. İlk telif polisiye türü ise Ahmet Mithat Efendi tarafından yazılan *Letâif-i Rivâyât* serisindeki hikâyelerdir. (V) Daha sonrasında Peyami Safa, Kemal Tahir, Ahmet Ümit, Alper Canıgüz gibi yazarlar bu türde eserler vermişlerdir.

Bu parçada numaralandırılmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlış vardır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

3. **Aşağıdakilerden hangisinde Cumhuriyet Dönemi romanı ile ilgili bilgi yanlıştır?**

- A) 1937'de yayımlanan "Kuyucaklı Yusuf" Anadolu'yu gerçekçi bir anlayışla ele alan ve kasaba romanı olarak da adlandırılan ilk romandır.
B) 1961'de basılan "Saatleri Ayarlama Enstitüsü"nde iki medeniyet arasında kalarak değerlerini arayan Türk toplumunun hâli, ironik bir anlatımla ortaya konur.
C) Tarık Buğra, "Firavun İmanı" romanında Osmanlı Devleti'nin kuruluşunu konu olarak işler.
D) Yaşar Kemal "Teneke" romanında Çukurova'daki çeltik ağalarına karşı mücadele eden köylünün yanında yer alan idealist kaymakamın trajik öyküsünü anlatır.
E) Fakir Baykurt "Onuncu Köy" adlı romanda bir öğretmenin görev yaptığı yerlerde vermiş olduğu bilinçlendirme mücadelesini anlatır.

4. Üst kurmaca, belli sınırlar içinde tanımlanabilecek bir anlatım tekniği olmaktan ziyade farklı tekniklerle metne kazandırılan bir üst kimliktir. Bir kurmaca metnin "üst kurmaca" olarak adlandırılmasındaki temel gerekçe, söz konusu metnin kurmaca ile gerçeklik arasındaki yapay ayrımı ortadan kaldırması ve bu sınırın yapaylığını sürekli olarak okura hatırlatmasıdır. Kendi kurmaca yapısının bilincinde olma, kendi yapay doğasına gönderme yapma ve kendi yaratılış evresini konu edinme gibi üst kurmacanın ayırt edici özelliklerini belli düzeylerde barındıran romanlar, postmodernizmin öncesinde de mevcuttur. Hem geleneksel romanda hem modern romanda hem de postmodern romanda üst kurmacayla kurgunun sağlandığı görülür.

Buna göre aşağıdaki farklı roman türlerinin hangilerinde üstkurmaca tekniği kullanılmıştır?

- A) *Araba Sevdası* - *Anayurt Oteli* - *Gece*
B) *İntibah* - *Tehlikeli Oyunlar* - *Sahnenin Dışındakiler*
C) *Cezmi* - *Tutunamayanlar* - *Cevdet Bey ve Oğulları*
D) *Müşahedat* - *Tutunamayanlar* - *Puslu Kıtalar Atlası*
E) *Felâhun Bey ile Râkım Efendi* - *Aylak Adam* - *Kitab'ül - Hiyele*

5. Franz Kafka, kendine has üslubuyla yirminci yüzyılın sıra dışı yazarlarından biridir. Kafka'yı, edebiyatın herhangi bir kuramı içine yerleştirmek pek olanaklı değildir. Bazı araştırmacılar Kafka'nın tam anlamıyla bir varoluşçu yazar olduğunu öne sürseler de onun eserlerindeki karmaşıkça oluşturulmuş grotesk yapı ve yaşamının eserlerine aksetmesinden kaynaklı bazı öznel durumlar bu sınırlamayı doğrulamaz. Kafka, bu kendine özgü, sırlı özelliğinden dolayı bir ekol olarak değerlendirilmiş ve onun roman dünyası "Kafkaesk" olarak kabul edilmiştir. Bu kafkaesk yapı birçok yazarı da derinden etkilemiştir.

Buna göre aşağıdaki sanatçılardan hangisinin eserlerinde "kafkaesk yapı"dan söz edilebilir?

- A) Sevgi Soysal
B) Ferit Edgü
C) Nezihe Meriç
D) Buket Uzuner
E) Mehmet Eroğlu

6. İlk kez on dokuzuncu yüzyılda yazılmış olan ve bir roman türü olarak kabul edilen nehir romanı; bir kişinin, bir ailenin veya bir topluluğun belirli bir zaman dilimi içindeki yaşamını, tarihî, kültürel ve siyasal dokular zemininde anlatan, genellikle birbiri ardına gelen ciltler hâlinde yazılan romanlardır. Nehir romanı tutarlı anlatımı ve konuya odaklanmasıyla bütünlük içerir. Ciltler genellikle tek başına okunabilirken bir seri olarak da toplu bir etkisi vardır. Roman serisi uzadıkça bununla doğru orantılı olarak değinilen mekânlar ve karakterler de artmaktadır. Dahası, roman tekrarlarla bütünlükte özellikle de öğelerin veya bir aile veya topluluktaki rolleriyle birbirlerine bağlanan karakterlerin tekrarlanmasıyla nehir romanı üst üste koyulmuş hayatları ve sosyal alanları yansıtır.

Buna göre aşağıdaki eserlerden hangisi nehir roman özelliği göstermemektedir?

- A) *Esir Şehir Üçlemesi* - Kemal Tahir
 B) *Dağın Öte Yüzü* - Yaşar Kemal
 C) *Küçük Ağa Üçlemesi* - Tarık Buğra
 D) *Üç İstanbul* - Mithat Cemal Kuntay
 E) *Yılanların Öcü Üçlemesi* - Fakir Baykurt
7. İzmir'in işgali sırasında Yunanlar tarafından kocası ve oğlu öldürülen Ayşe, İstanbul'a akrabası Peyami'nin yanına gelir. İkisnin yanına Binbaşı İhsan da katılır ve Kuvayı Milliye'ye hizmet etmek amacıyla Anadolu'ya geçerler. Ayşe hasta bakıcı Peyami ise çevirici olarak görev yapar. Bu arada hem Peyami hem de Binbaşı İhsan, Ayşe'ye âşık olur. Ayşe kendisini seven ve evlenme teklif eden İhsan'a cevabını ancak İzmir alındıktan sonra vereceğini söyler. Peyami ise sevgisini Ayşe'ye söyleyemez. Bu aşk her ikisi için de ateşten bir gömleğe dönüşür. İhsan ve Ayşe cephede ölürler; yaralanan Peyami, kafasında kalan bir kurşunla Ankara Cebeci Hastanesi'nde "ateşten gömlek" ismini verdiği anılarını yazar. Fakat Peyami, kafasındaki kurşunun çıkarılması üzerine girdiği ameliyatta ölür. Peyami'nin ölümünden sonra doktorlar Peyami'nin notlarını araştırarak Ayşe adında birisinin kolumuda görev yapmadığını ve İhsan isminde birinin de alay komutanı olmadığını fark ederler.

Bu parçada özet verilen romanla aynı konuyu işleyen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Mor Salkımlı Ev*
 B) *Kıralık Konak*
 C) *Yaprak Dökümü*
 D) *Türk'ün Ateşle İmtihanı*
 E) *Dikmen Yıldızı*

8. "Yalnız adam Sartre'ın *La Nausée (Bulantı)* romanındaki tipler başlar: Bu adam kâinatı beğenmez, kâinattaki yerini bulamaz. 1936 sırasında yazılmıştır. Albert Camus'nün *Yabancı'sı* da böyledir: Bu adam her şeye, kendi ıstırabına da yabancısıdır. Sait Faik'teki "yalnız adam" biraz bunlarla ilgilidir. Yalnız adam tipi, modern Fransız edebiyatının bulunduğu bir tiptir. Bu, diğer edebiyatlarda da değişik şekilde vardır."

Edebiyat Dersleri'nde "yalnız adam" tipini Ahmet Hamdi Tanpınar bu şekilde tanımlar. Tanpınar'ın tanımından yola çıkılarak aşağıdaki romanların başkahramanlarının hangisinde bu tipin görüldüğünü söylemek mümkün değildir?

- A) *Aylak Adam* - C.
 B) *Eskici ve Oğulları* - Ali
 C) *Tutunamayanlar* - Turgut Özben
 D) *Huzur* - Suat
 E) *Anayurt Oteli* - Zeynep

2019 AYT

9. Yazar, 1980 sonrası Türk edebiyatının yenilikçi isimlerinden biridir. İlk dönem eserlerinde köy gerçekliğini, köyden kente göçü, çarpık kent ilişkilerini, bu çarpıklığın meydana getirdiği yabancılaşmayı; yabancılaşan bireylerin içsel yolculuklarını ve onların yoksul hayatlarını işledi. Daha önceleri toplumcu gerçekçi bir bakış açısıyla işlenen bu konuları gerçeküstücü bir yaklaşımla ele aldı. *Sevgili Arsız Ölüm*, *Berci Kristin Çöp Masalları*, *Gece Dersleri*, *Aşk İşaretleri*, *Unutma Bahçesi* adlı romanlarında hayatın gerçeklerini gözleme dayalı bir anlayışla halk ürünlerinin anlatım tarzlarından yararlanarak aktardı.

Bu parçada sözü edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Leylâ Erbil
 B) Sevgi Soysal
 C) Latife Tekin
 D) Nazlı Eray
 E) Pınar Kür

2018 AYT

10. Kuşak çatışması, Millî Edebiyat Dönemi Türk romanında yaygın olarak görülen temalardan biridir. Dönem romanlarında kuşaklar arasındaki görüş, duygu ve yaşayış ayrıkları üzerinde durulmuş; bu ayrıklardan kaynaklanan toplumsal çözümler ele alınmıştır.

Bu parçada söz edilen durum, aşağıdaki roman kişilerinin hangileri arasında vardır?

- A) Naim Efendi ile Seniha
 B) Nur Baba ile Celile Bacı
 C) Ahmet Celâl ile Emine
 D) Vehbi Dede ile Rabia
 E) İhsan ile Ayşe

1. Aristokrat bir aileye mensup olan ---- 1852'de İstanbul'da doğmuştur. Öğrenimini bu şehirde yapmış, özel derslerle kendisini yetiştirmeye çalışmıştır. Kırka yakın eserinin yarısı tiyatro türündedir. Kimini şiir, kimini düzyazı, kimini de şiir-düzyazı karışımı yazdığı tiyatroları sahne tekniği bakımından zayıftır. Zaten yazar, tiyatro eserlerini oynamak için değil, okunmak için yazmıştır. *Macera-yı Aşk*, *İçli Kız* önemli eserleri arasındadır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Rezaizade Mahmut Ekrem   B) Namık Kemal
C) Abdülhak Hamit Tarhan   D) Şinasi
E) Ahmet Vefik Paşa

2. **Karagöz oyunu ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?**

- A) Oyunda tasvirleri oynatan kişiye hayalî ya da hayalbaz denir.
B) Oyun, bir imparatorluk olan Osmanlı Devleti'nin toplumsal zenginliğinin hayal perdesine yansımış şekli olarak değerlendirilebilir.
C) Eski kaynaklarda; kol oyunu, meydan oyunu, taklit oyunu, zuhurî gibi adlarla anılmıştır.
D) İlk olarak Şeyh Muhammet Küşterî oyunu oynattığı için oyun perdesine "Küşterî Meydanı" adı da verilmiştir.
E) Deriden kesilen ve "tasvir" adı verilen birtakım şekillerin (insan, hayvan, bitki, eşya vb.) arkadan ışıklandırılmış beyaz bir perde üzerine yansıtılması temeline dayanır.

3. Namık Kemal, tiyatro türünü geliştiren yazarlarımızdan biri olmuş ve Türk edebiyatına birçok oyun kazandırmıştır. Silistre Kalesi'nin savunmasını anlatan ---- adlı oyunu döneminde oldukça dikkat çekmiştir. *Celaleddin Harzemşah* adlı oyunun başına yazdığı ---- ile tiyatronun tanımını vermiş, bu yazıyı ---- *Cromwell* ön sözüne dayanarak kaleme almıştır.

Parçadaki boşluklara sırasıyla aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A) *İntibah - İntibah Mukaddimesi* - Victor Hugo
B) *Vatan yahut Silistre - Celal Mukaddimesi* - Victor Hugo
C) *Zavallı Çocuk - Celal Mukaddimesi* - Dostoyevski
D) *Kara Bela - İntibah Mukaddimesi* - Dostoyevski
E) *Zavallı Çocuk - Celal Mukaddimesi* - Shakespeare

4. **Aşağıdaki yazar - eser eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?**

- A) Reşat Nuri Güntekin - *Çalıkuşu*
B) Musahipzade Celal - *Sönmeyen Ateş*
C) Faruk Nafiz Çamlıbel - *Akın*
D) Sabahattin Kudret Aksal - *Kahvede Şenlik Var*
E) Ahmet Kutsi Tecer - *Köşebaşı*

5. Tanzimat Dönemi sanatçılarının etkisinde kalarak tiyatroyu eğlendirirken ibret veren bir sanat olarak görmüş ve eserlerini de bu doğrultuda yazmıştır. Tiyatrolarının ana perspektifini kadın-erkek ilişkileri etrafında şekillenen aile ilişkileri oluşturur. Oyunlarında aile içinde yaşanan olaylar, kadın-erkek ilişkileri, evlenme-boşanma konusu, bürokrasi ve devlet işleyişi, Batılılaşma olgusu gibi konulara yer verir. Uyarlama konusunda Ahmet Vefik Paşa'dan sonra en başarılı kişidir. Yazdığı oyun türleri; vodvil, komedi, fantezi, mükhele (komedi), müzikli komedyadır.

Bu parçada tanıtılan tiyatro yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İbnürrefik Ahmet Nuri Sekizinci
B) Musahipzade Celal
C) Yaşar Nabi Nayır
D) Haldun Taner
E) Ahmet Kutsi Tecer

6. **Cumhuriyet Dönemi Türk tiyatrosuyla ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?**

- A) Toplumcu gerçekçilik, dışavurumculuk, epik tiyatro ve absürt tiyatronun dönemin oyunlarına yansıdığı görülür.
B) Oyunlarda çok kalabalık kişi kadrosuna rastlanır, oyunlar zamanla birlikte kalabalıklaşır. Bu kişiler toplumun her kesiminden insanları temsil ederler. *Keşanlı Ali Destanı* bunun en güzel örneğidir.
C) Cumhuriyet döneminde kurulmaya çalışılan tiyatrodaki göstermecilik üslup, açık biçim, toplumsal ve siyasal taşlama, müzik-dans-şarkı-taklide dayanan oyun üslubu gibi öğeler kullanılır.
D) Yabancılaşma bu dönemin önemli konularından biridir. İnsanın kendine, çevresine ve topluma yabancılaşması oyunlarda yer alır.
E) Köyler, küçük kasaba çevreleri, fabrikalar, gecekondu anlatılır. Buradaki aile yaşamına yer verilir. Yazarlar dramatik gerilimi arttırmak istediklerinde oyun kişilerini kapalı bir mekânda ele alırlar.

7. Sühens-ı gülistan-ı nezahet
Nihal-i gonce-i bağ-ı zerafet
Söyledikçe sergüzeşti verir bezme letafet
Dinle imdi bende-i acizden bir hoş hikayet

Bu parçada verilen ifadeler aşağıdaki türlerden hangisiyle ilgilidir?

- A) Köy seyirlik oyunları
B) Orta oyunu
C) Karagöz
D) Meddah
E) Tuluat

8. İki perdeden oluşan bu oyun, II. Meşrutiyet'ten 1960'ların sonuna kadarlık bir zaman diliminde Türkiye yakın tarihinde gerçekleşen toplumsal değişimleri Vicdani ve Efraz adlı iki karakterin yaşam hikâyeleri üzerinden anlatır. İki çocukluk arkadaşı olan başkarakterlerden Vicdani, saf, iyi niyetli, dürüst ve uysal bir kişidir. Efraz ise köşe dönücü, iş bitirici, fırsatçı biridir.

Bu parçada konusu verilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Keşanlı Ali Destanı*
B) *Sersem Kocanın Kurnaz Karısı*
C) *Gözlerimi Kapatırım Vazifemi Yaparım*
D) *Körebe*
E) *Canlı Maymun Lokantası*

9. Aşağıdakilerin hangisinde Cumhuriyet Dönemi'ne ait göstermeye bağlı türde eserler bir arada verilmemiştir?

- A) *Elif Ana, Fadik Kız, Hürrem Sultan*
B) *Kösem Sultan, Deli Dumrul, Mikado'nun Çöpleri*
C) *Duvarların Ötesi, Midas'ın Kulakları, Gözlerimi Kapatırım Vazifemi Yaparım*
D) *Ruh Adam, Dikmen Yıldızı, Paydos*
E) *Tohum, Canlı Maymun Lokantası, Sarı Naciye*

10. Yazı hayatına şiirle başlayan yazar, kısa sürede gönlünü oyun yazarlığına kaptırmıştır. *Avcı Karkap* adlı kısa oyununda, avcı ile av arasındaki ilişkiyi sembolik ve metaforik bir düzlemde işlemiştir. *Ayak Parmakları*'nda işe gitmek istemeyen bir memurun sancılarını yine özgün bir üslupla anlatmıştır. *Ak Tanrılar*'da İspanyol-Meksika tarihini tragedya türünde kaleme almış, tarih ile mitolojiden faydalanmıştır. *Kurban* oyununda, köy hayatını, geleneklerin yaptırım gücünü özellikle kadınların varoluş mücadelesi ve kalıplaşmış yazgısına başkaldırması üzerinden anlatmıştır. Bu oyunun özelliklerinden birisi de Medea modelini bir Türk köyüne uygulamasıdır. Türk tiyatrosunun gelişmesine ciddi katkıları olan yazar, tiyatro eserlerinde çok çeşitli konuları başarılı bir şekilde işlemiştir. Türk tarihine, Türk destanlarına, Yunan mitolojisine, Anadolu mitolojisine yer vermiş; Klasik Yunan tragedyalarının tekniklerinden yararlanmıştır. Tiyatroda dil ve üsluba önem veren sanatçı, konuya uygun türlerin yanı sıra dil ve üslubunu da konuya göre belirleyerek dramatik anlatıma ağırlık vermiştir. Klasik tiyatroyu çok iyi bilen sanatçının ilk eseri absürt (uyumsuz) tiyatronun bir örneğidir.

Bu parçada tanıtılan sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Orhan Asena
B) Turan Ofazoğlu
C) Necati Cumalı
D) Güngör Dilmen
E) Turgut Özakman

11. Türk tiyatrosunun önemli oyun yazarlarından biridir. Oyunlarında daha çok geleneksel değerler ve tarihî gelişmeler çevresinde eski İstanbul yaşayışını konu edinmiş, anlatımda güldürü ögesine çokça başvurmuş, Şinasi gibi geleneksel Türk tiyatrosunu hatırlatan bir üslup geliştirmiştir. *İstanbul Efendisi, Bir Kavuk Devrildi, Aynaroz Kadısı* eserlerinden birkaçıdır.

Bu parçada tanıtılan sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Reşat Nuri Güntekin
B) İbnürrefik Ahmet Nuri Sekizinci
C) Halit Fahri Ozansoy
D) Aka Gündüz
E) Musahipzâde Celal

1. Orta oyunu için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Oyun bir meydanda etrafı seyircilerle çevrili yuvarlak bir alanda oynanır.
- B) Orta oyununun iki önemli kahramanı Pişekâr ile Kavuklu'dur.
- C) Mukaddime, muhavere, fasıl ve bitiş bölümlerinden oluşur.
- D) Orta oyununda Frenk, Tatar, Himmet Ağa, Beberuhi gibi tipler vardır.
- E) Muhavere bölümünde arzbar adlı konuşma Kavuklu ile Pişekâr'ın tanışmalarını sağlar.

2. Aşağıdakilerden hangisi Tanzimat Dönemi'nde komedyatüründe yazılmış tiyatro oyunlarından biri değildir?

- A) Çok Bilen Çok Yanılır
- B) Zor Nikâhı
- C) Şair Evlenmesi
- D) Kara Bela
- E) Kibarlık Budalası

3. Tarih de tiyatro da doğrunun, gerçekliğin peşindedir; tarih bilimsel gerçekliğin, tiyatro ise estetik gerçekliğin; ikisi de inandırıcı olmak zorundadır. Tarih bunu kanıtlarla, belgelerle sağlar. Bir tarih kitabı ne denli güzel, ne denli etkileyici, çarpıcı bir üslupla yazılmış olursa olsun, kabul ettirmeye çalıştığı şeyleri nesnel kanıtlara dayandırmıyorsa, tarih bilimi açısından hiçbir değeri yoktur. Oyun yazarı ise dramatik güzelliğin oluşması için gerekli unsurları bir araya getirememişse işlediği ham maddeden başarılı bir oyun çıkaramamışsa isterse en güvenilir belgelere dayansın, kimse umursamaz.

Bu parçada tarih ve tiyatro ilişkisinden bahseden Turan Oflazoğlu'nun bu anlayışla yazdığı oyunlardan biri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tohum ve Toprak
- B) III. Selim Kılıç ve Ney
- C) Ya Devlet Başa Ya Kuzgun Leşe
- D) Ben Mimar Sinan
- E) Fehim Paşa Konağı

4. **Hidayet:** Yeni çıkan şarkılar. Akasyanın Dalları, Zalim Güzel Öldür Beni... Gözlerinin Engininde. Yeni çıkan şarkılar var: Sinekli Dağın Efesi Keşanlı Ali Destanı var.

(Projeğin ışığı Hidayet'i salonu geçiş süresince izlemiştir. Hidayet son sözleri sahnenin merdivenlerini çıkarken söyler. Orada durur, destanın ilk dörtlüklerini okumaya başlar.)

Morgol gömlek giyerdi

Gümüş köstek takardı

Hafif şehla bakardı

Yaktı mı kalpten yakardı

Şerif: (Paravanın arkasından çıkıp ön sahneye gelir. Seyircilere)

Hoş dostum diye başlayım söze.

Hoş olsun beyler kıssamız size

Şu suret Keşanlı Ali'yi gösterir

Destanı var işte her yerde söylenir

Gel gör bakalım neymiş bu destan

On beş fasılda edelim beyan.

Bu parçada epik tiyatronun

- I. Arada bir şarkılar, türküler söylenir; anlatıcılar devreye girer.
- II. Klasik tiyatrodaki gibi seyircinin kendisini oyunun içinde hissetmesi amaçlanmaz, bunun bir oyun olduğu sık sık hatırlatılır.
- III. Seyirci tam bir gözlemci olarak kalır. Acı duymak, sevinmek, coşkulanmak yerine durumlar üzerinde düşünür.

özelliklerinden hangileri görülmektedir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) Yalnız II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

5. (I) 1950 sonrası Türk tiyatrosunda teknik ve konu çeşitliliği bakımından ilerleme sağlanmıştır. (II) Klasik tiyatronun ilkelere uygulanmaya devam edilmiş; sanatçılar trajedi, dram ve komedinin özelliklerinden yola çıkarak yeni oyunlar yazmışlardır. (III) Bu dönem tiyatro yazarları, toplumun her kesiminden insana yer vermiş; konularını şehir, kasaba ve köy yaşamının somut gerçeklerine dayandırmışlardır. (IV) Eserlerinde günlük hayatın içinden kadın, erkek, memur, tüccar ve köylü tiplerine yer vermişlerdir. (V) Bu dönemin tiyatro eserlerinde daha çok soyut anlatıma bir yönelme olmuştur.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlış vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

6. Şehir tiyatrolarının bir sahnesine onun adı verildi. Yine adına, bir meslek eğitim okulu kuruldu. Her ölüm yıl dönümünde, mezarı başında yapılan anma toplantıları, bir gelenek hâline gelmiştir. Özellikle Türk tiyatro ve sinema tarihinde, köşe taşı sayılabilecek bir kişiliktir. Tarihçi ve araştırmacılar, Türk sinema ve tiyatrosundaki belli bir dönemi, “---- Dönemi” olarak tanımlamakta görüş birliği içindedirler.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Afife Jale
B) Orhan Asena
C) Haldun Dormen
D) Gazanfer Özcan
E) Muhsin Ertuğrul

7. Edebiyat yaşamına şiir ve öykü yazarak başlayan sanatçı, 1950 yılından sonraki Türk edebiyatımızın en önemli tiyatro yazarlarından olmuştur. Aldığı ödüller, tiyatroya katkıları ve yazdığı eserler nedeniyle “Türk tiyatrosunun Shakespeare”i olarak anılmış olan sanatçının ilk oyunu *Tanrılar ve İnsanlar*’dır. Eserlerinin konularını tarihten, mitolojiden ve toplumun yaşadığı hayattan seçmiştir. Yerel, ulusal, evrensel, değişik olay ve sorunları gözler önüne sermiştir. *Atçalı Kel Mehmet* adlı oyunuyla TRT’den 1970 yılında TRT Başarı Ödülü’nü almıştır.

Aşağıdaki eserlerden hangisi bu parçada sözü edilen sanatçıya ait değildir?

- A) *Hürrem Sultan*
B) *Tohum ve Toprak*
C) *Ya Devlet Başa ya Kuzgun Leşe*
D) *Ölü Kentin Nabızı*
E) *Cem Sultan*

8. Cumhuriyet Dönemi’nin tanınmış gazetecilerinden ve tiyatro yazarlarından. Oyunlarında gazetecilik mesleğinin kendisine kazandırdığı geniş gözlem imkânlarını başarı ile kullandığı; toplumu rahatsız eden, yadırganan meseleleri usta bir gazeteci gözlemciliği ile sahneye aktardığı görülür. İlk oyunu “Büyük Şehir” 1942-1943 sezonunda İstanbul Şehir Tiyatrosunda sahnelenmiş ve büyük ilgi görmüştür. En tanınmış oyunlarından olan “Paydos” ise yurt dışında sahnelenen ilk Türk piyesi olma özelliğine sahiptir.

Bu parçada sözü edilen tiyatro yazarımız aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sabahattin Kudret Aksal
B) Cevat Fehmi Başkut
C) Vedat Nedim Tör
D) A. Turan Oflazoğlu
E) Recep Bilginer

9. Töreden en çok kadınlar zarar gördüğü hâlde, bazı oyunlarda kadınların aynı zamanda bu töreleri taşıyan ve yeni kuşağa aktaran kişiler olduğu görülmektedir. “Taziye”de Kevsa, “Bir Ölümün Toplumsal Anatomisi”nde Zalha, “Ölümü Yaşamak”ta Aysa Ana, “Bozkır Güzellemesi”nde Halime, bu nitelikteki kadınlardan bazılarıdır.

Bu parçada aşağıdaki sanatçıların hangisinin eserinden söz edilmemiştir?

- A) Nezihe Araz
B) Recep Bilginer
C) Murathan Mungan
D) Oktay Arayıcı
E) Orhan Asena

10. Cumhuriyet Dönemi yazarlarından. Edebiyata şiirle başlayan sanatçı, “Masal” ve “Kıt Kanaat” adlı iki şiir kitabı çıkarmış; sonra tamamen tiyatroya yönelmiştir. Tiyatrolarında yerel, ulusal, evrensel olay ve sorunları gözler önüne sermiştir. Eserlerinde “güç” kavramı üzerinde duran yazar, konu olarak özellikle bireyler arasında dar çevrede geçen hâkimiyet kurma gayretini işlemiştir. *Tanrılar ve İnsanlar (Gılgameş)*, *Tohum ve Toprak*, *Ya Devlet Başa Ya Kuzgun Leşe* tiyatro eserlerinden birkaçıdır.

Bu parçada sözü edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Orhan Asena
B) Turgut Özakman
C) Necati Cumalı
D) Refik Erduran
E) Güngör Dilmen

11. **Aşağıdaki tiyatro eserlerinden hangisi Turan Oflazoğlu’na ait değildir?**

- A) *IV. Murat*
B) *Kösem Sultan*
C) *Töre*
D) *Sokrates Savunuyor*
E) *Genç Osman*

1. PİŞEKÂR – Akşamı şerifleriniz hayrolsun muhterem seyirciler... Hoş geldiniz sefalar getirdiniz... İşte çıktık meydâne, başlıyor oyunumuz inşallah mutlu olur hepimizin sonumuz... Efendim bendeniz bu mahallenin eskisi İsmail kulunuz... Hani ne derler... Sel gider kum kalır, herkes hayattan kendine düşen payı alır... Kim bilir birazdan kimler gelecek, kimler gidecek... Bakalım sine-i devran ne surat gösterecek... Amma benim pehlivanım.
ZURNA – Buyur benim pehlivanım.
PİŞEKÂR – Bu da hesap değil.
ZURNA – Nedir hesabın?
PİŞEKÂR – Burnunu ye kasabın... Fotoğrafçı oyununun taklidini aldım, çal usûl ü ahenk ile... Oyunumuz başlasın erkân ü adâp ile. Tenezzülün seyredenler zevkiyab olsunlar...

Bu parça aşağıdaki bölümlerin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Fasil B) Mukaddime C) Muhavere
D) Bitiş E) Girizgâh

2. **Abdülhak Hamit Tarhan tiyatrosu ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?**

- A) Yarısı manzum ve yarısı da düzyazı olan *Zeynep* adlı bir eseri vardır.
B) *Nazife*, *Nesteren*, *Eşber*, *Tezer*, *Liberte* manzum olarak yazdığı eserlerdendir.
C) Abdülhak Hamit, kendine özgü tiyatro anlayışını *Sardapal* adlı oyunun ön sözünde açıklar.
D) Tiyatroyu bireye yönlendiren ve karakterleri öne çıkaran Abdülhak Hamit, tiyatrolarında sosyal konulara karşı tamamen duyarsız kalmamıştır.
E) *Mâcera-yı Aşk*, *Sabr ü Sebat*, *İçli Kız*, *Duhter-i Hindu*, *Finten* nesir olarak yazdığı eserlerdendir.

3. Tanzimat Dönemi'nde tiyatro yazarları Batı tiyatrosunu özellikle de Fransız tiyatrosunu örnek almışlardır. Moliere, Racine, Corneille ve Hugo'nun etkileri eserlerde görülür. Örneğin ---- adlı eserde Fransız tiyatrosunun etkisi hem konuda hem de teknikte görülmektedir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) *İçli Kız* B) *Zavallı Çocuk*
C) *Celaleddin Harzemşah* D) *Körebe*
E) *Vuslat*

4. **Aşağıdakilerin hangisinde Cumhuriyet Dönemi tiyatrosu ile ilgili verilen bilgi yanlıştır?**

- A) Haldun Taner, Orhan Asena, Refik Erduran, Turgut Özakman ve Nezihe Meriç gibi yazarlar oyunlarının çoğunda kişideki ruhsal baskıları, tedirginlikleri, iç çatışma ve bunalımları toplumsal koşullara bağlarlar.
B) Necati Cumalı, *Susuz Yaz*'da; Yaşar Kemal *Teneke*'de ağa ile köylü arasındaki sorunları ortaya koymuşlardır.
C) Necati Cumalı, Recep Bilginer, Turan Oflazoğlu, Güngör Dilmen kadın sorunlarına değinen yazarlardır.
D) *Midas'ın Kulakları* oyunuyla Güngör Dilmen, *Sokrates Savunuyor* oyunuyla Turan Oflazoğlu efsane ya da tarihe dayanarak çağın eleştirisini yapmıştır.
E) Cevat Fehmi Başkut, *Harput'ta Bir Amerikalı*'da Batı'nın örnek alınacak unsurları ve teknoloji alanında uygulamaların gerekliliği üzerinde durmuştur.

5. **Musahipzâde Celal'in tiyatro anlayışı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?**

- A) Piyeslerinin çoğunun konusunu tarihten almıştır ve bu piyeslerde tarihselliğin içindeki toplumsal hayatı vurgulamaya çalışır.
B) *Alemdar*, *Ceza Kanunu*, *Pembe Köşk*, *Zaptiye Nazırı* gibi eserlere sahiptir.
C) Oyunlarında kahvehane, mahalle, saray gibi çeşitli mekânlarla padişah, çengi, zanaatkar, kadı, hekim, memur, esnaf gibi çeşitli kişileri bir araya getirerek Türk toplumunun çeşitliliğini en ince ayrıntısına kadar işler.
D) Oyunlarında geleneksel tiyatronun izleri vardır. Oyun kişileri, geleneksel tiyatronun kişileriyle paralellik gösterir.
E) Tiplerini genellikle halk arasından seçer. İnce bir alayla tiplerde canlılığı yakalar.

6. Başlangıcından bu yana tiyatrodaki tarih bilgisinden yararlanır. Geçmişte yaşananlar, savaşlar tiyatronun aradığı hareket ve çatışmaları içerir. Olayları yaratan ve yürüten kişiler tragediyaların ve romantik dramaların başkışilerini oluşturur. Yazarlar tarihi anlatmak için tiyatroyu araç olarak kullanırlar. Millî bilinç oluşturmak için tarihî tiyatro yazarlar. Bu amaçla Türk destanlarına ve efsanelerine yönelip konularını buradan alan oyunlara Cumhuriyet Dönemi'nde rastlamak mümkündür.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi konusunu Türk destanlarından alan bir tiyatro oyunu değildir?

- A) *Koçyiğit Köroğlu* B) *Ergenekon*
C) *Tanrılar ve İnsanlar* D) *Ben Anadolu*
E) *Geyikler Lanetler*

7. Tanzimat Dönemi'nde Fransız romantizmin etkisiyle ve dönemin hastalığı olması sebebiyle verem konusuna sıklıkla yer verilmiştir. Birbirine seven iki gencin kavuşamamaları ve sonucunda gençlerden birinin ölmesi Tanzimat tiyatrolarında oldukça fazla işlenmiştir. Victor Hugo'nun tiyatro anlayışını benimseyen Namık Kemal ---- oyununda bu konuya değinirken Recaizâde Mahmut Ekrem, Namık Kemal'i örnek alarak ---- yazar ve Abdülhak Hamit de Namık Kemal çizgisini takip ederek ---- oyununu kaleme alır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) *Vuslat - İçli Kız - Zavallı Çocuk*
 B) *Zavallı Çocuk - İçli Kız - Vuslat*
 C) *Vuslat - Zavallı Çocuk - İçli Kız*
 D) *İçli Kız - Vuslat - Zavallı Çocuk*
 E) *Zavallı Çocuk - Vuslat - İçli Kız*

8. 1960'lardan itibaren tiyatro yazarları toplumsal sorunları işleyen başarılı eserler ortaya koymuşlardır. Haldun Taner; ---- isimli eseri ile geleneksel Türk tiyatrosunun belirleyici özelliklerini, toplumsal ve siyasal bir içerikle birleştiren yeni bir yerli epik tiyatro oluşturmuştur. Oyunların sayısında büyük bir artışın gözlemlendiği bu dönemde oyunların konuları da çeşitlenmiştir. Oktay Rifat ----, Melih Cevdet ----, Nezihe Meriç ---- adlı oyunları ile Türk tiyatrosunun başarılı örneklerini vermişlerdir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) *Keşanlı Ali Destanı*
 B) *Mikado'nun Çöpleri*
 C) *Cengiz Han'ın Bisikleti*
 D) *Sular Aydınlanıyordu*
 E) *Kadınlar Arasında*

9. 1923-1940 dönemi, Darülbeydi ve ona bağlı toplulukların yerli oyunlara ağırlık vermeye öncelikle bir dönemdir. 1920 ve 1930'larda büyük kısmı daha önceki yıllardan tanınan ---- gibi ünlü yazarlar tiyatro eseri yazmaya devam ederler.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) Halit Fahri Ozansoy
 B) Hüseyin Rahmi Gürpınar
 C) Ahmet Rasim
 D) Musahipzade Celal
 E) Reşat Nuri Güntekin

2021 AYT

10. (I) Karagöz ve orta oyunu geleneksel Türk tiyatrosunun belli başlı türlerindendir. (II) Bunlar, önceden yazılmış ve ezberlenmiş metinlere dayanmaktan ziyade gösteriyi ön plana alır. (III) Orta oyununda asıl konunun işlendiği bölüme "fasıl" adı verilirken Karagöz'de bu bölümün adı "muhavere"dir. (IV) Zaman zaman her iki oyuna da müzik eşlik eder. (V) Kişiler açısından bir karşılaştırma yapılırsa Karagöz'deki Hacivat'ın orta oyunundaki karşılığı Pişekâr, Karagöz'ün karşılığı ise Kavuklu'dur.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2018 AYT

11. *Şinasi'nin Şair Evlenmesi* adlı eseriyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kişiler, eğitim düzeylerine göre konuşturulmuştur.
 B) Gülmece yoluyla toplumsal eleştiri yapılmıştır.
 C) Kişilerin adlarıyla sosyal ve kişisel özellikleri arasında bağ vardır.
 D) Batılılaşmanın olumsuz yönlerini yerme amacıyla yazılmıştır.
 E) Tipleştirmeye dayalı bir tiyatro anlayışını yansıtmaktadır.

2021 AYT

12. ----; Batı'nın yalnızca maddeye ve teknik güce olan inancının değil, akla verdiği önemin de eleştirilmesinden yanadır. 1935'te yazdığı ilk oyunu *Tohum'da* görüşünü "her şeyin ve her hadisenin anahtarını ruhta ve göze görünmeyende bulan prensip" olarak tanımlamıştır. *Nam-ı Diğer Parmaksız Salih'te* yüce gönüllülükle düzenbazlığın toplumda yan yana yaşadığını gösterir. *Para'da* ise maddi çıkarlar için her türlü ahlaksızlığı mübah gören bir bankacının kendi hayat felsefesinin kurbanı oluşunu anlatmaktadır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) Cevat Fehmi Başkut
 B) Ahmet Kutsi Tecer
 C) Orhan Asena
 D) Necip Fazıl Kısakürek
 E) Sabahattin Kudret Aksal

1. Akıllı telefon, tablet gibi teknolojik cihazlar günümüzde iyiden iyiye yer ediniyor. Çok yakında hastalara acil müdahale için “Ayaklı Cankurtaran” uygulaması geliyor. “Ayaklı Cankurtaran”, acil hastaların yerini harita üzerinden sesli uyarı mesajıyla saptamada oldukça etkili bir uygulama. Bu uygulamayla ilk yardım çalışanları ile ilk yardım sertifikasına sahip gönüllüler hastalara anında müdahale edebilecek.

Bu haber metnindeki altı çizili bölümlerde aşağıdaki 5N1K sorularından hangisinin cevabı yoktur?

- A) Niçin B) Ne zaman C) Nerede
D) Nasıl E) Ne

2. Ömer Seyfettin; 1914'te yazdığı “Millî Şiirler” başlıklı yazısında dilin gittikçe sadeleştiğine, “aruz”un ihmal edildiğine temas ederek Recaizade Ekrem ile Aka Gündüz’ün ilk şehit pilotlarımız üzerine yazdığı şiirlerini karşılaştırıyor. Ekrem Bey’in “Vatan ey fikr-i âsmân-peymâ” dizesiyle başlayan “Tayyarecilerimiz” başlıklı şiirini halkın anlamayacağını fakat Aka Gündüz’ün “Yaşayan Ölüler” başlıklı “Gökte bulutlara bir yoldaştınız” dizesiyle başlayan şiirini ise herkesin anlayacağını yazıyor. Yazısının devamında Ömer Seyfettin şöyle diyor: “Millî şiirler, millet için yazılır; bir zümre için yazılmaz.”

Bu parçada sözü edilen yazının türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Makale B) Röportaj C) Sohbet
D) Fıkra E) Anı

3. **Aşağıdakilerden hangisi eleştiri türünün özelliklerinden değildir?**

- A) Eleştiri bir sanatın, yazarın, eserin olumlu ve olumsuz yönlerini ortaya koymaktır.
B) Eleştiri, sanat yapının veya yazarın hak ettiği değeri kazanmasını sağlar.
C) Eleştiri; yazıldığı dönemin sosyal, siyasal ve edebî görüşünü ortaya koyar.
D) Eleştiri sayesinde sanatçı daha nitelikli eserler meydana getirmeye çalışır.
E) Eleştiri, olumsuzlukları ortaya koyduğu için nesnel değerlendirmeler yapılmasını sağlar.

4. **Aşağıdakilerden hangisi bir makaleden alınmış olamaz?**

- A) Mutlak sıfıra nasıl ulaşabilir veya yaklaşabiliriz? Termodinamiğin ikinci yasası bize, ısının sıcak bir cisimden soğuk bir cisme kendiliğinden akacağını ancak “yardım edilmeden” ters yönde akmayacağını söylüyor.
B) Bir kabın içine bir miktar gaz koyulup ısıtılırsa gazın basıncı artar, basınç dediğimiz şey aslında gaz moleküllerinin kabın duvarlarına çarpmasıdır ve sıcaklık arttıkça moleküllerin hızı arttığından bu çarpma da fazlalaşır.
C) Modern teknolojinin en çarpıcı etkilerinden biri, zengin ve yoksul uluslar arasındaki uçurumu derinleştirmesidir. Açları doyurmak pek kârlı değil. İnsanın insandan esirgediği insaniyet, binlerce insanın açlıktan ölmesine yol açıyor.
D) Eski çağlarda gerçekleşen yanardağ faaliyetlerinin kalıntılarını incelerken jeologlar; dünyanın farklı bölgelerinde, içerikleri birbirine çok benzeyen ve en bol elementlerden olan silikon ve magnezyum içeren lav örnekleri buldular.
E) Ultrasonik uygulamaların pek çoğu iki olgudan yararlanır. İlki, ultrasonik bir ses dalgasının iki maddeyi birbirinden ayıran yüzeye ulaşır ulaşmaz geri yansımadır. Bu etki, hem mühendislikte hem de tipta kullanılan kusur dedektörünün temelini oluşturur.

5. Fazıl Hüsni Dağlarca’nın son eseri “Üç Şehitler Destanı” 1949 yılında İstanbul’da basılmış. Yüz kuruşa satılan altmış iki sayfalık bir kitap bu. İkinci İnönü Savaşı sırasında Üç Şehitler Tepesi’nin nasıl altı kere kazanılıp kaybedildiğini anlatıyor. Çoğu, üç kıta ve altı dördlük arasında değişen kırk dokuz parçadan meydana gelmiş. Bir iki istisna bir yana, bütün kıtalar dörder dizelik. Bu dizelerin birinciyle üçüncüleri sıra ama ikincileriyle dördüncüleri her zaman uyaklı.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Sanat yapma kaygısıyla edebî sanatlara başvurulmuştur.
B) Bir eser hakkında öznel yorumlar yapılmadan bilgi verilmiştir.
C) Eleştirmen bilgi verirken kendi duygularından kurtulamamıştır.
D) Eserin olumsuz yönleri gözler önüne serilmiştir.
E) Eserdeki kişiler hakkında ayrıntılı değerlendirme yapılmıştır.

6. Karacaoğlu'nı, Pir Sultan Abdal'ı ben de severim ama onları yükseltmek için Fuzûlî'nin, Baki'nin Nedim'in, Şeyh Galip'in hatta Enderunlu Vâsıf'ın alçaltılmasına, kötülenmesine dayanamam. Karacaoğlu da büyük şairdir, Fuzûlî de büyük şairdir. Bak ne diyorsun: "Halk edebiyatının ruhu samimiliktir."

Bu parça aşağıdaki yazı türlerinin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Fıkra B) Günlük C) Makale
D) Eleştiri E) Sohbet

7. **Makale ve deneme türleri ile ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?**

- A) Hem makale hem de denemede konu sınırlaması yoktur.
B) Makalede düşünceler kanıtlanmak zorunda iken denemede kanıtlanmak zorunda değildir.
C) Makalede ciddi, bilimsel; denemede ise samimi bir dil vardır.
D) Hem makale hem de deneme, alanında uzman kişilerce yazılan türlerdir.
E) Makalelerde kesin yargılara varılırken denemelerde kesin yargılara varılmaz.

8. **Muhabir** – Önce günlüklerinizden başlayalım. Ne zaman günlük tutmaya başladınız?

Birsel – Ben ilk 1949 yılında günlük yazmaya başladım. O zamanlar "Beş Sanat" adında bir edebiyat dergisi çıkardı. İlk günlüğümü de bu dergide yayımladım. Sonradan çeşitli dergilerde çıktı. Özellikle Naim Tiralî'nin çıkardığı "Yenilik" dergisinde, daha sonra da Hüsamettin Bozok'un "Yeditepe"sinde... 1955 yılında Bozok, bunları "Günlük" adıyla yayımladı.

Muhabir – O zamanlar sizden başka günlük yazarlar var mıydı?

Birsel – Benden dört yıl sonra Ataç başlamıştı günlüklerine. Benim günlüğüm Cumhuriyet Dönemi'nin ilk edebiyat günlüğüdür.

Bu metin için

- I. Dil göndergesel işlevde kullanılmıştır.
II. Tartışmacı anlatımdan yararlanılmıştır.
III. Soru-cevap tarzında oluşturulmuştur.
IV. Amerikan röportajına örnektir.

İfadelerinden hangileri söylenebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

9. Divan edebiyatında roman yoktur. Neden olsun ki... Osmanlı toplumunun romana ihtiyacı da yoktur, roman olacak hayatı da... Batı'ya öykünerek yazılan ilk romanlarımıza bakınız, ne kadar heyecansız. Sizce neden? Çünkü entrika, suç, polisiye olay vb. çok yok. Yani roman için malzeme yok.

Bu parça aşağıdaki yazı türlerinin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Deneme B) Makale C) Fıkra
D) Eleştiri E) Sohbet

10. Bu bayram, dilimizin bir kelime kaybettiğine iyice inandım. "Tandır" gibi, "kağnı" gibi artık yaşanan hayatta yeri kalmamış şöyle böyle bir kelime değil; zarif, ince, medeni bir kelime. Kapıyı çalan çöpçünün pos bıyıkları arasında onu aradım. Yok!.. Bahşışını alan bekçinin kavlak dudaklarından onu bekledim. Yok!.. Bakkalın çırağından, sebzececinin yamağından, kasabın oğlundan onu işitmek istedim. Yok!.. İpek mendilini alan oğlan, eşarabını kıvrıran kız, iki buçukluğu cebine indiren manav, üç gün kapımızı kim çaldıysa hediyesini kim aldıysa bana o beklediğim kelimeyi vermeden gitti! Tramvayda, ayakta kalmış bir kadına yerinizi veriyorsunuz; yüzünüze, burun delikleriyle yüksekte bir bakış! Ve hiçbirinin dilinde aradığınız o ince, o kibar, o insanı insan yapan güzel kelime yok!

Bu parça aşağıdaki yazı türlerinin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Deneme B) Fıkra C) Söyleşi
D) Anı E) Öykü

11. I. Uydurulmuş haber
II. Bir haberi yalanlama
III. Gazetelerin birinci sayfasındaki logonun üzerinde kullanılan başlık
IV. Haber metninden daha büyük harfli puntolarla dizilen, başlıktan sonra yer alan haber ayrıntısı

Numaralanmış ifadeler aşağıdakilerle eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) Tekzip
B) Asparagas
C) Tiraj
D) Sürmanşet
E) Spot

1. Aşağıdaki açıklamalardan hangisi ayraç içindeki terimle uyuşmamaktadır?

- A) Toplumu ilgilendiren, etkileyen bir olay, olgu veya düşünce ile ilgili yayın organlarınca verilen bilgi (haber)
- B) Basın veya yayın organlarına haber toplayan, bildiren veya yazan kişi (muhabir)
- C) Gazete, dergi, kitap vb. yazılı kaynaklarda sayfanın yukarıdan aşağıya doğru ayrılmış olduğu dar bölümlerden her biri (sütun)
- D) Gazete veya dergilerde gündelik konuları bir görüş ve düşünceye bağlayarak yorumlayan yazı türü (köşe yazısı)
- E) Bir haberin yanlışlığını ortaya koymak için o haberin muhataplarının gazeteye gönderdikleri yalanlama metni (asparagas)

2. Giriş bölümünün şaşırtıcı bir paragraf olduğu, en son söylenmesi gereken kelimelerin en başta söylendiği röportajlar ---- olarak adlandırılır.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Amerikan röportajı
- B) Alman röportajı
- C) belgesel röportaj
- D) kurgusal röportaj
- E) konuşmaya dayalı röportaj

3. Eğribozlu Mehmed Arif Bey tarafından çıkarılan ve edebiyat tarihimizde ilk resimli gazete olarak bilinen gazete aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Ceride-i Havadis*
- B) *Muhbir*
- C) *Âyine-i Vatan*
- D) *Tercüman-ı Hakikat*
- E) *Tasvir-i Efkâr*

4. Aşağıdaki eserler türleri bakımından gruplandırıldığında hangisi dışta kalır?

- A) *Edebiyat Üzerine Makaleler*
- B) *Eşref Saat*
- C) *Türkleşmek, İslamlaşmak, Muasırlaşmak*
- D) *Evrak-ı Eyyam*
- E) *Günlerin Getirdiği*

5. 1898'de İstanbul'da doğan ----, Cumhuriyet Dönemi yazarlarındandır. 1921'de Nişantaşı Lisesinde başlayan öğretmenlik hayatını 1945'e kadar sürdürmüştür. Daha sonra Cumhurbaşkanlığı Mütercimliğinde çalışmıştır. Edebiyat dünyasına *Dergâh* dergisinde yayımladığı yazılarıyla adım atmıştır. Türkçenin özleşmesine öncülük etmiştir. ---- adlı eserinde 1941-1953 arasında gazetelerde yazdığı sohbet türündeki yazılarını toplamıştır. Eleştiri, deneme ve çevirileri de bulunan yazar, eserlerini *Günlerin Getirdiği, Karalama Defteri, Günce, Okuruma Mektuplar, Söz Arasında* gibi eserlerinde toplamıştır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Ahmet Rasim - *Falaka*
- B) Nurullah Ataç - *Söyleşiler*
- C) Şevket Rado - *Eşref Saat*
- D) Ahmet Haşim - *Bize Göre*
- E) Peyami Safa - *Söyleşiler*

6. Deneme türünde eser veren ve Montaigne'nin denemelerini Türkçeye kazandıran ---- başta Fransız edebiyatı olmak üzere, Batı edebiyatından yaptığı çevirilerle Cumhuriyet kültürünün oluşmasını ve hümanist (insancıl) çizgiye oturmasını sağlamıştır. Kendi denemelerini "Mavi ve Kara" adıyla kitaplaştırmıştır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Nurullah Ataç
- B) Cemil Meriç
- C) Sabahattin Eyüboğlu
- D) Suut Kemal Yetkin
- E) Mehmet Kaplan

7. Türk edebiyatında ilk mülakat örnekleri döneminin ünlü sanatçılarıyla yaptığı görüşmeleri çeşitli dergi ve gazetelerde yayımlayan ---- tarafından verilmiştir. Yazarın 1918 yılında yayımlanan "Diyorlar ki" adlı eseri "Edebî Ziyaretler ve Mülakatlar" başlıklı yazılarının kitap hâline getirilmiş şeklidir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Hikmet Feridun Es
- B) Mustafa Baydar
- C) Gavsî Ozansoy
- D) Yaşar Kemal
- E) Ruşen Eşref Ünaydın

8. (I) Makale, gazetecilikle birlikte gelişen bir türdür. (II) Edebiyatımızda ilk makale Servetifünun Dönemi'nde yayımlanmıştır. (III) Şinasi tarafından *Tercüman-ı Ahvâl* gazetesinde yazılmıştır. (IV) Namık Kemal, Ziya Paşa, Ahmet Mithat Efendi gibi yazarlar, bu türde metinler yazmışlardır. (V) Daha sonra dergilerde de yayımlanmaya başlayan makale türü, ülkemizde bilimin gelişmesi ve bilimsel kuruluşların sayısının artması ile gelişmiştir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Sizin için günün en iyi saati hangi saattir hiç düşündünüz mü? Şair tabiatlı olanlar akşam saatlerini severler. Güneşin batışı insana tuhaf bir hüznün verir. En çok kendi kendimizle kaldığımız saatler giden günün arkasından gecenin ağır ağır geldiği, daha doğrusu gündüzlerin bizleri gecelere devrettiği o saatlerdir. Kuşlar o saatlerde neden telaşlıdır, pek bilmem ama tabiat yavaş yavaş durulur; etrafla beraber insanın ruhuna da bir sessizlik çöker. Sonra gece, o ucsuz bucaksız gece, kendi hayatını sürmeye başlar. Evet, şair tabiatlı olanlar akşam saatlerini severler. Yemek düşünceleri de öğle saatlerini. Dünya nimetlerinin lezzetlerine kendilerini kaptırmış olanlar öğle vaktinin gelmesini ipe çekerler. Öğle yemeğinden sonra gelen rehabetin tadı hiçbir gece uykusunda bulunmaz. Ama yaş ilerledikçe insanlar sabah saatlerini sever olur. Dünyayı sabahın saat beşinde; kurtlar, kuşlar henüz uyanmadan tabiat daha mahmurken seyretmek ancak o yaşlarda tadına varılır zevklerdenidir.

Bu parçada sohbet türünün

- I. Yazarın kişisel düşünceleri ağırlık kazandığı için öznel bir dil vardır.
II. Yazar, düşüncelerini kanıtlamaya çalışmaz.
III. Mizahi fıkralardan, atasözlerinden veya anekdotlardan, şiirlerden kesitler verilebilir.
IV. Yazar kendine veya okuyucuya sorular yöneltebilir ve bu sayede yazıyı canlı ve akıcı tutabilir.
V. Samimi bir dil ile okuyucuyla karşılıklı konuşma havasında yazılır.

özelliklerinden hangisi yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Yazmakla yaşamak arasındaki zıtlık veya kopukluk Batılı düşünce ve edebiyat hayatının bir özelliğidir. Türkiye'yi de Batılı düşünce ve edebiyat çemberi içinde kabul etmek gerektiğine göre bizim ülkemiz için de bu zıtlık geçerlidir. Batılı hayat içinde yaşama ve yazma arasındaki zıtlık anlaşılacak bir olay değildir. Çünkü Batı düşüncesi insanı maddi ve manevi olmak üzere temel bir ayrıma tabi tutmuştur.

Bu parça aşağıdaki yazı türlerinin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Deneme B) Fıkra C) Makale
D) Söyleşi E) Eleştiri

11. — İlk ödülünüz neydi? İlk defa ne zaman ödül aldınız?

— O sene iki ödül aldım. Hangisini önce hangisini sonra aldım, bilmiyorum. 1956'da *Varlık* dergisi bir ödül koydu, roman ödülü. İlk ödülüm bu sanıyorum.

— Neydi?

— *İnce Memed* için. Jüri fevkalade bir jüriydi. Hiç aklımdan geçmiyordu bana verecekleri, ilk romanıma verecekleri. Bir sabah baktım ki *Cumhuriyet* gazetesinde, Varlık ödülü bana verilmiş. Yakup Kadri, Reşat Nuri Güntekin, Ahmet Hamdi Tanpınar, Nurullah Ataç, Suut Kemal Yetkin, Selahattin Batu... Hepsi aklıma gelmiyor. Müthiş bir jüri... Sadece iki kişi bana vermemişti. Muhtar Körükçü, Kemal Tahir'e vermişti. Bekir Sıtkı Kunt da -bir hikâyeci ve hâkimdi- Orhan Hançerlioğlu'nun romanına vermişti. Yedi jüri bana vermişti. Ondan sonra *Dünyanın En Büyük Çiftliğinde Yedi Gün* ile Gazeteciler Cemiyeti Ödülü'nü aldım.

Bu parçaya göre mülakat türü için hangisi söylenemez?

- A) Ele alınan konu için belge niteliği taşır.
B) Ciddi bir üslup ve seçkin bir dil hâkimdir.
C) Görüşülen kişinin daha çok tanınmasını sağlar.
D) Adı geçen başka kişiler hakkında bilgi verir.
E) Soru-cevaplara dayalı bir türdür.

12. Nâzım Hikmet'in "Taranta Babu'ya Mektuplar" adlı eseri; dramatik bir örgü içinde güncel, kişisel, yerel bir olaya tarihsel, toplumsal ve evrensel bir anlam kazandırır çünkü bu olayı tarihî maddecilik görüşüyle yansıtır, güncelin altında yatan sınıf çatışmasını yakalar.

Bu parça hangi tür eleştiriye örnek olabilir?

- A) Eserle dış dünyaya dönük eleştiri
B) Sanatçıya dönük eleştiri
C) Esere dönük eleştiri
D) Ruh bilimsel eleştiri
E) Okura dönük eleştiri

1. Tanzimat Dönemi'nde yazılan ilk romanlar romantizmin etkisiyle kaleme alınmıştır. Ayrıca Tanzimat Dönemi'nde Batı'dan yapılan ilk çeviri romanlar ağırlıklı olarak romantizmin ürünleri olan eserlerdir. Hâl böyle olunca Osmanlı son dönemlerine denk gelen bu zamanlarda roman okurlarının romantizmin karamsar ve melankolik havasına kendilerini kaptırdıkları görülmür. Tabii ki bunda, o zamana kadar destanları, halk hikâyelerini, menkıbeleri gerçekte yaşanmış gibi okuyan ve anlatan bu insanların roman kurgusu karşısında kendilerini tam bir gerçeğin içinde zannetmeleri yatmaktadır.

Bu parça aşağıdaki yazı türlerinin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Makale B) Fıkra C) Deneme
D) Eleştiri E) Söyleşi

2. Divan şiirinde hiciv, halk şiirinde taşlama olarak bilinen ---- türünün ilk örneği, Namık Kemal'in *Lisân-ı Osmanînin Edebiyatı Hakkında Bazı Mülâhazâtı Şâ mildir* yazısıdır. Türk edebiyatında bu türde yayımlanan ilk eser, yine Namık Kemal'in ---- adlı kitabıdır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A) Makale - *Mukaddime-i Celal*
B) Eleştiri - *Tahrib-i Harabat*
C) Sohbet - *Şiir ve İnşa*
D) Fıkra - *Evrak-ı Perişan*
E) Yergi - *Takip*

3. Aşağıdakilerin hangisinde eser, tür ve yazar eşleştirmesinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) *Bu Ülke* - deneme - Cemil Meriç
B) *Bize Göre* - makale - Ahmet Haşim
C) *Mavi Sürgün* - anı - Halikarnas Balıkcısı
D) *Tek Adam* - biyografi - Şevket Süreyya Aydemir
E) *Sözden Söze* - deneme - Nurullah Ataç

4. Tekirdağ'da lise 2. sınıf öğrencisi Ayşenaz, sütleğen bitkisi kullanarak hazırladığı ısıya ve kırışmaya dayanıklı kumaş ile Uluslararası Bilim Proje Olimpiyatları mühendislik kategorisinde 2.lık ödülü aldı.

Ailesi çiftçi olan Ayşenaz, sütleğenin oksijeni azalttığını öğrenince bundan ısıya dayanıklı kumaş elde edilebileceğini düşündüğünü belirterek, "Yanmazlık testi yaptım ve ilk olarak kumaşın ilk 14 saniyede alev aldığını gördüm. Normal bir kumaş 10 saniyede alev alıyor. Bunun günlük hayatımıza faydası; itfaiyecilerin giydiği kıyafetlerin içinde 'imbentin' denilen kimyasal madde var, bu madde de cilt üzerinde kanser yapabilecek bir etkiye sahip ve kızarıklıklara yol açıyor. Benim üzerinde çalıştığım sütleğen bitkisi özünü uygulayarak geliştirdiğim kumaş ise doğada maliyeti az olan ve kanser riski olmayan bir kumaş."

Verilen haber metninde aşağıdaki 5N1K ilkelerinden hangisine yer verilmemiştir?

- A) Ne B) Nasıl C) Neden
D) Nerede E) Ne zaman

5. Edebiyatımızda kimi makaleler kimi edebî dönemler için âdeti bir işaret fişegidir. Bu makalelerin yayımlanması ait olduğu edebî dönemin başlangıcı olmuştur. Bir döneme mensup bir kişinin değil bütün bir dönemin edebî anlayışını yansıtmaları da bu makalelerin misyonuna katkı sağlamıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu açıklamada sözü edilen makalelerden biridir?

- A) *Edebiyat ve Hukuk* B) *Yeni Lisan*
C) *Şiir ve İnşa* D) *Tahrib-i Harabat*
E) *Zemzeme*

6. Asık suratlı insanlardan hoşlanır mısınız desem tabii bana gülersiniz. Zaten ben de biraz gülmeniz için söze böyle başladım. Güler yüze ve gülmeye dair olan bu konuşmayı asık suratla dinlemenizi istemem tabii. Konuşurken söze başladığınız sırada karşınızdakinin kaşlarını çatıldığını, asık bir suratla sizi dinlediğini görürseniz konuşmak hevesiniz kırılır. Lafı kısa kesip bu tatsız sohbeti bir an önce bitirmeye bakarsınız. Bir de karşınızdakinin sizi güler yüzle dinlediğini hatta araya biraz da tatlı söz karıştırarak sohbele renk verdiğini göreceksiniz konuşurken konuşmanız gelir.

Bu parça aşağıdaki edebî türlerin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Deneme B) Makale C) Sohbet
D) Eleştiri E) Fıkra

7. (I) Bilimsel bir tezi savunma amacıyla alanında uzman kişilerce yazılan bilimsel makalelerde söz oyunlarına ve kapalılı ifadelerle yer verilmez, düşünceler doğrudan aktarılır. (II) Kelimeler genellikle temel anlamlarında kullanılır, bilimsel terimlere yer verilir. (III) Öğretme ve bilgilendirmenin amaçlandığı açıklayıcı anlatımla bir düşünceyi çürüterek yerine karşı düşünceyi yerleştirmenin amaçlandığı tartışmacı anlatım biçimleri hâkimdir. (IV) Makalenin bilimsel yeterliliğine zarar gelmemesi için uzun alıntılardan ve alıntılara sıkça başvurılmaktan kaçınılır. (V) Başkalarına ait düşüncelerin, sözlerin, verilerin, yapıtların tümünü ya da bir bölümünü kaynak göstermeden kullanmaya tekzip denir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisinde verilen bilgi yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Şinasi'nin *Tercüman-ı Ahvâl* gazetesinde yayımlanan ---- Türk edebiyatında ilk makale örneğidir. Hüseyin Cahit Yalçın'ın Fransızcadan çevirdiği, *Servetifünun* dergisinin kapatılmasına sebep olan ---- adlı makale ile Ömer Seyfettin'in *Genç Kalem* dergisinde yayımlanan, Millî Edebiyat'ın dil anlayışını ortaya koyan ---- makalesi türün tanınmış örneklerindendir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) *Müntehabat-ı Eş'arım - Kavgalarım - Türklük Mefkuresi*
 B) *Tercüman-ı Ahvâl Mukaddimesi - Edebiyat ve Hukuk - Yeni Lisan*
 C) *Tercüman-ı Ahvâl Mukaddimesi- Kavgalarım - Türklük Ülküsü*
 D) *Müntehabat-ı Eş'arım - Edebiyat ve Hukuk - Türklük Mefkuresi*
 E) *Sarf Mecmuası - Kavgalarım - Yeni Lisan*

9. İşte, bir hikâye ortasında ölümün ve hayatın şiiri. Burada Sait Faik âdetâ ölen dülger balığının ta kendisi olmuştur. Ölüm duygusu ve düşüncesi, insanlarda yaşama sevincini ve varlığın güzelliği şuurunu kuvvetli surette artırır. Biz Sait Faik'in çağdaşları olan Cahit Sıtkı ve Orhan Veli'de de aynı karşıt duygulara rastlarız. Bu duygu tarzı, estetiğin karşıtların dengesi prensibine de uyar ve bu yazarların eserlerinin iç yapısını açıklar.

Sait Faik, diğer hikâyelerinde olduğu gibi bu hikâyesinde de çevreye geniş yer verir. Yaşamak, çevreye uymak, çevre ile canlı münasebetler kurmak demektir. Dülger balığı kendi çevresinde mesuttur, çevresini değiştirdi mi ölür.

Bu parçanın aşağıdaki yazı türlerinden hangisine ait olduğu söylenebilir?

- A) Deneme B) Fıkra C) Eleştiri
 D) Makale E) Söyleşi

10. I. Mülakatın ve röportajın alanı görüşülen kişiyle sınırlıdır.

II. Mülakat esas olarak mülakat yapılan kişiye sorular sorularak gerçekleştirilir. Röportajda ise muhataplara soru sormayla beraber bir olayı öyküleme, izlenim ve betimlemelere yer verme de söz konusudur.

III. Mülakatta bir kişiyi sorulara verdiği cevaplarla tanıtmak amaçlanır. Röportajda ise bir olayı sorgulamak, bir gerçeği ortaya koymak suretiyle kamuoyunu aydınlatmak amaçlanır.

Mülakat ile röportajın karşılaştırıldığı numaralanmış cümlelerden hangilerinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve III
 D) II ve III E) I, II ve III

11. Sait Faik'in "Hişt, Hişt" adlı öyküsünü inceleyen bir eleştirmen, öyküyü şöyle yorumlar:

"Hişt diyen kim? Okurken, biz de öykü kişisiyle, sonra bahçıvanla birlikte, arıyoruz. Bu konuda metnin doğrudan doğruya ilettiği varsayımları izliyoruz. Arkadan seslenen biri mi? Devedikenleri, karabaşlar, yapraklar mı? Kuş mu, yılan mı, tosbağa mı, kirpi mi? Çalılar arasında saklanan biri mi? Eşegin otları yerken çıkardığı ses mi 'hişt!?' Öykü kişininin düştüğü zihinsel bir yanılsama mı? Öykü kişisi kendi kendine mi 'hişt!' diyor boyuna? Bahçıvan mı? Papazın oğlu mu? Okumamız boyunca metnin sözcükleriyle bilincimizde uyarılan bu soruların yanıtı hep açık kalıyor. Öykü kişisi için de öyle. Bir ara kendi kendine 'hişt!' demeye karar vermesi daha da karmaşılaştırıyor durumu bizim için. Öyküdeki kişi sanki vazgeçiyor 'hişt!' diyeni aramaktan. Bahçıvanla söyleşirken bir an işi şakaya vuruyor bu konuda. Metinde dile getirilen bir dizi varsayımdan bir çıkarsama yapma işi okura kalıyor. (...) Metinle, dolayısıyla da yazarla bir şeyi paylaşıyoruz. Biz de işitiyoruz 'hişt!' çağrısını. Metin, yeni bir deney eklemiş oluyor yaşamımıza. Metnin, daha ilk anda seslenerek okuru içine çekiverdiği soru-yanıt zinciri bu deneyi noktalanıyor."

Bu parçada eleştirmenin izlediği eleştiri türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Esere dönük eleştiri
 B) Okura dönük eleştiri
 C) Yazara dönük eleştiri
 D) Topluma dönük eleştiri
 E) Yapısalcı eleştiri

1. 1922’de Yunanlılar Söke’yi işgal etmişler. İtalyanlardan kaçmadık, Yunanlılardan kaçtık. Altı ay Muğla’da kaldık. Yunanlılar evi karargâh olarak kullanmışlardı. Ne var ki içinde ne var ne yok götürmüşler, tam takır bırakmışlardı. Annemin eserlerinden birini bodrumda bulmuştuk. Bu resim değildi. Yine atlas üzerine siyah ipekle işlenmiş, sülüs yazılmış bir beyit. Bu beyit olduğu gibi aklımdadır. Aynen şöyledir: Hak perestim arzı ihlas ettiğim dergâh bir / Bir tevhidden nefes ayırlamadım Allah bir.

Bu parçayla ilgili aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılamaz?

- A) Bir anıdan alınmıştır.
B) Savaşın doğurduğu acı eleştirilmiştir.
C) Öyküleyici anlatımdan yararlanılmıştır.
D) Olaylar birinci kişi ağzından anlatılmıştır.
E) Açık, sade, içten bir anlatımı vardır.
2. Gezilen yerlerin ayrıntılı bir şekilde anlatılması Türk edebiyatında çok eski bir gelenektir. Divan edebiyatında ---- adıyla bilinen gezi yazıları sadece edebiyatımız açısından değil tarih, coğrafya ve halk bilimi için de oldukça önemli ve zengin bir hazinedir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki terimlerden hangisi getirilmelidir?

- A) vakayiname   B) tezkire   C) antoloji
D) siyer   E) seyahatname

3. Yirmisekiz Çelebi Mehmet Efendi’nin kaleme aldığı, gezip gördüklerini anlattığı sefaretnamesinde; dönemin Fransa’sı hakkında önemli bilgiler verilirken iki toplum arasındaki farklılıklar da Mehmet Efendi’nin bakışıyla anlatılmaktadır. Sefaretname’de az da olsa mukayese yoluyla anlatımlara yer verilmiştir. Mukayese edilen yerleri, Paris’in saray ve bahçelerini, halı ve ayna imalathanelerini, seralarını, rasathane, matbaa, kilise, kale ve istihkâmlarını, opera ve apartmanları ile Parisli kadınları tasvir ettiği eseriyle Lale Devri’nin dinamiklerini oluşturmuş ve Osmanlı’da, Batı’ya ait sosyokültürel etkiler kısa sürede kendini göstermiştir.

Bu parçadan hareketle “Fransa Sefaretnamesi” hakkında aşağıdakilerden hangisi kesinlikle çıkarılamaz?

- A) Fransa hakkında bilgi verilmektedir.
B) Karşılaştırmalı bir anlatım söz konusudur.
C) Fransa ve Osmanlı şehirleri karşılaştırılmıştır.
D) Gezilen şehirler betimlenmiştir.
E) Bu eserle Osmanlı’nın Batı yaşantısı hakkındaki bilgisi artmıştır.

4. **Aşağıdaki dizelerden hangisi biyografik / otobiyografik bir içeriğe sahip değildir?**

- A) Ben İsmet Özel, şair, 40 yaşında.
Her şey ben yaşarken oldu, bunu bilsin insanlar
ben yaşarken koptu tufan
ben yaşarken yeni baştan yaratıldı kâinat
- B) Yüksek bir soydandı
İslam’la onurlandı
Kısaküreklerden
Aslen Maraşlı
- C) Ben Orhan Veli
“Yazık oldu Süleyman Efendiye”
Mısra-i meşhurunun mübdii
Duydum ki merak ediyormuşsunuz,
Hususi hayatımı,
Anlatayım:
Evvela adamım, yani
- D) Seni boydan boya sevmişim,
Ta Kars’a kadar Edirne’dan.
Toprağını, taşını, dağlarını
Fırsat buldukça övmüşüm.
- E) 1902’de doğdum
doğduğum şehre dönmedim bir daha
geriye dönmeyi sevmem
üç yaşımda Halep’te paşa torunluğu ettim

5. 10 Teşrinievvel

Bu sabah alaya hareket ettik, karargâha ancak öğleden sonra ulaşabildik. Henüz çadırlar kurulmadı. Ben çok yorgunum. Üstelik biraz da başım ağrıyor. Nasıl ağrımasın? Yoldaki molada elimize iki gün öncesine ait bir gazete parçası geçmişti ve orada okuduğumuz bir haber savaşın tüm seyrini değiştirecek türdendi.

Bu parça aşağıdaki metin türlerinin hangisinden alınmıştır?

- A) Anı
B) Mektup
C) Günlük
D) Biyografi
E) Gezi yazısı

6. Şimdi Vaniköy'ünden geçtikçe bunlar gözümün önünde canlanıyor. Bursalı Rıza Efendi'nin yalısındaki ders odamızı görüyorum. Sonraları Beyazıt'ta mürekkepçilik ve mühreli kâğıtçılık ettiğini gördüğüm hocamızın duvarda asılı falaka değneğini hatırlıyorum. Kargacık burgacıkla son bulan elifba dersimizi, Rıza Efendi'nin yalısındaki ihtiyar ayvazı, beni mektepten almaya gelen lalam Halil Ağa'yı düşünüyorum. Halil Ağa babamın da lalasıydı, evde ailemiz üyelerindendir gibi teklifsizdi ve beni gözü gibi severdi. İşte bu emektar Halil Ağa ile ömrümde ilk "matbaa"yı gördüm.

Bu parçada aşağıdaki edebî türlerden hangisine ait özellikler ağır basmaktadır?

- A) Anı B) Sohbet C) Deneme
D) Gezi yazısı E) Otobiyografi

7. Edebiyat, sanat, spor, politika, bilim, iş vb. alanlarda başarılı, tanınmış kişilerin doğumlarından itibaren yaşam evrelerini anlatan yazı türüne "biyografi" denir. Biyografisi yazılan kişiler, özgün ve ilgi çekici yönleriyle ele alınıp incelenirken bir yandan da gerçeklerin üzerinde önemle durulmalıdır. Bu nedenle biyografi yazarının hayatını yazacağı kişiyle ilgili bütün kaynakları ve belgeleri incelemesi gerekmektedir. Biyografi türünün ilk örneklerine eski Yunan kaynaklarında rastlanmaktadır. Türk edebiyatındaki ---- bu türün özelliklerini taşıyan ilk eserlerdir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) divanlar B) menakıbnameler
C) salnameler D) münşeatlar
E) şuara tezkireleri

8. Yahya Kemal, 1902'de on yedi yaşlarında Üsküp'ten İstanbul'a gelmiş, bir sene burada kalmış, galiba Sarıyer'de oturmuş ve bir müddet Robert Koleje devam etmişti. O zamanki matbuatın Baba Tahir'i ile biraz görüşmüş ve onun neşrettiği "İrtika" ve "Musavver Malumât" mecmualarında, Agâh Kemal ismiyle bazı manzumeler neşretmişti. Hatırlıyorum ki o zamanlar Tefvîk Fikret'in tesiri altında görünüyordu. Fakat kendisi bu eski hatıralarını hiç sevmediği hatta inkâr ettiği için bunlardan hiçbir zaman bahsedememiştik.

Bu parçada aşağıdaki edebî türlerden hangisine ait özellikler ağır basmaktadır?

- A) Mektup B) Anı C) Biyografi
D) Söylev E) Günlük

9. 20/21 Ağustos 1922 gecesi Birinci ve İkinci Ordu Komutanlarını da Cephe Karargâhına çağırdım. Erkan-ı Harbiye-i Umumiye Reisi ve Cephe Komutanının da hazır bulunmasıyla taarruzun şekli hakkındaki görüşü, harita üzerinde kısa bir savaş oyunu tarzında izah ettikten sonra, Cephe Komutanına o gün vermiş olduğum emri tekrar ettim. Komutanlar harekete geçtiler. Taarruzumuz, strateji ve aynı zamanda bir taktik baskını hâlinde yürütülecekti. Bunun mümkün olabilmesi için kuvvetlerin yığınak ve hazırlıklarının gizli kalmasına önem vermek lâzımdı. Bu sebeple bütün yürüyüşler, gece yapılacak; birlikler gündüzleri köylerde ve ağaçlıklar altında dinleneceklerdi.

Bu parçada aşağıdaki edebî türlerden hangisine ait özellikler ağır basmaktadır?

- A) Mektup B) Gezi Yazısı C) Sohbet
D) Deneme E) Günlük

10. Aşağıdakilerin hangisinde anı türüyle ilgili bir bilgi yanlış vardır?

- A) Anı türünde birinci kişi anlatımı söz konusudur.
B) Edebiyatımızda Tanzimat'la yaygınlık kazanmıştır.
C) Yaşanmakta olanı değil, yaşanmış olanı anlatır.
D) Ciddi bir üslup ve nesnel bir bakış açısıyla yazılır.
E) Tarihî gerçeklerin öğrenilmesi açısından önemlidir.

11. Dış kapının kemeri altından Tac Mahal'e bakıyoruz. Servili bir su kanalının sonunda onun klasik olduğu kadar esrarlı güzelliği ve bilhassa hatırası, bizi kendisine doğru çekiyor. Geniş bir mermer taraça ortasında büyük bir kubbe ve yanında daha küçük kubbeler... Nispetlerinde o kadar ahenk var ki uzaktan görülen o sadelik, yaklaştıkça bir ihtişam manasına bürünüyor. Kapı eşiğinde ise ulu ve baş döndürücü bir heybete dönüşüyor.

Bu parça aşağıdaki edebî türlerin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Röportaj B) Anı C) Günlük
D) Gezi yazısı E) Deneme

1. Edebiyatımızda gezi yazısı dendiği anda herkesin aklına Evliya Çelebi'nin Seyahatname'si gelir. Reşat Nuri'nin I Anadolu Notları ve Falih Rıfkı'nın Bizim Akdeniz, Denizaşırı II Tuna'dan Batıya, Yurttan Yazılar III ve İsmail Habib Sevük'ün IV Düşsem Yollara V adlı eserlerini ile Melih Cevdet Anday'ın Yollara'sını unutmamalıyız.

Bu parçada numaralanmış yerlerin hangisinde yanlış bir bilgi verilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. (I) Bulunabilen en eski mektup örnekleri Mısır firavunlarına ve Hititlere aittir. (II) İslamiyet'i yaymak amacıyla Hz. Muhammed'in Mısır, Habeşistan ve Bizans hükümdarlarına gönderdiği mektuplar türün bilinen örneklerindendir. (III) Türkler, Anadolu'ya gelmeden önce mektup türünü kullanmışlardır. (IV) Uygur prenslerinin yazdığı mektuplar bu türün Türk tarihindeki ilk örneklerindendir. (V) XVI. yüzyıl divan şairi Fuzûlî'nin Hadikatü's-Süedâ adlı eseri mektup türünün tanınmış örneklerindendir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde mektup türü ile ilgili bilgi yanlış vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Türkçe yazılan ilk gezi kitabı, ---- adlı eserdir. Eser Portekizlilere karşı savaşırken Hint Okyanusu'nda fırtınaya yakalanıp Gücerat'ta karaya çıkan yazarın Hindistan, Afganistan, Buhara ve Maveraünnehir yoluyla Edirne'ye dönüşü sırasında başından geçen serüvenleri anlatır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Mir'atü'l Memalik*
B) *Cihannüma*
C) *Tarih-i Seyyah*
D) *Fransa Sefaretnamesi*
E) *Acâibü'l Letâif*

4. Daha önce yazılmış olan eserlerden yararlanılarak ortaya çıkarılan; matematik, coğrafya ve kartografya konularına yer verilen esere, konularla ilgili şekiller ve haritalar da konmuştur. Dünyayı kıtalara ayırarak ülkeleri belli bir sıralama izleyerek anlatır. Eserde yer verilen konu başlıklarını şu şekilde toplamak mümkündür: *Arzın Küre Oluşu, Felekler ve Unsurlar, Kutuplar ve Daireler, Medarlar ve Mıntıkalar, Hakiki İklimler, Tul ve Arz Daireleri, Mevki Tayini, Mesafe Ölçüleri ve Mikyaslar, Cihetler ve Rüzgârlar, Kara ve Deniz Haritaları, Kara Haritalarının Yapılmasındaki Güçlükler.*

Bu parçada sözü edilen eser ve yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Kitab-ı Bahriye* - Piri Reis
B) *Cihannüma* - Kâtip Çelebi
C) *Fransa Seyahatnamesi* - Yirmisekiz Çelebi Mehmet
D) *Seyahatname* - Evliya Çelebi
E) *Avrupa Seyahatnamesi* - Mustafa Sait Bey

5. Gazeteci ve politikacı kimliği olan Hüseyin Cahit Yalçın'ın aynı zamanda İttihat ve Terakki Partisi üyesi hatta partinin sözcüsü olması, ---- adlı anı kitabının değerini daha da artırır. Odaklandığı başlıca konular arasında İttihat ve Terakki Partisi'nin idealizmi, eski ve yeni çatışmaları, reform denemeleri, azınlıkların yıkıcı faaliyetleri, parti kavgaları, iç isyanlar, Balkan ve Birinci Dünya Savaşlarında Osmanlı politikası yer alır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Edebî Hatıralar* B) *Siyasal Anılar*
C) *Saray ve Ötesi* D) *Matbuat Hatıraları*
E) *Bir Acı Hikâye*

6. Refik Halit Karay, eserinde insanı Abdülaziz, II. Abdülhamit dönemlerinin ve Cumhuriyet'in ilk yıllarının İstanbul'una götürüyor; yemek sofralarından, ramazanlardan, insan ilişkilerine kadar toplumun gelenek görenek ve yaşayış değişikliklerini gözlemleyerek anlatırken yakın tarihin gündelik olaylarını, renkli ve mizahi bir üslupla göz önüne seriyor.

Bu parçada sözü edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Üç Nesil Üç Hayat* B) *Boğaziçi Yalıları*
C) *Mor Salkımlı Ev* D) *Memleket Hikâyeleri*
E) *Bizim Yokuş*

7. Yazarının kendisini tanıyıp anımsamaya başladığı üç dört yaşından yola çıkarak 1909 Nisan'ına kadarki süreci anlatmaktadır. Bazı araştırmacılara göre Abdülhamit Devri sanat ve edebiyat hayatının önemli bilgilerini içermektedir. Eserde özellikle dönemin İzmir ve İstanbul'unun edebiyat, sanat ve toplum hayatı gibi birçok önemli husus zengin, zarif ve sanat-kârane bir üslupla değerlendirilmiştir. Bu eser, birçok edebiyat araştırmasında kaynak olarak kullanılagelmıştır.

Bu parçada sözü edilen yazar ve eseri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hüseyin Cahit Yalçın - *Hayat-ı Muhayyyel*
 B) Hüseyin Cahit Yalçın - *Edebî Hatıralar*
 C) Halit Ziya Uşaklıgil - *Kırk Yıl*
 D) Mehmet Rauf - *Edebî Hatıralar*
 E) Halit Ziya Uşaklıgil - *Kırık Hayatlar*

8. On dokuzuncu ve yirminci yüzyılın ilk çeyreğindeki aydınlar ve devlet adamları; bir imparatorluğun yerine millî bir devletin kurulmasında, bir kültür ve medeniyet dairesinden başka bir kültür ve medeniyet dairesine geçişte şu veya bu şekilde pay sahibidirler. Bunun için de onları bütün yönleriyle tanımak oldukça önemlidir. ---- bu dönemi yaşamış aydınlardandır. ---- adlı kitabında toplanan yazılarında son asır Türk edebiyatı ve sosyal hayatımızda önemli yerleri olmuş yirmi siyasi ve edebî şahsiyetin görüş, duyuş, düşünüş ve tenkitleri ile az bilinen taraflarına kısmi bir ayna tutmaktadır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A) Necip Fazıl Kısakürek - *Yılanlı Kuyudan*
 B) Yakup Kadri Karaosmanoğlu - *Gençlik ve Edebiyat Hatıraları*
 C) Yahya Kemal Beyatlı - *Siyasi ve Edebî Portreler*
 D) Halide Edip Adivar - *Türk'ün Ateşle İmtihanı*
 E) Yusuf Ziya Ortaç - *Bizim Yokuş*

9. Aşağıda verilen eserlerden hangisinin türü diğerlerinden farklıdır?

- A) *Anadolu Notları*
 B) *Frankfurt Seyahatnamesi*
 C) *Avrupa'da Bir Cevelan*
 D) *Bizim Akdeniz*
 E) *Defter-i Âmâl*

10. • Yaşamakta olanı değil, yaşanmış bir konuyu anlatır.

• İnsan belleğinde iz bırakan olay ve olguları anlatır.

• Tarihsel gerçeklerin öğrenilmesine katkı yaptığı için tarihçilere ışık tutar.

• Tanınmış, bilim, sanat ve politika adamlarının yaşamlarını çalışma ve araştırmalarını anlatır.

Aşağıdaki sanatçılardan hangisinin, özellikleri verilen bu türde bir eseri yoktur?

- A) Halit Ziya Uşaklıgil
 B) Hüseyin Cahit Yalçın
 C) Tevfik Fikret
 D) Falih Rıfkı Atay
 E) Yakup Kadri Karaosmanoğlu

11. Millî Edebiyat ve Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı'nda önemli bir yere sahip olan Falih Rıfkı Atay, I. Dünya Savaşı'nda Suriye'ye gitti. Suriye ve Filistin'deki savaş anılarını "Ateş ve Güneş" kitabında topladı. *Akşam* gazetesinde Kurtuluş Savaşı'nı destekleyen yazılar yazdı, bu yazılarını *Tanin* ve *Hakimiyet-i Milliye* gazetelerinde sürdürdü. *Hakimiyet-i Milliye*, *Ulus*, *Milliyet* gazetelerinde başyazarlık yaptı. İzmir'in kurtuluşundan sonra tanıştığı Mustafa Kemal'in dostluğunu kazandı ve bu döneme ilişkin anılarını "Atatürk'ün Bana Anlattıkları" ve ---- adlı kitaplarda topladı. Atatürk'ün çok yakınında bulunması ve önemli olaylara tanıklık etmesi yapıtlarına ayrı bir önem kazandırdı. Sağlam, çekici anlatımı ve duru Türkçesiyle basının en usta kalemelerinden oldu.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki yapıtlardan hangisi getirilmelidir?

- A) *Anadolu Notları* B) *Beş Şehir*
 C) *Yolcu Defteri* D) *Çankaya*
 E) *Saray ve Ötesi*

12. Birçok edebî türde oldukça başarılı eserler veren şair ve yazar kimliğine sahip sanatçı asıl kudretini deneme türünde verdiği eserlerde gösterir. Kimi eleştirmenlere göre onun denemeleri Türk edebiyatının en iyi denemeleridir. Özellikle *Boğaziçi Şingir Mingir* ve *Kediler* gibi deneme türü özellikleri gösteren eserlerinde kullandığı içten ve samimi üslupla bu türe uzak olanları bile kendine hayran bırakmayı başarmıştır.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Salah Bırsel B) Nurullah Ataç
 C) Suut Kemal Yetkin D) Bilge Karasu
 E) Tahsin Yücel

1. Aşağıdakilerden hangisi otobiyografi türünde yazılmış eserlerden biri değildir?

- A) Paul Auster - *İç Dünyamdan Notlar*
- B) Oğuz Atay - *Bir Bilim Adamının Romanı*
- C) Şevket Süreyya Aydemir - *Suyu Arayan Adam*
- D) André Gide - *Tohum Ölmezse*
- E) Abidin Dino - *Kısa Hayat Öyküm*

2. Cumhuriyet Dönemi, edebî tür çeşitliliği yönüyle oldukça zengin bir dönemdir. Bu dönemde anı türünde de birçok eser verilmiştir. *Anamın Kitabı*, *Siyasi ve Edebî Portreler*, *Bizim Yokuş*, *Yılanlı Kuyudan* adlı eserler bu türe örnek gösterilebilir.

Aşağıdakilerden hangisi parçada eseri verilen yazarlardan biri değildir?

- A) Yusuf Ziya Ortaç
- B) Necip Fazıl Kısakürek
- C) Yakup Kadri Karaosmanoğlu
- D) Oktay Akbal
- E) Yahya Kemal Beyatlı

3. Türk edebiyatında anı türünün ilk örneği Babür İmparatoru Babür Şah'ın yazdığı ---- adlı eserdir. Sonrasında vakayinameler, menakıpnameler, gazavatnamelerde anı türü diğer türlerle iç içe geçmiştir. Tanzimat Dönemi'nde de anı türünün diğer türlerle iç içe verilmesi söz konusudur. Bu türün Batılı anlamda ilk örnekleri Servetifünun Dönemi'nde verilmiştir. Halit Ziya Uşaklıgil'in ---- adlı eseri, Batılı anlamda anı türünün ilk örnekleri arasındadır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Tazarrunname* - *Anamın Kitabı*
- B) *Kâbusname* - *Saray ve Ötesi*
- C) *Babürname* - *Kırk Yıl*
- D) *Mir'atü'l Memalik* - *Edebî Hatıralar*
- E) *Cihannüma* - *Edebiyat Anıları*

4. Tanzimat Dönemi'nde Batılı anlamda gezi yazısı örnekleri sanatçıların Avrupa'ya gidip orada edindikleri izlenimlerini yazmaları ile başlamıştır. XIX. yy.ın sonlarında *Avrupa'da Bir Cevelan*, *Seyahat Jurnalı* adlı eserler yayımlanmıştır. 1908'den sonra gezi yazısı türünde büyük ilerleme sağlanmıştır. Bunda yabancı ülkelerle kurulan ilişkilerin gelişmesi ve gezilerin daha kolay hâle gelmesi etkili olmuştur. Böylece bu türde eser sayısında artış görülmüştür. *Frankfurt Seyahatnamesi*, *Âfâk-ı Irak* bu dönemin önemli gezi yazısı eserlerindendir.

Aşağıdakilerden hangisi parçada eseri verilen yazarlardan biri değildir?

- A) Direktör Ali Bey
- B) Cenap Şahabettin
- C) Hüseyin Cahit Yalçın
- D) Ahmet Mithat Efendi
- E) Ahmet Haşim

5. İlk olarak 1890 yılında Muallim Naci'nin *Sünbüle* adlı eserinin bir bölümü olarak yayımlanan kitap, yazarın sekiz yaşına kadar olan çocukluk hatıralarını içeren bir eserdir. Yazar kendi çocukluğunu anlatırken içinde yaşadığı toplumun günlük hayatı, gelenek ve inançları hakkında bilgilere de yer verir. Türk edebiyatında çocuklara yönelik yazılan eserlerin en güzel örneklerinden biri olarak değerlendirilen kitap; Çekçe, Rusça ve Almancaya çevrilmiştir.

Bu parçada bahsedilen eser ve eserin türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Yadigâr-ı Nâci* - Anı
- B) *Ömer'in Çocukluğu* - Anı
- C) *Falaka ve Gecelerim* - Biyografi
- D) *Tabsıra* - Anı
- E) *Ateşpâre* - Biyografi

6. Bir kişinin başından geçen olayları ve bu olaylarla ilgili duygu, düşünce ve izlenimlerini tarih belirterek günü gününe aktarmasıyla oluşan yazı türüne günlük denir. Günlük türüne Tanzimat edebiyatında ---- divan edebiyatında ---- adı verilir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A) günce - divançe
- B) sone - şehrengiz
- C) inşa - fahriye
- D) jurnal - ruzname
- E) eş'âr - muamma

7. Türk edebiyatında kaynağını ve ilhamını ---- türünden alan bu tarz eserlere rastlamaktayız. Ahmet Mithat Efendi'nin *Hasan Mellah'ı*, Paris'te Bir Türk'ü ve *Acâib-i Âlem'i*, Yakup Kadri'nin *Bir Sürgün'ü*, Refik Halit Karay'ın *Sürgün* ve *Gurbet Hikâyeleri*, Ercüment Ekrem Talu'nun *Meşhedi ile Devriâlem'i* ilk anda hatırlanabilecek bu tür merkezli roman ve hikâyelerdir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) mektup B) biyografi C) gezi yazısı
D) röportaj E) günlük

8. Albert Camus'yü (Albert Kamü) bir dürüstlük timsali olarak görüyorum. Pek az yazarın sahip olduğu bir dürüstlüğe sahipti. Kendisi 1913 yılında Cezayir'de doğmuştur. Cezayirli bir Fransız... Alsaceli (Alsaslı) bir babanın ve İspanyol bir annenin çocuğu. 1914 yılında I. Dünya Savaşı'nın patlak vermesiyle babası savaşa katılıp hayatını kaybediyor. Annesiyle çok zor şartlar altında yaşamak zorunda kalıyor. 1928 yılında Cezayir Üniversitesinde felsefe okumaya başlıyor. Bu okulda futbola ilgileniyor. Bu da hayatına çok etki ediyor ancak yine bu okulda vereme yakalanınca futbolu bırakıyor. Futbolun kendisi için önemini, "Hayatta ahlaka dair ne varsa futboldan öğrendim. Çünkü topun nereden geleceğini bilemiyorsunuz." diye açıklıyor. 1934'te kısa bir evlilik yapıyor. Siyasetle ilgileniyor. Tiyatro kuruyor. II. Dünya Savaşı'na karşı çıkıyor. Bir gazete çıkarıyor ve dönem siyasetini reddediyor. Kendisi oldukça aykırı bir kişilik. İlk romanı 1947'de yayımlanıyor. 1957'de Nobel Edebiyat Ödülü'nü alıyor. (...) Kendisine "En saçma ölüm nasıldır?" diye sorulduğunda, "Araba kazasıdır herhâlde." diyen Camus, tren biletini iptal ederek yayıncısına eşlik ettiği bir seyahatte araba kazasında hayatını kaybediyor.

Bu parça aşağıdaki türlerin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Anı B) Biyografi C) Mektup
D) Sohbet E) Deneme

9. Sanat, spor, siyaset, iş yaşamı gibi bir alanda tanınmış birinin yaşamı hakkında bilgiler veren metinlere ---- denir. Eğer böyle tanınmış biri kendi yaşamını kaleme alırsa ---- olur. Klasik edebiyatımızda bu türe ---- denirdi. Şairlerin hayatının anlatıldığı ---- yine bu türdeki eserlerdendir.

Aşağıda verilenlerden hangisi bu parçada boş bırakılan yerlerden birine getirilemez?

- A) siyer B) hâl tercümesi
C) otobiyografi D) biyografi
E) şüara tezkireleri

10. • Fuzûlî'nin Nişancı Celâlzade Mustafa Çelebi'ye yazdığı, memurların davranışlarını şikâyet eden mektubudur.

• Halide Edip Adıvar'ın mektup türünü anlatım biçimi olarak kullandığı romandır.

• Bir isteğin bildirilmesi veya bir şikâyetin iletilmesi amacıyla kişilerin resmî makamlara sunduğu, durum bildiren yazıdır.

• Belgelenmesi gereken bir durumu, olayı tespit edenler tarafından imzalanan veya meclis, kurul, mahkeme vb. yerlerde söylenen sözlerin olduğu gibi yazıya geçirilmesi ile oluşan belgedir.

Bu açıklamalarla aşağıdakiler eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) Dilekçe
B) Şikâyetname
C) Otobiyografi
D) Tutanak
E) Handan

11. Kişisel hayatı konu alan yazı türlerinden biridir. Bir edebiyat terimi olarak Türk edebiyatında ilk kez Faliş Rıfkı Atay tarafından kullanılmıştır. Batı edebiyatındaki şekliyle türün edebiyatımızdaki ilk örneği, Direktör Ali Bey'in *Seyahat Jurnalı* adlı eseridir.

Bu parçada bahsedilen yazı türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Günlük
B) Biyografi
C) Söyleşi
D) Anı
E) Gezi Yazısı

12. Ey askerlerim ve kumandanlarım! Daha ne zamana kadar biz azınlıkta, düşman çoğunlukta olarak böyle bekleyeceğiz? Ben, Müslümanların camilerde bizler için dua etmekte oldukları bu saatlerde düşmanın üzerine atılmak istiyorum. Galip gelirse arzu ettiğimiz sonuç gerçekleşecektir, aksi takdirde şehit olarak cennete gideriz. Beni izlemek isteyenler gelsinler, istemeyenler ise serbestçe geri dönebilirler.

Bu parçada hangi söylev türünün özellikleri görülmektedir?

- A) Dinî söylev
B) Askerî söylev
C) Siyasi söylev
D) Hukuksal söylev
E) Akademik söylev

CEVAP ANAHTARI

Anlam Bilgisi

1. ADIM	1-A 11-E	2-C	3-E	4-D	5-C	6-D	7-E	8-A	9-D	10-E
2. ADIM	1-D	2-C	3-D	4-B	5-C	6-D	7-C	8-C	9-E	
3. ADIM	1-B	2-D	3-D	4-E	5-C	6-C	7-A	8-E		

Hikâye

1. ADIM	1-D 11-A	2-A 12-C	3-E	4-C	5-E	6-C	7-E	8-C	9-E	10-A
2. ADIM	1-E	2-C	3-E	4-A	5-A	6-E	7-A	8-E		
3. ADIM	1-B	2-D	3-C	4-C	5-C	6-D	7-A	8-A	9-E	10-C

Şiir Bilgisi

1. ADIM	1-B	2-B	3-A	4-A	5-E	6-C	7-D	8-E	9-C	10-E
2. ADIM	1-E	2-D	3-E	4-B	5-B	6-D	7-B	8-C	9-A	10-D
3. ADIM	1-C 11-E	2-E	3-D	4-E	5-A	6-A	7-B	8-A	9-D	10-B

İslamiyet Öncesi - Geçiş Dönemi

1. ADIM	1-C 11-E	2-B	3-C	4-A	5-D	6-E	7-D	8-A	9-D	10-A
2. ADIM	1-C 11-E	2-D 12-E	3-B	4-C	5-A	6-E	7-A	8-D	9-E	10-A
3. ADIM	1-C	2-E	3-D	4-D	5-C	6-C	7-C	8-D	9-B	10-C

Halk - Divan Şiiri

1. ADIM	1-B 11-E	2-E 12-B	3-D 13-C	4-C	5-A	6-C	7-C	8-B	9-C	10-E
2. ADIM	1-D 11-E	2-B	3-E	4-A	5-A	6-B	7-B	8-D	9-D	10-D
3. ADIM	1-E 11-E	2-A 12-C	3-B	4-C	5-D	6-A	7-A	8-B	9-E	10-C

Edebî Akımlar ve Dünya Edebiyatı

1. ADIM	1-D 11-A	2-A	3-C	4-D	5-C	6-A	7-B	8-C	9-B	10-A
2. ADIM	1-C 11-A	2-D	3-A	4-D	5-E	6-C	7-B	8-B	9-A	10-C
3. ADIM	1-B	2-D	3-B	4-A	5-D	6-E	7-A	8-E		

Batı Etkisinde Gelişen Türk Edebiyatı - 1

1. ADIM	1-A 11-D	2-D 12-B	3-E	4-C	5-E	6-D	7-D	8-D	9-B	10-C
2. ADIM	1-C 11-C	2-D 12-A	3-B	4-E	5-C	6-B	7-E	8-B	9-C	10-A
3. ADIM	1-A	2-E	3-C	4-B	5-D	6-B	7-E	8-B	9-B	10-C

Batı Etkisinde Gelişen Türk Edebiyatı - 2

1. ADIM	1-A	2-C	3-B	4-D	5-A	6-E	7-E	8-A	9-E	10-B
2. ADIM	1-A	2-A	3-B	4-E	5-B	6-A	7-B	8-B	9-B	10-C
3. ADIM	1-C	2-C	3-D	4-E	5-C	6-B	7-C	8-D	9-B	

Masal - Fabl - Destan - Efsane

1. ADIM	1-C	2-D	3-C	4-E	5-B	6-B	7-E	8-C	9-E	10-A
2. ADIM	1-A	2-D	3-A	4-A	5-A	6-C	7-B	8-E	9-A	
3. ADIM	1-B	2-C	3-C	4-B	5-E	6-E	7-D	8-D		

CEVAP ANAHTARI

Roman

1. ADIM	1-D	2-C	3-D	4-E	5-C	6-B	7-B	8-A	9-D	10-C
2. ADIM	1-C	2-A	3-D	4-D	5-D	6-E	7-C	8-D	9-D	
3. ADIM	1-D	2-D	3-C	4-D	5-B	6-D	7-E	8-B	9-C	10-A

Tiyatro

1. ADIM	1-C 11-E	2-C	3-B	4-B	5-A	6-B	7-D	8-C	9-D	10-D
2. ADIM	1-D 11-C	2-D	3-B	4-E	5-B	6-E	7-E	8-B	9-B	10-A
3. ADIM	1-B 11-D	2-C 12-D	3-D	4-E	5-B	6-C	7-E	8-C	9-C	10-C

Öğretici Metinler - 1

1. ADIM	1-C 11-C	2-A	3-E	4-C	5-B	6-D	7-D	8-B	9-E	10-B
2. ADIM	1-E 11-B	2-A 12-A	3-C	4-B	5-B	6-C	7-E	8-B	9-C	10-A
3. ADIM	1-A 11-B	2-B	3-B	4-E	5-B	6-C	7-E	8-B	9-C	10-A

Öğretici Metinler - 2

1. ADIM	1-B 11-D	2-E	3-C	4-D	5-C	6-A	7-E	8-C	9-E	10-D
2. ADIM	1-E 11-D	2-E 12-A	3-A	4-B	5-B	6-A	7-C	8-C	9-E	10-C
3. ADIM	1-B 11-A	2-D 12-B	3-C	4-C	5-B	6-D	7-C	8-B	9-A	10-C